

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINYS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS
2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

TURINYS

	<u>PUSLAPIS</u>
NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA FINANSINĖS ATASKAITOS	3
BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITA	7
FINANSINĖS PADĖTIES ATASKAITA	8
PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA	9
NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITA	10
AIŠKINAMASIS RAŠTAS:	
BENDROJI INFORMACIJA	11
REIŠKMINGA APSKAITOS PRINCIPŲ INFORMACIJA	13
TIKROJI FINANSINIO TURTO IR FINANSINIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ VERTĖ	24
FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS	26
KAPITALO VALDYMAS	42
KITOS FINANSINIŲ ATASKAITŲ PASTABOS	44

UAB „Ernst & Young Baltic“
Aukštaičių g. 7
LT-11341 Vilnius
Lietuva
Tel.: +370 5 274 2200
Vilnius@lt.ey.com
www.ey.com

Ernst & Young Baltic UAB
Aukštaičių St. 7
LT-11341 Vilnius
Lithuania
Tel.: +370 5 274 2200
Vilnius@lt.ey.com
www.ey.com

Juridinio asmens kodas 110878442
PVM mokėtojo kodas LT108784411
Juridinių asmenų registras

Code of legal entity 110878442
VAT payer code LT108784411
Register of Legal Entities

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

Lietuvos centrinės kredito unijos nariams

Išvada dėl finansinių ataskaitų audito

Sąlyginė nuomonė

Mes atlikome Lietuvos centrinės kredito unijos (toliau - Bendrovė) finansinių ataskaitų, kurias sudaro 2023 m. gruodžio 31 d. finansinės padėties ataskaita ir tą dieną pasibaigusių metų bendrųjų pajamų ataskaita, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita, pinigų srautų ataskaita bei aiškinamasis raštas, įskaitant reikšmingą apskaitos politikos informaciją, auditą.

Mūsų nuomone, išskyrus pastraipoje „Sąlyginės nuomonės pagrindas“ aprašyto dalyko įtaką, toliau pateiktos finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikia Bendrovės 2023 m. gruodžio 31 d. finansinę padėtį ir jos tą dieną pasibaigusių metų finansinius veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje (TFAS).

Sąlyginės nuomonės pagrindas

2023 m. gruodžio 31 d. finansinėse ataskaitose Bendrovė apskaitė Lietuvos Respublikos įsigytus 6 579 tūkst. eurų vertės pajus, teisiškai žyminčius Lietuvos valstybės dalyvavimą Bendrovės kapitale bei suteikiančius balsavimo teises, kaip nuosavą kapitalą (26 pastaba). Tačiau remiantis Europos Komisijos patvirtinimu ir pasirašyta sutartimi su Finansų ministerija (26 pastaba), ši valstybės parama (įsigyti pajai) turi būti palaipsniui grąžinta, už ją yra mokamos palūkanos, Bendrovė neturi vienašališkos teisės negrąžinti šios paramos, todėl vadovaujantis 32-ojo *TAS Finansinės priemonės: pateikimas* reikalavimais ši suma turėtų būti apskaityta kaip įsipareigojimas 2023 m. gruodžio 31 d. finansinėse ataskaitose. Jei ši suma būtų apskaityta tinkamai pagal TFAS, Bendrovės nuosavas kapitalas sumažėtų, o įsipareigojimai padidėtų 6 579 tūkst. eurų suma 2023 m. gruodžio 31 d. Dėl šio dalyko mūsų nuomonė apie 2022 m. gruodžio 31 d. finansines ataskaitas taip pat buvo sąlyginė.

Mes atlikome auditą pagal Tarptautinius audito standartus (toliau - TAS) ir 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 537/2014 dėl konkrečių viešojo intereso įmonių teisės aktų nustatyto audito reikalavimų (Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 537/2014). Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“. Mes esame nepriklausomi nuo Bendrovės pagal Tarptautinį apskaitos profesionalų etikos kodeksą (įskaitant Tarptautinius nepriklausomumo reikalavimus) (toliau - TASESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo reikalavimus, susijusius su auditu Lietuvos Respublikoje. Mes taip pat laikėmės kitų etikos reikalavimų, susijusių su Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu ir TASESV kodeksu. Mes tikime, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų sąlyginei nuomonei pagrįsti.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai - tai dalykai, kurie, mūsų profesiniu sprendimu, buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Papildomai prie pastraipoje „Sąlyginės nuomonės pagrindas“ aprašyto dalyko, žemiau pateiktą dalyką mes įvardinome kaip pagrindinį audito dalyką, kuris turi būti nurodytas mūsų išvadoje. Šie dalykai buvo nagrinėjami atsižvelgiant į finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir mūsų nuomonę, pareikštą dėl šių finansinių ataskaitų, todėl atskiros nuomonės apie šiuos dalykus nepateikiame.

Mes įvykdėme atsakomybes apibūdintas šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“, įskaitant susijusias su pagrindiniais audito dalykais. Atitinkamai, mūsų auditas apėmė procedūrų atlikimą, kurios buvo suplanuotos kaip atsakas į finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo riziką. Atliktų procedūrų rezultatai, įskaitant procedūras atliktas kaip atsaką į dalykus pateiktus toliau, suteikia pagrindą mūsų nuomonei, pareikštai apie toliau pateiktas finansines ataskaitas.

Pagrindinis audito dalykas

Paskolų ir gautinų sumų iš klientų bei kredito unijų vertės sumažėjimas

Kaip aprašyta Finansinės rizikos valdymo pastabos dalyje *Kredito rizika*, Bendrovės paskolų ir gautinų sumų likutis iš klientų ir kredito unijų prieš vertės sumažėjimą 2023 m. gruodžio 31 d. sudarė 161 743 tūkst. eurų, o susijęs vertės sumažėjimas buvo 1 981 tūkst. eurų. Bendrovės vertės sumažėjimo apskaitos politika finansinėse ataskaitose yra pateikta apskaitos principų pastabos skyriuje *Finansinio turto vertės sumažėjimas*. Taip pat atkreipiamas dėmesys į šioje srityje priimtų sprendimų ir įvertinimų, nurodytų apskaitos principų skyriaus *Svarbūs apskaitiniai vertinimai ir sprendimai* dalyje (a) *Finansinio turto vertės sumažėjimas*, naudojimą rengiant atskleidimus finansinėse ataskaitose.

Paskolų ir gautinų sumų iš klientų bei kredito unijų vertės sumažėjimas yra subjektyvi sritis dėl vadovybės vertinimo nustatant tikėtinus vertės sumažėjimo nuostolius, kurie priklauso nuo pasirinkto metodo ir modelio, taikomų reikšmingų prielaidų ir neapibrėžtumo įvertinimo.

Vadovybės taikomos reikšmingos prielaidos, kuriomis nustatomas paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimo lygis, apima tinkamo metodo ir modelio pasirinkimą, reikšmingo kredito rizikos padidėjimo įvykių nustatymą, prognozuojamos ateities informacijos skirtingiems tikimybėmis paremtiems scenarijams vertinimą, klientų ir kredito unijų, kurių paskolos laikomos nuvertėjusiomis, įvertinimą, susijusio įkeisto turto tinkamą vertinimą ir su paskolomis ir gautinomis sumomis susijusių tikėtinų ateities pinigų srautų įvertinimą.

Šis dalykas yra laikomas pagrindiniu audito dalyku dėl reikšmingo paskolų ir gautinų sumų iš klientų ir kredito unijų likučio bei su paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimo įvertinimu susijusio neapibrėžtumo.

Kaip audito metu nagrinėjome pagrindinį audito dalyką

Mes, be kitų audito procedūrų, įgijome supratimą (įskaitant supratimą apie naudotas prielaidas, metodus ir modelius) ir atlikome vidaus kontrolės sistemos, susijusios su paskolų bei gautinų sumų iš klientų ir kredito unijų individualiai ir bendrai vertinamų tikėtinų vertės sumažėjimo nuostolių nustatymo procesu, veiksmingumo testavimą.

Mes įtraukėme savo vidinį TFAS ekspertą padėti mums įvertinti, ar esama paskolų ir gautinų sumų iš klientų bei kredito unijų vertės sumažėjimo įvertinimo politika atitinka 9 TFAS "Finansinės priemonės" reikalavimus.

Individualiai vertinamo vertės sumažėjimo atveju mes atrankos būdu atrinktoms ataskaitinio laikotarpio pabaigoje apskaitytoms paskoloms ir gautinoms sumoms įvertinome, ar kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, ar kredito nuostoliai, tikėtina, atsiras per artimiausius 12 mėn. ar per paskolos galiojimo laikotarpį, atitinka taikomą apskaitos politiką. Atsirinktoms paskoloms ir gautinoms sumoms mes taip pat atlikome vadovybės prognozuojamų ateities pinigų srautų, įkeisto turto vertės, klientų įsipareigojimų nevykdymo atveju tikėtino skolos susigrąžinimo ir kitų grąžinimo šaltinių vertinimą.

Bendrai vertinamo vertės sumažėjimo atveju mes įtraukėme savo vidinį TFAS ekspertą padėti mums įvertinti naudojamo modelio atitiktį TFAS reikalavimams bei pagrindines modelio įvestis (įsipareigojimų nevykdymo tikimybė, nuostolis dėl įsipareigojimų nevykdymo ir pozicija esant įsipareigojimų nevykdymui) peržiūrint pasirinktą tikėtinų kredito nuostolių skaičiavimą. Mes įvertinome pagrindinių modelių įvesčių (įsipareigojimų nevykdymo tikimybė, nuostolis dėl įsipareigojimų nevykdymo ir pozicija esant įsipareigojimų nevykdymui) skaičiavimus pasirinktai imčiai sutikrindami informaciją naudotą šiuose skaičiavimuose su juos pagrindžiančiais dokumentais (pavyzdžiui, nuostolio įvykio egzistavimas, gauti mokėjimai).

Taip pat mes palyginome 2023 m. gruodžio 31 d. apskaitytas tikėtinų kredito nuostolių vertės sumažėjimo sumas išskaidytas pagal paskolos tipą bei lygį su mūsų išsikeltais lūkesčiais.

Mes vertinome prognozuojamą ateities informaciją, naudotą vertės sumažėjimo skaičiavime, lygindami vadovybės vertinimą su viešai prieinama patikima informacija (pvz. Lietuvos Banko).

Galiausiai, mes įvertinome finansinėse ataskaitose pateikiamų susijusių atskleidimų pakankamumą pagal TFAS reikalavimus.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina finansinėms ataskaitoms parengti be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Bendrovės gebėjimą tęsti veiklą ir atskleisti (jei būtina) dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Bendrovę ar nutraukti veiklą arba neturi kitų realių alternatyvų, tik taip pasielgti.

Už valdymą atsakingi asmenys yra atsakingi už Bendrovės finansinių ataskaitų rengimo proceso priežiūrą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, bet ne garantija, kad reikšmingas iškraipymas, jeigu jis yra, visuomet bus nustatytas atliekant auditą pagal TAS. Iškraipymai gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos ir yra laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir laikomės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- ▶ Nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės arba klaidos riziką, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surenkame pakankamų tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidos neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidinantis aiškinimas arba vidaus kontrolės nepaisymas.
- ▶ Įgyjame su auditu susijusios vidaus kontrolės supratimą, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, bet ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Bendrovės vidaus kontrolės veiksmingumą.
- ▶ Įvertiname taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir vadovybės apskaitinių vertinimų bei su jais susijusių atskleidimų pagrįstumą.
- ▶ Nusprendžiame dėl taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl Bendrovės gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jeigu tokių atskleidimų nepakanka, turime modifikuoti savo nuomonę. Mūsų sprendimai pagrįsti audito įrodymais, kuriuos surinkome iki auditoriaus išvados datos. Tačiau būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Bendrovė negalės toliau tęsti savo veiklos.
- ▶ Įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai pateikti taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be visų kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie audito apimtį ir atlikimo laiką bei reikšmingus audito pastebėjimus, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Taip pat pateikiame už valdymą atsakingiems asmenims patvirtinimą, kad laikomės atitinkamų etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo ir juos informavome apie visus santykius ir kitus dalykus, kurie galėtų būti pagrįstai vertinami, kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui, ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskiriame tuos dalykus, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie laikomi pagrindiniais audito dalykais. Tokius dalykus apibūdiname auditoriaus išvadoje, jeigu pagal įstatymą arba teisės aktą nedraudžiama viešai atskleisti tokio dalyko arba, jeigu labai retomis aplinkybėmis nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje, nes galima pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokio pateikimo pasekmės persvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Kiti auditoriaus išvados reikalavimai pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 537/2014.

Auditoriaus paskyrimas ir patvirtinimas

2021 m. balandžio 30 d. Lietuvos centrinės kredito unijos narių sprendimu buvome paskirti atlikti Bendrovės finansinių ataskaitų auditą už 2021-2023 metus. Bendras nepertraukiamas paskyrimo laikotarpis yra 9 metai.

Suderinimas su audito ataskaita, teikiama audito komitetui

Patvirtiname, kad skyriuje „Sąlyginė nuomonė“ pareikšta mūsų nuomonė atitinka finansinių ataskaitų audito ataskaitą, kurią kartu su šia auditoriaus išvada pateikėme Bendrovei ir jos audito komitetui.

Ne audito paslaugos

Patvirtiname, kad mūsų žiniomis ir įsitikinimu, suteiktos paslaugos atitinka taikomų įstatymų ir teisės aktų reikalavimus bei neapima Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų draudžiamų ne audito paslaugų.

Per audito vykdymo laikotarpį nesuteikėme kitų paslaugų nei Bendrovės finansinių ataskaitų auditas, Bendrovės ir jos narių specialios paskirties jungtinių (konsoliduotų) finansinių ataskaitų auditas ir finansinių ataskaitų vertimo paslaugos.

Audito, kurį atlikus išleidžiama ši nepriklausomo auditoriaus išvada, užduoties partneris yra Kęstutis Juozaitis.

UAB „ERNST & YOUNG BALTIC“
Audito įmonės pažymėjimo Nr. 001335

Kęstutis Juozaitis
Auditoriaus pažymėjimo
Nr. 000550

2024 m. balandžio 18 d.

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITA

	Pastabos	2023 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai	2022 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai
Palūkanų ir kitos panašios pajamos	6	9 784	5 623
Palūkanų ir kitos panašios sąnaudos	6	(2 817)	(976)
Grynosios palūkanų pajamos		6 967	4 647
Paslaugų ir komisinių pajamos	7	760	642
Paslaugų ir komisinių sąnaudos	7	(989)	(941)
Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos (sąnaudos)		(229)	(299)
Kitos pajamos	8	2 254	2 291
Grynasis rezultatas iš operacijų vertybiniais popieriais	9	541	434
Paskolų ir kito turto vertės sumažėjimo nuostoliai	10	(381)	(544)
Atidėjinių pokytis		(117)	(49)
Darbo užmokesčio ir susijusios sąnaudos		(3 762)	(2 933)
Materialiojo ir naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimo sąnaudos	17	(122)	(128)
Nematerialiojo turto amortizacijos sąnaudos	18	(130)	(166)
Kitos veiklos sąnaudos	11	(1 819)	(1 367)
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą		3 202	1 886
Pelno mokesčio pajamos (sąnaudos)	12	(338)	(247)
Grynasis pelnas (nuostoliai)		2 864	1 639
Kitos bendrosios pajamos			
Straipsniai, kurie vėliau gali būti perklasifikuojami į pelną (nuostolius)			
Skolos vertybiniai popieriai apskaitomi tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas			
Tikrosios vertės pasikeitimas per metus		1 002	(2 210)
Tikėtinų kredito nuostolių pokytis		30	(4)
Perklasifikavimas į pelną (nuostolius)		(40)	78
Susijęs atidėtasis pelno mokestis	12	(144)	320
Grynosios skolos vertybinių popierių apskaitomų tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas pajamos (išlaidos)		848	(1 816)
Kitos bendrosios pajamos, atėmus atidėtąjį pelno mokestį	12	848	(1 816)
Bendrujų pajamų iš viso		3 712	(177)

Apskaitos principai ir kitos pastabos, pateiktos 11 – 56 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos, pateiktos 7 - 56 puslapiuose, buvo pasirašytos 2024 m. balandžio 18 d.

Administracijos vadovas
Mindaugas Vijūnas

Vyr. buhalterė
Jurgita Kubilienė

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

FINANSINĖS PADĖTIES ATASKAITA

	Pastabos	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
TURTAS			
Pinigai ir lėšos centriniame banke	13	14 269	25 437
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	14	89 906	70 332
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	15	69 856	60 845
Vertybiniai popieriai apskaitomi amortizuota savi- kaina	16	52 006	54 537
Vertybiniai popieriai, apskaitomi tikrąja verte per ki- tas bendrąsias pajamas	16	21 445	33 000
Vertybiniai popieriai apskaitomi tikrąja verte per pelną ar nuostolius	16	5 351	4 802
Ilgalaikis materialusis turtas	17	1 072	1 102
Naudojimo teise valdomas turtas	17	10	3
Nematerialusis turtas	18	331	367
Kitas turtas	19	1 208	616
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	12	172	331
		255 626	251 372
IŠ VISO TURTO			
ĮSIPAREIGOJIMAI KREDITO ĮSTAIGOMS IR FONDAMS			
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir kitoms finansų institucijoms	20	215 753	216 312
Kitų asmenų indėliai	21	36	76
Likvidumo palaikymo rezervas	22	6 830	6 324
Subordinuotos paskolos	23	3 949	3 936
Atidėjiniai		207	90
Mokėtinas pelno mokestis		326	30
Kiti įsipareigojimai	24	1 586	1 816
Iš viso įsipareigojimų		228 687	228 584
KAPITALAS IR REZERVAI			
Pagrindiniai pajai	26	46	46
Papildomi pajai	26	22 049	21 610
Privalomasis rezervas	26	2 859	1 220
Finansinio turto perkainavimo rezervas	26	(879)	(1 727)
Einamųjų metų rezultatas		2 864	1 639
Iš viso kapitalo ir rezervų		26 939	22 788
Iš viso įsipareigojimų, kapitalo ir rezervų		255 626	251 372

Apskaitos principai ir kitos pastabos, pateiktos 11 - 56 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos, pateiktos 7 - 56 puslapiuose, buvo pasirašytos 2024 m. balandžio 18 d.:

Administracijos vadovas
Mindaugas Vijūnas

Vyr. buhalterė
Jurgita Kubilienė

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA	Pastabos	2023 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai	2022 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai
Įprastinė veikla			
Gautos palūkanos		9 278	5 464
Sumokėtos palūkanos		(2 325)	(1 130)
Gautos komisinių ir kitos pajamos		760	642
Sumokėtos komisinių sąnaudos		(989)	(941)
Sumokėti atlyginimai ir socialinis draudimas		(3 626)	(2 907)
Įplaukos susijusios su nefinansinės veiklos pajamomis		2 193	2 366
Kitos apmokėtos veiklos sąnaudos		(1 727)	(1 535)
Turto/ įsipareigojimų pokytis			
Suteiktų paskolų kredito unijoms (padidėjimas)		(19 310)	(19 390)
Kitų suteiktų paskolų (padidėjimas)		(9 203)	(16 088)
Kredito ir kitų finansų įstaigų indėlių padidėjimas (sumažėjimas)		(24)	14 089
Kito turto ir kito finansinio turto (padidėjimas) sumažėjimas		(592)	1
Juridinių asmenų neterminuotų indėlių padidėjimas (sumažėjimas)		(40)	36
Likvidumo palaikymo rezervo padidėjimas	22	506	1 155
Kitų įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)		(289)	1 003
Gryniesi pinigų srautai iš įprastinės veiklos prieš pelno mokesčių		(25 388)	(17 235)
Sumokėtas pelno mokestis		(31)	(75)
Gryniesi pinigų srautai iš įprastinės veiklos		(25 419)	(17 310)
Investicinė veikla			
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimas	17, 18	(193)	(207)
Skolos vertybinių popierių įsigijimas		(16 652)	(23 988)
Skolos vertybinių popierių išpirkimas		31 965	13 840
Nuosavybės vertybinių popierių įsigijimas		(75)	(600)
Nuosavybės vertybinių popierių išpirkimas		27	19
Gryniesi pinigų srautai iš investicinės veiklos		15 072	(10 936)
Finansinė veikla			
Narių įmokėti papildomi pajai		1 739	2 993
Nariams išmokėti papildomi pajai		(1 300)	(504)
Gautos kitos paskolos	25	2 000	2 000
Gautos subordinuotos paskolos	23, 25	-	900
Gautos lėšos iš UAB INVEGA ir UAB ŽŪPGF	25	2 100	2 400
Grąžintos lėšos UAB INVEGA ir UAB ŽŪPGF	25	(5 154)	(4 443)
Nuomos mokėjimų pagrindinės sumos dalis		(7)	(5)
Gryniesi pinigų srautai iš finansinės veiklos		(622)	3 341
Pinigų ir jų ekvivalentų padidėjimas (sumažėjimas)		(10 969)	(24 905)
Pinigų ir jų ekvivalentų likutis laikotarpio pradžioje		25 720	50 625
Pinigų ir jų ekvivalentų likutis laikotarpio pabaigoje:		14 751	25 720
Pinigai ir korespondentinė sąskaita Lietuvos banke	13	14 269	25 437
Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose	14	482	283

Apskaitos principai ir kitos pastabos, pateiktos 11 - 56 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos, pateiktos 7 – 56 puslapiuose, buvo pasirašytos 2024 m. balandžio 18 d.

Administracijos vadovas
Mindaugas Vijūnas

Vyr. buhalterė
Jurgita Kubilienė

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITA

	Pas- ta- bos	Pa- grindi- niai pajai	Papil- domi pajai	Finansi- nio turto perkaina- vimo re- zervas	Privalo- masis rezer- vas	Nepa- skirsty- tasis re- zultatas	Viso
2021 m. gruodžio 31 d.		49	19 117	89	9	1 211	20 475
Grynasis pelnas (nuostoliai)		-	-	-	-	1 639	1 639
Kitos bendrosios pajamos		-	-	(1 816)	-	-	(1 816)
Bendrųjų pajamų iš viso		-	-	(1 816)	-	1 639	(177)
Sudaryti rezervai		-	-	-	1 211	(1 211)	-
Narių papildomų pajų gražini- mas	26	(4)	(500)	-	-	-	(504)
Narių papildomų pajų įsigijimas	26	1	2 993	-	-	-	2 994
2022 m. gruodžio 31 d.		46	21 610	(1 727)	1 220	1 639	22 788
Grynasis pelnas (nuostoliai)		-	-	-	-	2 864	2 864
Kitos bendrosios pajamos		-	-	848	-	-	848
Bendrųjų pajamų iš viso		-	-	848	-	2 864	3 712
Sudaryti rezervai	26	-	-	-	1 639	(1 639)	-
Narių papildomų pajų gražini- mas	26	-	(1 300)	-	-	-	(1 300)
Narių papildomų pajų įsigijimas	26	-	1 739	-	-	-	1 739
2023 m. gruodžio 31 d.		46	22 049	(879)	2 859	2 864	26 939

Apskaitos principai ir kitos pastabos, pateiktos 11 - 56 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos, pateiktos 7 - 56 puslapiuose, buvo pasirašytos 2024 m. balandžio 18 d.

Administracijos vadovas
Mindaugas Vijūnas

Vyr. buhalterė
Jurgita Kubilienė

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1 PASTABA. BENDROJI INFORMACIJA

Lietuvos centrinė kredito unija (toliau - LCKU) buvo užregistruota LR įmonių registre 2002 m. balandžio 22 d. Lietuvos bankas 2002 m. lapkričio 28 d. išdavė LCKU licenciją Nr. 54 vykdyti visas operacijas, nurodytas LR Centrinės kredito unijos įstatyme. LCKU pagrindinę veiklą pradėjo vykdyti 2002 m. gruodžio 2 d.

LCKU savo veikloje vadovaujasi LR Centrinų kredito unijų įstatymu. LCKU – tai kooperatiniais pagrindais suorganizuota, juridinių asmenų kredito unijų ir LR Vyriausybės įsteigta ir tuometinio LR Centrinės kredito unijos įstatymo nustatyta tvarka įregistruota kredito įstaiga. LCKU veikia pajinio kapitalo pagrindu ir atlieka kredito unijų likvidumo palaikymo ir mokumo atkūrimo funkcijas, kredito unijų ir kredito unijų narių pinigų pervedimo ir mokėjimo kortelių bei internetinės bankininkystės aptarnavimo operacijas, priima indėlius bei gražintinas lėšas, teikia pascolas bei prisiima su tuo susijusią riziką ir atsakomybę. LCKU kredito unijoms taip pat teikia nefinansinės veiklos paslaugas.

LCKU yra įsikūrusi adresu Savanorių pr. 363B-201, Kaunas. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje LCKU dirbo 94 darbuotojai (2022 m. pabaigoje – 89 darbuotojų).

2023 ir 2022 metais LCKU teikė paslaugas kredito unijoms ir jų nariams ir tam tikriems juridiniams asmenims. 2023 m. gruodžio 31 d. LCKU sudarė 46 nariai, iš jų 45 kredito unijos ir Lietuvos valstybė (2022 m. gruodžio 31 d. – LCKU sudarė 46 nariai, iš jų 45 kredito unijos ir Lietuvos valstybė). 2023 m. sausio 6 d. kredito unija „Vievio taupa“ pakeitė pavadinimą į Elektrėnų kredito uniją. 2023 m. balandžio 27 d. Pakruojo ūkininkų kredito unija pakeitė pavadinimą į Pakruojo kredito unija. 2023 m. gegužės 11 d. Širvintų kredito unija pakeitė pavadinimą į Kooperatinė bendrovė "Pilies" kredito unija. 2023 m. gruodžio 31 d. LCKU priklausančios kredito unijos yra šios:

1. „Achemos“ kredito unija
2. Alytaus kredito unija
3. Anykščių kredito unija
4. Centro kredito unija
5. Druskininkų kredito unija
6. Elektrėnų kredito unija
7. „Fortūna“ kredito unija
8. Grinkiškio kredito unija
9. Jurbarko kredito unija
10. Jonavos kredito unija
11. Kauno kredito unija
12. Kauno regiono kredito unija
13. KB ARKU kredito unija
14. KB „Pilies“ kredito unija
15. Kelmės kredito unija
16. Kėdainių krašto kredito unija
17. Klaipėdos kredito unija
18. Kredito unija „Gargždų taupa“
19. Kredito unija „Germanto lobis“
20. Kredito unija „Mėmelio taupomoji kasa“
21. Kredito unija „Delta“
22. Kredito unija „Neris“
23. Kredito unija „Magnus“
24. Kredito unija „Prienų taupa“
25. Kredito unija „Tikroji viltis“
26. Kredito unija „Sūduvos parama“
27. Kredito unija „Ebitum“
28. Kredito unija „Taupa“
29. Kretingos kredito unija
30. Mažeikių kredito unija
31. Pagėgių kredito unija
32. Pakruojo kredito unija
33. Palangos kredito unija
34. Panevėžio kredito unija
35. Pasvalio kredito unija
36. Plungės kredito unija
37. Šeimos kredito unija

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

- 38. Šilutės kredito unija
- 39. Tauragės kredito unija
- 40. Trakų kredito unija
- 41. Ukmergės ūkininkų kredito unija
- 42. Utenos kredito unija
- 43. Vilkaviškio kredito unija
- 44. Vilniaus kredito unija
- 45. Vytauto didžiojo kredito unija

LCKU, jai priklausančios kredito unijos narės ir LCKU administruojamas stabilizacijos fondas sudaro LCKU grupę (toliau – Grupė), kuri kiekvienais metais rengia specialios paskirties jungtines (konsoliduotas) finansines ataskaitas. Šios ataskaitos yra patalpintos oficialiame įmonių grupės internetiniame tinklalapyje.

LCKU vadovybė šias finansines ataskaitas patvirtino 2024 m. balandžio 18 d., LCKU visuotinis narių susirinkimas turės patvirtinti finansines ataskaitas per 4 mėn. nuo finansinių metų pabaigos.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

2 PASTABA. REIKŠMINGA APSKAITOS PRINCIPŲ INFORMACIJA

Žemiau yra išdėstyti reikšmingi apskaitos principai, naudoti šių finansinių ataskaitų parengimui.

Pagrindas parengimui

LCKU finansinės ataskaitos yra paruoštos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (toliau – TFAS), priimtus taikyti Europos Sąjungoje ir galiojusius 2023 m. gruodžio 31 d. Finansinės ataskaitos paruoštos remiantis istorinės savikainos pagrindu, išskyrus finansinį turtą, vertinamą tikrąja verte. Ataskaitos yra parengtos remiantis veiklos tęstinumo principu.

Sumos šiose finansinėse ataskaitose yra pateiktos EUR, kuri yra LCKU funkcinė bei pateikimo valiuta.

Dėl atskirų sumų apvalinimo iki tūkstančių eurų lentelėse skaičiai gali nesutapti, tokios apvalinimo paklaidos šiose finansinėse ataskaitose yra nereikšmingos.

LCKU taikomi apskaitos principai yra tokie patys kaip praėjusiais finansiniais metais, išskyrus šias TFAS pataisas, kurias LCKU pradėjo taikyti nuo 2023 m. sausio 1 d.:

- **17-asis TFAS „Draudimo sutartys“**,
- **1-ojo TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ ir 2-ojo TFAS pareiškimo apie taikomą praktiką pataisos „Informacijos apie apskaitos politiką atskleidimas“**,
Pataisos taikomos 2023 m. sausio 1 d. arba vėliau prasidedantiems metiniams ataskaitiniams laikotarpiams. Pataisose pateikiamos gairės, kuriomis remiantis priimami reikšmingi sprendimai dėl informacijos apie apskaitos politiką atskleidimo. Pažymėtina, kad 1-ojo TAS pataisomis reikalavimas atskleisti „svarbią“ apskaitos politikos informaciją pakeičiamas reikalavimu atskleisti „reikšmingą“ apskaitos politikos informaciją. Be to, pareiškime apie taikomą praktiką pateikiamos gairės ir pavyzdys, skirti padėti taikyti reikšmingumo sampratą priimant sprendimą dėl apskaitos politikos atskleidimo. Vadovybė įvertino apskaitos politiką ir šiose finansinėse ataskaitose atskleidė tik reikšmingą apskaitos principų informaciją.
- **8-ojo TAS „Apskaitos politika, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidos“ pataisos „Apskaitinių įvertinimų apibrėžtis“**,
- **12-ojo TAS „Pelno mokestis“ pataisos „Atidėtasis mokestis, susijęs su turtu ir įsipareigojimais, atsirandantis dėl vieno sandorio“**,
- **12-ojo TAS „Pelno mokestis“ pataisos „Tarptautinė mokesčių reforma – Antrojo ramsčio pavyzdinės taisyklės“**

Šios pataisos neturėjo reikšmingos įtakos LCKU finansinėms ataskaitoms, išskyrus 1-ąjį TAS ir 2-ąjį TFAS, kurių įtaką jau yra įvertinta šiose ataskaitose.

Patvirtinti, bet dar neįsigalioję ir anksčiau nepradėti taikyti standartai:

- **1-ojo TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ pataisos „Įsipareigojimų klasifikavimas į ilgalaikius ir trumpalaikius“**
- **16-ojo TFAS pataisos „Nuomos įsipareigojimas pardavimo ir atgalinės nuomos sandoriuose“**
- **7-asis TAS „Pinigų srautų ataskaita“ ir 7-asis TFAS „Finansinės priemonės. Atskleidimas“ pataisos „Tiekėjų finansavimo susitarimai“**
- **21-ojo TAS „Užsienio valiutos kurso pasikeitimo įtaka“ pataisos „Valiutų nekonvertuojamumas“**
- **10-ojo TFAS „Konsoliduotosios finansinės ataskaitos“ ir 28-ojo TAS „Investicijos į asocijuotąsias įmones ir bendras įmones“ pataisos „Turto pardavimas ar įnašai tarp investuotojo ir jo asocijuotosios įmonės ar bendros įmonės“**

Aukščiau išvardintus naujus standartus/pataisas, jei bus aktualu, LCKU planuoja pradėti taikyti nuo jų įsigaliojimo datos, kai jie bus patvirtinti taikyti ES. Nėra jokių kitų naujų standartų, standartų pakeitimų ar aiškinimų, kurie dar negalioja ir kurie galėtų turėti reikšmingos įtakos LCKU.

Pajamų ir sąnaudų pripažinimas

Efektvios palūkanų normos metodo taikymas

Palūkanų pajamos ir sąnaudos pripažįstamos, taikant efektvios palūkanų normos (EPN) metodą. Efektyvi palūkanų norma tiksliai diskontuoja būsimus piniginių mokėjimų arba įplaukų srautus per numatomą finansinio instrumento galiojimo laikotarpį arba trumpesnį periodą (iki sekančio perkainavimo) iki finansinio turto arba įsipareigojimų apskaitinės vertės. EPN (ir amortizuota turto savikaina) apskaičiuojama atsižvelgiant į tarp sutarties šalių sumokėtus ar gautus mokesčius, kurie yra sudedamoji EPN, operacijų savikainos ir visų kitų premijų ar diskontų dalis.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Jei tikėtini finansinio turto pinigų srantai yra peržiūrimi dėl kitų priežasčių nei pasikeitusi kredito rizika, apskaitomas teigiamas arba neigiamas turto apskaitinės vertės pokytis balanse, padidinant ar sumažinant kitas pajamas bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Palūkanų ir panašios pajamos ir sąnaudos

LCKU apskaičiuoja palūkanų pajamas, taikydama finansinio turto EPN, išskyrus nuvertėjusį turtą, bendrajai balansinei vertei.

Kai finansinis turtas tampa nuvertėjęs ir todėl yra laikomas 3 lygio (paaiškinta toliau) finansiniu turtu, LCKU apskaičiuoja palūkanų pajamas, taikydama EPN grynajai amortizuota savikaina vertinamo finansinio turto vertei. Jeigu finansinis turtas vėl tampa veiksnus ir nebėra nuvertėjęs, LCKU grįžta prie palūkanų pajamų skaičiavimo nuo bendrosios balansinės vertės.

Nusipirktam arba suteiktam dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansiniam turtui (angl. Purchased or Originated Credit Impaired, toliau - *POCI*) LCKU skaičiuoja palūkanų pajamas, apskaičiuodama dėl kredito rizikos pakoreguotą faktinių palūkanų normą ir taikydama šią normą amortizuotai finansinio turto savikainai. Dėl kredito rizikos pakoreguota faktinių palūkanų norma yra palūkanų norma, kuri pradinio pripažinimo momentu diskontuoja tikėtinus grynuosius pinigų srautus (įskaitant tikėtinus kredito nuostolius) iki tokio turto amortizuotos savikainos.

Komisinių mokesčių pajamos ir sąnaudos

Komisinių mokesčių pajamos iš operacijų yra pripažįstamos, kai atliekama susijusi operacija, išskyrus komisinius, kurie yra efektyvios palūkanų normos sudedamoji dalis. Komisinių mokesčių sąnaudos yra pripažįstamos, kai patiriamos.

Pelno mokestis

Vadovaujantis LR pelno mokesčio įstatymu LCKU nuo 2010 m. sausio 1 d. taikomas 15 proc. pelno mokesčio tarifas. Lietuvos Respublikoje registruotoms įmonėms taikomas standartinis pelno mokesčio tarifas yra 15 proc. Mokestiniai veiklos nuostoliai gali būti perkeliami į ateinančius laikotarpius neribotą laikotarpį, jei įmonės veikla, dėl kurios šie nuostoliai atsirado, nėra keičiama, išskyrus tuos atvejus, kai vienetas veiklos nebetęsia dėl nuo jo nepriklausančių priežasčių. Nuostoliai dėl vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perdavimo gali būti perkeliami neribotą laikotarpį. Nuo 2014 m. sausio 1 d. perkeliamų atskaitomų mokestinių nuostolių suma negali būti didesnė kaip 70 proc. atskaitinių metų apmokestinamo pelno sumos. Atidėtas pelno mokestis apskaitomas taikant įsipareigojimų metodą visiems laikiniams skirtumams, susidarantiems tarp turto ir įsipareigojimų mokestinės bazės pagrindo ir jų apskaitinės vertės finansinių ataskaitų sudarymo tikslais. Atidėtas pelno mokestis yra apskaičiuojamas naudojant mokesčio tarifus ir panaudojimo proc., galiojančius ar patvirtintus finansinės padėties ataskaitos sudarymo dieną ir kuriuos tikimasi taikyti atidėto pelno mokesčio turto realizavimo ar atidėtų mokesčių įsipareigojimų įvykdymo laikotarpiu.

Nuo 2020 m. sausio 1 d. taikomas papildomas 5 proc. pelno mokesčio tarifas apmokestinamam pelnui, viršijančiam 2 mln. EUR ribą. Atsižvelgiant į LCKU uždirbamą pelną, LCKU apskaičiuoja papildomą pelno mokestį. Atitinkamai LCKU atidėtas pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimas apskaičiuojami taikant 15 proc. pelno mokesčio tarifą.

Pagrindiniai laikinieji skirtumai atsiranda dėl finansinio turto perkainavimo bei sukauptų sąnaudų. Tarifai, galiojantys ar patvirtinti finansinės padėties ataskaitos sudarymo dieną yra naudojami atidėto pelno mokesčio apskaičiavimui. Tačiau atidėtas pelno mokestis nėra apskaitomas, jeigu jis atsiranda turto ar įsipareigojimų pirminio pripažinimo ne dėl verslo sujungimo metu ir jeigu operacijos atlikimo metu nedaro įtakos nei apskaitos nei apmokestinamojo pelno ar nuostolių.

Kai apskaičiuojamas bendras atidėtųjų mokesčių turtinis likutis, jis pripažįstamas finansinėse ataskaitose tik ta dalimi, kurio realizavimas, vadovybės nuomone, yra tikėtinas.

Atidėtų mokesčių turtas, tenkantis tikrąja verte vertinamų vertybinių popierių perkainavimui, kuris apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas, taip pat yra apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Laikinas solidarumo įnašas

Nuo 2023 m. gegužės 16 d. iki 2024 m. gruodžio 31 d. nustatyta prievolė mokėti laikinąjį solidarumo įnašą. Laikinojo solidarumo įnašo tarifas yra 60 proc., skaičiuojant nuo einamojo mokėjimo laikotarpio grynųjų palūkanų pajamų, kurios daugiau kaip 50 proc. viršija vidutines 4 finansinių metų atitinkamo laikotarpio grynųjų palūkanų pajamas. Apskaičiuojant laikinąjį solidarumo įnašą neįtraukiamos palūkanų pajamos, gautos už 2023 m. sausio 1 d. ir vėliau sudarytas kreditavimo sutartis (išskyrus sutartis, sudarytas su finansų sektoriaus subjektais), taip pat laikinasis solidarumo įnašas mažinamas sumokėtomis einamojo laikotarpio indėlių draudimo įmokomis į Indėlių draudimo fondą, o einamojo laikotarpio gautos grynosios palūkanų pajamos atėmus apskaičiuotą laikinąjį solidarumo įnašą negali būti mažesnės už 2022 m. atitinkamo laikotarpio grynąsias palūkanų pajamas, padidintas 15 proc. Numatyti avansinio solidarumo įnašo kas ketvirtį bei metinio laikinojo solidarumo įnašo mokėjimai.

Atsižvelgiant į tai, kad solidarumo įnašas yra laikinas bei jo bazė neatitinka apmokestinamojo pelno apibrėžimo pagal Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymą, kadangi jis mokamas ne nuo apmokestinamojo pelno, o nuo grynųjų palūkanų pajamų perviršio, laikinasis solidarumo įnašas nėra laikomas pelno mokesčiu.

Atsižvelgiant į LCKU grupės grynąsias palūkanų pajamas, LCKU skaičiavo ir mokėjo avansinį 676 tūkst. eurų solidarumo įnašą, tačiau mokėti metinį įnašą, prievolės nėra. Laikinojo solidarumo įnašo permoka apskaityta kaip kitas turtas.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigai ir pinigų ekvivalentai apima sumas, kurių galiojimo trukmė yra trumpesnė nei 3 mėnesiai nuo jų įsigijimo dienos, ir juos sudaro gryniesi pinigai bei korespondentinės sąskaitos Lietuvos banke ir komerciniuose bankuose.

Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai

Finansinė priemonė – tai bet kuri sutartis, dėl kurios pas vieną ūkio subjektą atsiranda finansinis turtas, o pas kitą – finansinis įsipareigojimas ar nuosavybės priemonė.

Pirminio pripažinimo momentas

Finansinis turtas ir įsipareigojimai, išskyrus paskolas ir gautinas sumas iš klientų ir įsipareigojimus klientams, iš pradžių pripažįstami atsiskaitymo dieną. Paskolos ir gautinos sumos iš klientų pripažįstami, kai lėšos pervedamos į klientų sąskaitas. Įsipareigojimai klientams pripažįstami, kai lėšos pervedamos LCKU.

Pirminis pripažinimas ir vertinimas

Finansinio turto priskyrimas atitinkamai grupei pirminio pripažinimo metu priklauso nuo sutartinių finansinio turto pinigų srautų savybių ir verslo modelio, apibrėžiančio finansinio turto valdymą. Išskyrus kitas gautinas sumas, kurios neturi reikšmingo finansavimo komponento, LCKU pirminio pripažinimu metu finansinį turtą įvertina tikrąja verte, pridėjus, kai finansinis turtas nėra apskaitomas tikrąja verte per pelną ar nuostolius, sandorio išlaidas. Kitos gautinos sumos, į kurias neįtrauktas reikšmingas finansavimo komponentas, yra vertinamos pagal 15-ojo TFAS nustatytą sandorio kainą.

Tam, kad finansinis turtas būtų priskiriamas ir vertinamas amortizuota savikaina arba tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, pinigų srautai atsirandantys iš finansinio turto turi būti tik pagrindinės sumos ir palūkanų mokėjimai (angl. Solely Payments of Principal and Interest, toliau - *SPPI*) nuo pagrindinės neįvykdytos sumos. Šis vertinimas vadinamas SPPI testu ir atliekamas kiekvienai finansinei priemonei.

Finansinio turto valdymo modelis nurodo kaip valdomas finansinis turtas, kad šis generuotų pinigų srautus. Verslo modelis nustato, ar pinigų srautai bus gaunami renkant sutartinius pinigų srautus, parduodant šį finansinį turtą ar naudojant abu variantus. Detaliau apie verslo modelį ir SPPI testą paaiškinta toliau.

Finansinio turto ir įsipareigojimų grupės

Visą savo finansinį turtą LCKU grupuoja, vadovaudamasi verslo valdymo modeliu ir turto sutartinėmis sąlygomis, įvertinamą:

- amortizuota savikaina;
- tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas kitomis bendrosiomis pajamomis;
- tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas pelnu arba nuostoliais.

LCKU klasifikuoja ir vertina išvestines finansines priemones ir investicijas į kolektyvinio investavimo subjektus tikrąja verte per pelną arba nuostolius. LCKU gali priskirti ir kitas finansines priemones prie vertinamų tikrąja verte per pelną arba nuostolius, jei taip iš esmės sumažinami vertinimo ar pripažinimo neatitikimai (kitais vadinami apskaitos neatitikimais).

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Finansiniai įsipareigojimai, išskyrus paskolų įsipareigojimus ir finansines garantijas, yra vertinami amortizuota savikaina arba tikrąja verte per pelną arba nuostolius, kai jie yra išvestinės finansinės priemonės arba laikomi prekybai, arba yra priskirti vertinamiems tikrąja verte.

Gautinos sumos iš kredito įstaigų, suteiktos paskolos ir gautinos sumos iš kitų klientų, finansinės investicijos vertinamos amortizuota savikaina

LCKU vertina paskolas ir gautinas sumas iš kredito įstaigų, paskolas ir gautinas sumas iš kitų klientų ir kitas finansines investicijas amortizuota savikaina, tik jei tenkinamos abi šios sąlygos:

- finansinis turtas laikomas pagal verslo valdymo modelį, kurio tikslas - laikyti finansinį turtą siekiant surinkti sutartyje numatytus pinigų srautus; ir
- dėl sutartinių finansinio turto sąlygų nustatytomis datomis gali atsirasti tik pinigų srautai, kurie yra pagrindinės sumos ir pagrindinės neįvykdytos sumos palūkanų mokėjimai.

Verslo valdymo modelio įvertinimas

LCKU nustato savo verslo modelį tokiu lygiu, kuris geriausiai atspindi tai, kaip ji valdo finansinio turto grupes, siekdama savo verslo tikslų. LCKU verslo modelis nėra vertinamas pagal atskirus instrumentus, bet aukštesniu, t. y. agreguotu portfelių lygmeniu ir yra pagrįstas tokiais veiksniais kaip:

- a) kaip vertinami verslo valdymo modelio rezultatai ir pagal jį laikomas finansinis turtas, kaip apie juos pranešama vadovybei;
- b) rizika, turinti įtakos verslo modelio rezultatams (ir pagal tą verslo modelį laikomam finansiniam turtui), pirmiausia, kaip ta rizika valdoma; ir
- c) kaip atlyginama verslo valdytojams (pvz., kuo – valdomo turto tikrąja verte ar surinktais sutartyje numatytais pinigų srautais – grindžiamas atlyginimas);
- d) tikėtinas pardavimų dažnumas, vertė ir laikas taip pat yra svarbūs vertinimo aspektai.

Verslo valdymo modelio vertinimas grindžiamas pagrįstai tikėtiniais scenarijais, neatsižvelgiant į „blogiausio atvejo“ ar „streso atvejo“ scenarijus. Jei pinigų srautai po pirminio pripažinimo yra realizuojami kitaip nei LCKU pradiniai lūkesčiai, LCKU nekeičia likusio finansinio turto tame verslo modelyje klasifikavimo, bet atsižvelgia į tokią informaciją vertindama naujai suteiktą ar naujai įsigytą finansinį turtą.

SPPI (angl. solely payments of principle and interest) testas

Antruoju savo grupavimo proceso etapu LCKU įvertina finansinio turto sutartines sąlygas, kad nustatytų, ar jie atitinka SPPI testą. Tam, kad finansinis turtas būtų priskiriamas ir vertinamas amortizuota savikaina arba tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, pinigų srautai atsirandantys iš finansinio turto turi būti tik pagrindinės sumos ir palūkanų mokėjimai (SPPI) nuo pagrindinės neįvykdytos sumos. Šis vertinimas vadinamas SPPI testu ir atliekamas kiekvienai finansinei priemonei.

Pagrindinė suma yra finansinio turto tikroji vertė pirminio pripažinimo metu. Palūkanas sudaro atlygis už pinigų laiko vertę, su pagrindine nepadengtąja suma susijusią kredito riziką tam tikru laikotarpiu ir už kitą pagrindinę skolinimo riziką ir sąnaudas, taip pat pelno maržą.

Dėl sutartinių sąlygų, kuriomis prisiimama didesnė nei *de minimis* rizika arba dėl kurių atsiranda sutartinių pinigų srautų, nesusijusių su pagrindinės sumos ir pagrindinės nepadengtosios sumos palūkanų mokėjimais, finansinis turtas turi būti vertinamas tikrąja verte per pelną arba nuostolius.

Skolos finansinės priemonės, apskaitomos tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas

LCKU taiko skolos finansinių priemonių, vertinamų tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas per kitas bendrąsias pajamas, grupę, kai tenkinamos abi šios sąlygos:

- Priemonė laikoma pagal verslo modelį, kurio tikslas yra pasiekiamas, tiek renkant sutartinius pinigų srautus, tiek ir parduodant finansinį turtą;
- Finansinio turto sutartinės sąlygos atitinka SPPI testą.

Vėliau finansiniai instrumentai, apskaitomi tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, yra vertinami tikrąja verte, o pelnas ar nuostoliai atsirandantys dėl tikrosios vertės pokyčių pripažįstami kitose bendrosiose pajamose. Palūkanų pajamos ir pelnas (nuostoliai) iš valiutos kurso pasikeitimo pripažįstami per pelną (nuostolius) taip pat, kaip ir finansinio turto, vertinamo amortizuota savikaina, atveju. Skolos priemonių, vertinamų tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, tikėtinų kredito nuostolių vertinimo principai pateikiami toliau. Kai LCKU turi daugiau negu vieną investiciją į tą patį vertybinį popierių, laikoma, kad pirmiau realizuojama anksčiau įsigyta investicija. Nutraukus šių skolos priemonių pripažinimą sukauptas pelnas ar nuostoliai anksčiau pripažinti per kitas bendrąsias pajamas, perklasifikuojami į pelną (nuostolius).

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Finansiniai įsipareigojimai

Skolintos lėšos iš pradžių pripažįstamos tikrąja verte, kurią sudaro grynoji gautų lėšų suma, atskaičiavus sandoriui sudaryti patirtas sąnaudas. Vėliau skolintos lėšos apskaitomos amortizuota savikaina, kuri skaičiuojama atsižvelgiant į visas nuolaidas ar premijas, ir sąnaudas, kurios yra sudėtinė efektyvios palūkanų normos dalis. Skolintos lėšos pripažįstamos atsiskaitymo momentu. LCKU sudarytas likvidumo rezervas apskaitomas amortizuota savikaina.

Garantijos ir kreditavimo įsipareigojimai

LCKU suteikia garantijas ir kreditavimo įsipareigojimus.

Garantija yra LCKU išduotas garantinis raštas, kuriuo ji vienašališkai įsipareigoja sumokėti garantijos gavėjui nurodytą sumą, jei asmuo, už kurį LCKU garantavo, neįvykdys ar netinkamai įvykdys prievolę garantijos gavėjui. Tokios garantijų sutartys patenka į tikėtinų nuostolių reikalavimo sritį.

Pajamos už suteiktas garantijas yra pripažįstama bendrųjų pajamų ataskaitoje kaip paslaugų ir komisinių pajamos.

Kreditavimo įsipareigojimai yra įsipareigojimai, pagal kuriuos LCKU privalo suteikti klientui paskolą iš anksto nustatytomis sąlygomis. Tokios kreditavimo įsipareigojimų sutartys patenka į tikėtinų kredito nuostolių reikalavimų taikymo sritį.

Garantijų ir kreditavimo įsipareigojimų nominali sutartinė vertė, kai garantija ar paskola, dėl kurios buvo susitarta suteikti, atitinka rinkos sąlygas, nėra įtraukiama į finansinės padėties ataskaitą.

Finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų perklasifikavimas

LCKU neperklasifikuoja finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų po jų pirminio pripažinimo, išskyrus išskirtines aplinkybes, kuriomis LCKU įsigyja, realizuoja ar nutraukia tam tikrą verslo dalį. Finansiniai įsipareigojimai niekada neperklasifikuojami.

Finansinio turto ir įsipareigojimų pripažinimo nutraukimas

a) Pripažinimo nutraukimas dėl esminio sąlygų pakeitimo

LCKU nutraukia finansinio turto, pvz., klientui suteiktos paskolos, pripažinimą, kai sąlygos buvo persvarstytos tiek, kad ji iš esmės tampa nauja paskola, o skirtumas pripažįstamas pripažinimo nutraukimo pelnu ar nuostoliu tai daliai, kuriai nebuvo apskaityti nuostoliai dėl vertės sumažėjimo. Naujai pripažintos paskolos klasifikuojamos kaip 1 lygio (paaiškinama toliau) paskolos tikėtinų kredito nuostolių vertinimo tikslais, nebent naujoji paskola būtų laikoma suteiktu dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansiniu turtu (angl. *POCI*).

Vertindama, ar nutraukti suteiktos paskolos pripažinimą, be kita ko, LCKU svarsto šiuos veiksnius:

- paskolos valiutos pasikeitimas;
- nuosavybės požymių atsiradimas;
- sandorio šalies pasikeitimas;
- ar pakeitimas yra toks, kad priemonė nebeatitiktų SPPI testo kriterijų.

Jei dėl pakeitimo reikšmingai nepasikeičia pinigų srautai, toks pakeitimas nereiškia turto pripažinimo nutraukimo. Remiantis pinigų srautų, diskontuotų pagal pradinę EPN, pasikeitimu, LCKU apskaito pakeitimo pelną ar nuostolius iki sumos, kuriai nėra apskaityti nuostoliai dėl vertės sumažėjimo. Pinigų srautas iš POCI turto pripažinimo nutraukimo apskaitomas pagrindinės veiklos pinigų srautuose.

b) Pripažinimo nutraukimas dėl kitų priežasčių nei esminis sąlygų pakeitimas

Finansinis turtas

Finansinio turto (arba, kai taikytina, finansinio turto dalies arba panašaus finansinio turto grupės dalies) pripažinimas yra nutraukiamas (t. y., jis yra pašalinamas iš LCKU finansinės padėties ataskaitos), kai:

- baigiasi sutartyje numatytų teisių į finansinio turto pinigų srautus galiojimo laikas; arba
- LCKU perleidžia sutartyje numatytas teises gauti finansinio turto pinigų srautus; arba prisiima prievolę be reikšmingo uždelsimo sumokėti visus gautus pinigų srautus trečiajai šaliai pagal perleidimo sutartį ir
 - a) LCKU perleidžia iš esmės visą su perduoto finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą; arba
 - b) LCKU nei perleidžia, nei neišlaiko iš esmės visos su finansinio turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos, bet perleidžia šio finansinio turto kontrolę.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Kai LCKU perleidžia sutartyje numatytas teises gauti finansinio turto pinigų srautą arba sudaro perleidimo sutartį su trečiaja šalimi, yra vertinama, ar ir kokia apimtimi, LCKU išlaiko su šio finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą. Kai LCKU nei perleidžia, nei neišlaiko iš esmės visos su finansinio turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos ir neperleidžia turto kontrolės, turtas yra ir toliau pripažįstamas ta dalimi, su kuria LCKU yra vis dar susijusi. Šiuo atveju LCKU taip pat pripažįsta susijusį įsipareigojimą. Perleistas turtas ir su juo susijęs įsipareigojimas yra vertinami remiantis teisėmis ir įsipareigojimais, kuriuos LCKU išlaikė. Pelnas (nuostoliai), susidarę dėl pirktų paskolų perleidimo, apskaitomi kaip tikėtinų kredito nuostolių pokyčio dalis.

Kai su LCKU susijęs perduotas turtas tampa garantija, toliau kontroliuojama dalis vertinama mažesniąja suma iš apskaitinės turto vertės, ir didžiausios numanomos sumos, kurią LCKU gali tekti sumokėti (garantijos suma).

Finansiniai įsipareigojimai

Finansinio įsipareigojimo pripažinimas nutraukiamas, kai jis yra padengiamas, atšaukiamas ar baigiasi jo terminas. Kai vienas esamas finansinis įsipareigojamas pakeičiamas kitu įsipareigojimu tam pačiam skolintojui, bet iš esmės kitomis sąlygomis, arba kai esamo įsipareigojimo sąlygos iš esmės pakeičiamos, toks pokytis laikomas pirminio įsipareigojimo nutraukimu ir naujo įsipareigojimo atsiradimu. Skirtumas tarp atitinkamų balansinių verčių pripažįstamas bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Finansinio turto vertės sumažėjimas

Tikėtinų kredito nuostolių (arba TKN) vertinimo principų apžvalga

LCKU apskaito visų paskolų ir kitų skolos finansinių priemonių, įskaitant kreditavimo įsipareigojimus, kurios nėra vertinamos tikrąja verte per pelną ar nuostolius, tikėtinius kredito nuostolius (toliau – finansinės priemonės). Pagal 9 TFAS tikėtini kredito nuostoliai nėra vertinami nuosavybės priemonėmis.

Tikėtinų kredito nuostolių metodas yra pagrįstas kreditų nuostoliais, kurių tikimasi, kad atsiras per visą turto galiojimo laiką (tikėtinius kredito nuostolius turto galiojimo laikotarpiu), išskyrus atvejus, kai nuo finansinio turto pripažinimo momento kredito rizika nėra padidėjusi ir tokiu atveju vertinami 12 mėnesių tikėtini kredito nuostoliai.

12 mėnesių tikėtini kredito nuostoliai yra viso galiojimo laikotarpio tikėtinų kredito nuostolių dalis, kuri atspindi tikėtinius kredito nuostolius, kurie atsiranda dėl įsipareigojimų neįvykdymo įvykių, susijusių su finansine priemone ir kurie yra galimi per 12 mėnesių nuo ataskaitinės datos.

Tiek 12 mėnesių, tiek ir galiojimo laikotarpio tikėtini kredito nuostoliai yra skaičiuojami individualiai arba kolektyviai, priklausomai nuo finansinių priemonių portfelio pobūdžio. LCKU kolektyviniu pagrindu vertinamo finansinio turto grupavimo principai paaiškinti toliau.

Kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje vertinama, ar finansinės priemonės kredito rizika nuo pradinio pripažinimo reikšmingai padidėjo, atsižvelgiant į įsipareigojimų neįvykdymo rizikos pasikeitimą per likusį finansinės priemonės laikotarpį. Šio proceso metu LCKU savo paskolas suskirsto į 1 lygio, 2 lygio ir 3 lygio paskolas ir nusipirktą ar suteiktą dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansinį turtą (POCI), kaip aprašyta žemiau:

- 1 lygis: Kai paskolos pirmą kartą pripažįstamos, LCKU pripažįsta 12 mėnesių tikėtinius kredito nuostolius. 1 lygio paskolos taip pat apima paskolas, kurių kredito rizika pagerėjo ir atitinkamai jos buvo perklasifikuotos iš 2 lygio.
- 2 lygis: Kai paskolos kredito rizika po pradinio pripažinimo momento reikšmingai padidėjo, LCKU prisipažįsta paskolos galiojimo laikotarpio tikėtinius kredito nuostolius. 2 lygio paskolos taip pat apima paskolas, kurių kredito rizika pagerėjo ir paskola buvo perklasifikuota iš 3 lygio.
- 3 lygis: paskolos, kurios laikomos nuvertėjusiomis paskolomis. LCKU prisipažįsta galiojimo laikotarpio tikėtinius kredito nuostolius.
- POCI: įsigytas ar suteiktas dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansinis turtas yra finansinis turtas, kuris yra nuvertėjęs pradinio pripažinimo metu. POCI turtas yra apskaitomas tikrąja verte pirminio pripažinimo metu ir palūkanų pajamos vėliau pripažįstamos pagal kredito pakoreguotą efektyviają palūkanų normą. Tikėtini kredito nuostoliai yra apskaitomi tik tiek, kiek pasikeičia tikėtini kredito nuostoliai po pirminio pripažinimo.

Finansinio turto, dėl kurio LCKU neturi pagrįstų lūkesčių atgauti visą turtą ar jo dalį, bendroji dalis yra sumažinama. Tai yra laikoma finansinio turto (daliniu) pripažinimo nutraukimu.

Tikėtinų kredito nuostolių skaičiavimas

LCKU apskaičiuoja tikėtinius kredito nuostolius (toliau - TKN), remdamasi tikimybėmis įvertintais scenarijais, kad būtų galima įvertinti numatomus grynuosius pinigų srautų trūkumus, diskontuotus apytiksle EPN. Pinigų srautų trūkumas yra skirtumas tarp pinigų srautų, kurie turėtų būti sumokėti LCKU pagal sutartį, ir pinigų srautus, kuriuos LCKU tikisi gauti.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Pagrindiniai naudojami elementai, skaičiuojant tikėtinus kredito nuostolius, yra šie:

- PD (angl. *probability of default*) – kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo tikimybė.
- EAD (angl. *exposure at default*) - skolinimo pozicijos dydis įsipareigojimų neįvykdymo momentu (pagrindinė kredito dalis ir sukauptos palūkanos).
- LGD (angl. *loss given default*) – kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo sąlygotas nuostolis, apskaičiuotas LCKU grupės istoriniais duomenimis. Jis pagrįstas sutartinių pinigų srautų skirtumu nuo to, kiek skoliniojas tikisi gauti, įskaitant bet kokio užstato realizavimą.

Apskaičiuodama 2023 ir 2022 m. tikėtinus kredito nuostolius ir atsižvelgdama į kylančią aukštą rinkos palūkanų normą (EURIBOR) ir neapibrėžtumą dėl geopolitinės situacijos, LCKU atsižvelgė į tris scenarijus:

- ekonominio nuosmukio scenarijus (pesimistinis) – daroma prielaida, kad ateities makroekonominiai pokyčiai bus ženklūs, atsižvelgiant į LCKU taikytas prielaidas testavimo nepalankiausiomis sąlygomis metu;
- labiausiai tikėtinas scenarijus – daroma prielaida, kad ateities makroekonominiai pokyčiai atitiks ekonomikos ekspertų skelbiamas prognozes;
- optimistinis scenarijus – daroma prielaida, kad teigiami makroekonominiai pokyčiai atitiks realiąsias Lietuvos Banko skelbiamas ekonomines prognozes.

2023 m. peržiūrėtiems scenarijams, kurie leidžia įsivertinti galimą nuostolį prie skirtingų rinkos sąlygų, taikomos makro tendencijos ir naujausi duomenys. Atsižvelgiant į vis dar vyraujančią neapibrėžtumą rinkoje ir dar galimus recesijos signalus, blogiausiam scenarijui parametrai perskaičiuoti remiantis LCKU naudotais parametrais testavimo nepalankiausiomis sąlygomis metu. Scenarijams parinkti tokie svoriai, kurie leistų tinkamai įsivertinti galimus nuostolius, todėl buvo taikyta 50 proc. (2022 m. 45 proc.) svoris labiausiai tikėtinam scenarijui, pesimistiniam 30 proc. (2022 m. 30 proc.) ir optimistiniam 20 proc. (2022 m. 25 proc.).

Atnaujinamojo kredito priemonės, maksimalus laikotarpis, kuriuo nustatomi kredito nuostoliai, yra finansinės priemonės sutartinis (galiojimo) laikotarpis, nebent LCKU turi teisėtą teisę jį atgauti anksčiau.

PD ir LGD parametrai bei TKN apskaičiavimas priklauso nuo paskolos rizikos lygio:

- 1 rizikos lygyje esančioms paskoloms formuojamas 12-os mėnesių trukmės TKN - galiojimo laikotarpio TKN dalis, kuri susidaro dėl nuostolio įvykių, galimai įvyksiančių per artimiausius 12 mėnesių nuo vertinimo datos.
- 2 ir 3 rizikos lygyje esančioms paskoloms formuojamas viso paskolos galiojimo laikotarpio TKN – TKN dydis, kuris susidaro dėl visų galimų nuostolio įvykių per visą skolinimo pozicijos galiojimo laikotarpį.

Nuostoliai dėl vertės sumažėjimo ir atstatymo yra apskaitomi ir atskleidžiami atskirai nuo pakeitimo pelno ar nuostolių, kurie yra apskaitomi kaip finansinio turto bendrosios balansinės vertės koregavimas. Skaičiuojant 2023 m. TKN, buvo vertinami keli faktoriai, galintys turėti neigiamos įtakos klientų mokumui, užtikrinimo priemonių likvidumui bei didesniai tikėtinam nuostoliui.

2023 m. pabaigoje vis dar egzistavo neapibrėžtumas dėl geopolitinės įtampos ir galimos įtakos atskiriems sektoriams, todėl egzistuoja tikimybė, kad faktiniai rezultatai gali skirtis nuo atliktų įvertinimų. Išorinių neigiamų veiksnių visumos įtaka buvo įvertinta tiek vertinant konkrečių pozicijų riziką, tiek naudojant atitinkamus parametrus formuojant TKN. 2 rizikos lygiu buvo įvertinti fizinių ir juridinių asmenų segmentai, kurių veiklą labiausiai neigiamai paveikė ar galėjo paveikti netiesiogiai geopolitiniai veiksniai, skolininkai, kurie kreipėsi dėl papildomo finansavimo, skirto kaip pagalba nuo karo nukentėjusiems ūkiams. Atsižvelgiant į išvardintus kriterijus, 2023 m. paskolų portfelio kokybės struktūra buvo pakoreguota – papildomai į 2 rizikos lygį buvo perkelta 5 775 tūkst. eurų paskolų vertės (2022 m. 5 197 tūkst. Eurų), o dėl rizikos lygio perskirstymo papildomai suformuota 86 tūkst. EUR TKN (2022 m. 4 tūkst. Eurų).

Skaičiuojant TKN, 2023 m. atsižvelgta ir į tuo metu vyraujančias aktualiausias makroekonominės tendencijas bei faktinį 2013-2023 metų (2022 m. atsižvelgta į 2012-2022 m.) LCKU grupės paskolų portfelio nuostolingumą.

Papildomai buvo įvertinta parametru kitimo įtaka TKN rezultatams: atsižvelgiant į 2023 m. paskolų portfelio struktūrą ir TKN rezultatus, LGD padidėjimas 1 proc. punktu turėtų 0,2 proc. (2022 m. 0,7 proc.) įtaką galutiniam TKN sumos padidėjimui.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Individualus ir kolektyvinis vertinimas

LCKU skolinimo pozicijos gali būti vertinamos individualiai arba kolektyviai:

- individualus TKN vertinimas – tikėtinų kredito nuostolių vertinimo metodas, kai skolinimo pozicijai TKN nustatomi individualiai, pagal numatytus scenarijus sudarytus tikėtinius kredito grąžinimo grafikus ir jų tikimybes.
- kolektyvus TKN vertinimas – tikėtinų kredito nuostolių vertinimo metodas, kai finansinių priemonių TKN nustatomi pagal bendrai skolininkų segmentui (skolinimo pozicijų atveju) arba homogeninės grupės pogrupiui (skolos vertybinių popierių atveju), kuriam priskirta finansinė priemonė, nustatytus atitinkamus PD, LGD ir EAD parametrus ($TKN = EAD \times PD \times LGD$, vertinant pagal skirtingus scenarijus ir jų svorius).

Skolos vertybinių popierių TKN nustatomi pagal oficialiai skelbiamus Moody's (ar kitų viešai prieinamus ir patikimus duomenis skelbiančių institucijų) PD ir LGD (ar tiesiog atgavimo koeficientų) duomenis.

Individualus vertinimas bendru atveju taikomas LCKU lygiui priskirtoms reikšmingoms skolinimo pozicijoms ir visoms skolinimo pozicijoms kitoms kredito įstaigoms.

Skolos priemonių vertinamų tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas tikėtinų kredito nuostolių apskaita

Tikėtini kredito nuostoliai skolos priemonėms, vertinamoms tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas nesumažina šių finansinių priemonių apskaitinės vertės finansinės padėties ataskaitoje, kuri išlieka įvertinta tikrąja verte. Vietoj to, suma, lygi nuostoliams, kurie atsirastų, jei turtas būtų įvertintas amortizuota savikaina, pripažįstama per kitas bendrąsias pajamas kaip sukauptas vertės sumažėjimas, atitinkamą sumą apskaitant per pelną (nuostolius). Sukaupti nuostoliai, pripažinti per kitas bendrąsias pajamas, yra perklasifikuojami į pelną (nuostolius) turto pripažinimo nutraukimo metu. 2023 ir 2022 m. įvertinta tikėtinų kredito nuostolių skolos priemonėms, vertinamoms tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, suma buvo nereikšminga.

Nusipirkto ar suteikto dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansinio turto (POCI) tikėtinų kredito nuostolių apskaita

POCI finansiniam turtui LCKU pripažįsta sukauptus tikėtinų kredito nuostolių pokyčius nuo pradinio vertės sumažėjimo pripažinimo. POCI finansinis turtas yra pervertinamas bent kartą metuose, o pervertinimo arba pardavimo rezultatas (gaunamas pelnas arba nuostoliai) yra apskaitomas kaip *Kitos pajamos* (2023 m. POCI pervertinimo ir pardavimo rezultatas buvo 287 tūkst. eurų, 2022 m. – 522 tūkst.). Per 2023 m. LCKU neįsigijo POCI finansinių priemonių (per 2022 m. buvo įsigyta POCI finansinių priemonių, kurių vertė - 940 tūkst. EUR). Šioms priemonėms 2023 m. gruodžio 31 d. buvo sukaupta 129 tūkst. EUR tikėtinų kredito nuostolių (2022 m. – 167 tūkst. EUR).

Atnaujinamojo kredito priemonės

LCKU produktų pasiūla apima tokias atnaujinamojo kredito priemones kaip kredito linijos. LCKU skaičiuoja tikėtinius kredito nuostolius per laikotarpį, kuris atspindi LCKU lūkesčius dėl klientų elgesio, jų įsipareigojimų neįvykdymo tikimybę ir būsimą LCKU riziką mažinančias priemones, kurios galėtų apimti atnaujinamojo kredito priemonių limitų sumažinimą arba atšaukimą. Remiantis ankstesne patirtimi ir LCKU lūkesčiais, laikotarpiai, per kuriuos LCKU apskaičiuoja šių produktų tikėtinų kredito nuostolių parametrus, yra tokie patys kaip ir kitoms priemonėms.

Atliekamas nuolatinis vertinimas, ar atnaujinamojo kredito priemonių kredito rizika reikšmingai padidėjo. Palūkanų norma, naudojama tikėtinų kredito nuostolių diskontavimui, apskaičiuojama pagal vidutinę efektyvią palūkanų normą, kuri, kaip tikimasi, bus taikoma per numatomą atnaujinamojo kredito priemonių galiojimo laikotarpį. Tikėtinų kredito nuostolių apskaičiavimas, įskaitant numatomo galiojimo laikotarpio ir diskonto normos apskaičiavimą, atliekamas individualiu pagrindu, atsižvelgiant į tai, kad LCKU atveju, tai daugiausia yra kredito linijos, suteiktos kitoms kredito įstaigoms.

Į ateitį orientuota informacija

Savo tikėtinų kredito nuostolių modeliuose LCKU remiasi įvairiapuse informacija, įskaitant ir į ateitį orientuota informacija, tokia kaip bendrojo vidaus produkto (BVP) augimas, nedarbo lygis ir būsto kainų indeksas. LCKU ir grupei priklausančių narių kredito unijų skolininkų segmentų PD ir LGD yra koreguojami metinių BVP pokyčių/ nedarbo lygio ir nedarbo/ nekilnojamo turto indekso pokyčių duomenų pagrindu (sudaromi regresijos modeliai, kurie naudojami tolimesniam PD ir LGD parametrų prognozavimui). Vertinant 2023 m. rezultatus, PD ir LGD parametrams įvertinti buvo naudoti istoriniais duomenimis (2013-2023 m.) pagrįsti prognozavimo modeliai bei prognozuojami makroekonominiai rodikliai (Vertinant 2022 m. rezultatus, PD ir LGD parametrams įvertinti buvo naudoti 2012-2022 m. istoriniai duomenys).

LCKU kiekvieną ketvirtį seka faktinius minėtus rodiklius bei Lietuvos banko prognozes ir vertina jų pokyčių įtaką atitinkamų skolininkų segmentų kreditingumui. Tęstinis nedarbo lygio augimas ir/ ar neigiamas BVP pokytis, viršijantis LCKU narių kredito unijų Grupės nusistatytas ribines vertes, yra laikomas išankstiniu galimo skolininkų kreditingumo blogėjimo signalu. Nedarbo lygiui ir/ ar BVP pokyčiui viršijus ribines vertes, koreguojami scenarijų svoriai bei prognozinės PD struktūros. Esant neapibrėžtai situacijai rinkoje ir siekiant kuo tiksliau atspindėti TKN, parametrai gali būti atnaujinami, o scenarijų svoriai gali būti paskirstomi individualiai.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Užtikrinimo priemonių vertinimas

Siekdama sumažinti finansinio turto kredito riziką, LCKU siekia, kai tik įmanoma, naudoti užtikrinimo priemones. Užtikrinimo priemonės gali būti įvairios, tokios kaip pinigai, vertybiniai popieriai, akredityvai/ garantijos, nekilnojamasis turtas, gautinos sumos, atsargos, kitas nefinansinis turtas ir pan.

Užtikrinimo priemonė (nebent ji būtų perimta) nėra apskaitoma LCKU finansinės padėties ataskaitoje, tačiau užtikrinimo priemonės tikroji vertė turi įtakos tikėtinų kredito nuostolių apskaičiavimui tiek individualaus, tiek kolektyvaus TKN vertinimo atveju. Paprastai užtikrinimo priemonių tikroji vertė vertinama paskolos suteikimo metu ir vėliau reguliariai pakartotinai pervalduojama. Išsami informacija apie įvairias LCKU turimas užtikrinimo priemones pateikiama Kredito rizikos valdymo dalyje toliau.

Kai tik įmanoma, LCKU naudoja aktyvios rinkos duomenis, kad įvertintų finansinį turtą, laikomą užtikrinimo priemone. Kitas finansinis turtas, neturintis lengvai nustatomų rinkos verčių, vertinamas naudojant modelius. Nefinansinės užtikrinimo priemonės, pavyzdžiui, nekilnojamasis turtas, vertinamas remiantis trečiųjų šalių, pvz. turto vertintojų, duomenimis arba remiantis būsto kainų indeksais.

Už skolas perimtas turtas

Pagal LCKU apskaitos politiką nustatoma, ar perimtą turtą galima geriausiai panaudoti savo veiklos tikslams, ar jis turėtų būti parduodamas. Turtas, kuris yra/ gali būti panaudojamas savo veiklai, perkeliamas į atitinkamą turto grupę mažesniaja iš turto perėmimo vertės ar apskaitinės turto užtikrintos finansinės priemonės vertės. Turtas, kurį numatoma parduoti, yra perkeliamas į turto, skirtą pardavimui kategoriją, ir vertinamas tikrąja verte (jei finansinis turtas) arba tikrąja verte, atėmus pardavimo sandorio išlaidas (jei nefinansinis turtas). 2023 ir 2022 m. LCKU už skolas perimtas turtas apskaitomas kito turto straipsnyje.

Nurašytas finansinis turtas

Finansinis turtas yra nurašomas arba iš dalies, arba visas tik tada, kai LCKU nebesitiki atgauti jokių su turto susijusių sumų ir atitinkamai nebevykdo turto išieškojimo veiksmų. Jei nurašoma suma yra didesnė už sukauptą tikėtinų kredito nuostolių sumą, skirtumas laikomas papildomu vertės sumažėjimu nuo bendros balansinės vertės. Bet kokie vėlesni nurašyto finansinio turto atgavimai yra apskaitomi kaip kreditiniai įrašai vertės sumažėjimo sąnaudose bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Pertvarkytos ir restruktūrizuotos paskolos

Kartais LCKU, reaguodama į skolininko finansinius sunkumus, neperima užtikrinimo priemonių ar kitais būdais jų nerealizuoja, tačiau suteikia nuolaidas ar pakeičia pradinės paskolų sutarčių sąlygas.

LCKU laiko paskolą restruktūrizuota, kai tokie pakeitimai yra atliekami dėl dabartinių ar tikėtinų skolininko finansinių sunkumų, ir LCKU nebūtų atlikusi tokių pakeitimų, jei skolininkas būtų finansiškai pajėgus. Veiksniai, rodantys finansinius sunkumus, apima įsipareigojimų nevykdymą arba reikšmingus kitus Kredito rizikos skyriaus patarimus skolininko atžvilgiu. Restruktūrizavimas gali apimti mokėjimo termino pratęsimą ir naujas paskolos sutarties sąlygas. Persvarsčius sąlygas, bet koks vertės sumažėjimas vertinamas naudojant pradinę EPN, apskaičiuotą prieš pakeičiant sąlygas. LCKU politika yra tinkamai stebėti visas restruktūrizuotas paskolas, kad būtų užtikrinta, jog ateityje mokėjimai ir toliau bus vykdomi.

Sprendimai dėl pripažinimo nutraukimo ir klasifikavimas tarp 2 ir 3 lygių nustatomi kiekvienu konkrečiu atveju atskirai. Jei šių procedūrų metu nustatomi nuostoliai, susiję su paskola, tokia paskola yra laikoma nuvertėjusia 3 lygio restruktūrizuota paskola, kol nėra atgauti visi jos pinigų srautai arba paskola nurašoma.

Kai paskola buvo persvarstyta arba pakeista, bet nenutrauktas jos pripažinimas, LCKU taip pat pakartotinai įvertina, ar reikšmingai padidėjo kredito rizika. LCKU taip pat svarsto, ar tokia paskola turi būti klasifikuojama kaip 3 lygio finansinis turtas. Jei paskola buvo restruktūrizuota, ji tokia išlieka visą 12 mėnesių trukmės stebėsenos laikotarpį, per kurį skolininkas turi įvykdyti tam tikras sąlygas, kad būtų perkeltas į žemesnės rizikos lygį.

Jei paskolos sutarties sąlygų pakeitimai yra reikšmingi, paskolos pripažinimas nutraukiamas, kaip buvo paaiškinta aukščiau.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Materialusis ilgalaikis turtas

Materialusis ilgalaikis turtas apskaitomas įsigijimo verte, sumažinta sukaupto nusidėvėjimo ir vertės sumažėjimo suma. Nusidėvėjimo sąnaudos pripažįstamos lygiomis dalimis kas mėnesį, kurį turtas pradedamas naudoti, atsižvelgiant į naudingą turto tarnavimo laiką, išskyrus atvejus, kai nusidėvėjimo sąnaudos įtraukiamos į kito turto pasigaminimo savikainą. Materialusis turtas amortizuojamas tiesiniu būdu. Turto naudojimo laikotarpiai yra tokie: pastatai – 25 metai, lengvieji automobiliai – 6 metai, baldai – 6 metai, kompiuterinė įranga - 3 metai, kita – nuo 3 iki 5 metų.

Kai turto balansinė vertė didesnė už jo apskaičiuotą atsiperkamąją vertę, šio turto balansinė vertė nedelsiant nurašoma iki jo atgautinos vertės. Materialusis ilgalaikis turtas yra peržiūrimas siekiant įvertinti, ar jo vertė nėra sumažėjusi, kai tam tikri įvykiai ar aplinkybių pasikeitimas rodo, kad atsiperkamoji vertė yra mažesnė. Pelnas arba nuostolis iš materialiojo ilgalaikio turto pardavimo yra nustatomas remiantis jo balansine verte ir įtraukiamas į bendrųjų pajamų ataskaitą.

Kiekvieną atskaitinę datą turto likutinės vertės ir naudingo tarnavimo laikotarpiai yra peržiūrimi ir, reikalui esant, atitinkamai keičiami.

Remonto ir priežiūros išlaidos pripažįstamos sąnaudomis bendrųjų pajamų ataskaitoje tuo atskaitiniu laikotarpiu, kai jos patiriamos. Vėliau patiriamos išlaidos pridedamos prie turto apskaitinės vertės arba pripažįstamos kaip atskiras turtas tik tuo atveju, jeigu tikėtina, kad ateityje LCKU iš šio turto gaus ekonominės naudos ir šio turto savikaina gali būti patikimai įvertinta.

Nefinansinio turto vertės sumažėjimas

Turtas, kuris yra amortizuojamas/ nudėvimas, tikrinamas vertės sumažėjimui nustatyti, kuomet įvykiai ar aplinkybių pokyčiai rodo, kad jo apskaitinė vertė gali būti neatgautina. Vertės sumažėjimo nuostolis yra skirtumas tarp apskaitinės ir atgautinos verčių. Atgautina verte yra laikoma ta vertė, kuri yra didesnė – turto tikroji vertė, sumažinta pardavimo išlaidomis, arba naudojimo vertė. Vertinant, kiek galėtų sumažėti vertė, turtas priskiriamas įplaukas generuojančiam vienetui. Nefinansinis turtas, kuriam anksčiau buvo nustatytas vertės sumažėjimas, kiekvienais metais yra vertinamas ir dėl vertės sumažėjimo atstatymo.

Svarbūs apskaitiniai vertinimai ir sprendimai

Rengiant finansines ataskaitas pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje yra naudojami įvertinimai ir prielaidos, kurie turi įtaką ataskaitose pateikiamoms turto bei įsipareigojimų sumoms ir galimam turto bei įsipareigojimų finansinių ataskaitų sudarymo dieną atvaizdavimui ir atvaizduotam pajamų bei sąnaudų per atskaitinį laikotarpį dydžiui. Nors šie įvertinimai yra pagrįsti geriausiu įvykių ir veiksmų vadovybės vertinimu, faktiniai rezultatai gali skirtis nuo šių įverčių.

LCKU atlieka vertinimus ir daro prielaidas, kurie turi įtakos einamaisiais ir kitais finansiniais metais apskaitomoms turto ir įsipareigojimų sumoms. Vertinimai ir sprendimai nuolat peržiūrimi ir įvertinami remiantis praeities patirtimi bei kitais veiksniais.

a) Finansinio turto vertės sumažėjimas

Vertinant visų kategorijų finansinio turto vertės sumažėjimo nuostolius, reikia priimti tam tikrus sprendimus: visų pirma apskaičiuojant vertės sumažėjimo nuostolius, reikia įvertinti būsimųjų pinigų srautų ir užtikrinimo priemonių vertę ir laiką bei nustatyti, ar kredito rizika reikšmingai padidėjo po pirminio pripažinimo. Tokie sprendimai atliekami atsižvelgiant į daugybę veiksnių, kurių pasikeitimai gali lemti skirtingą vertės sumažėjimo nuostolių dydį. LCKU tikėtinų kredito nuostolių skaičiavimas apima sudėtingus modelius, turinčius nemažai prielaidų dėl taikomų duomenų/ įvesčių pasirinkimo ir jų tarpusavio priklausomybės. Tikėtinų kredito nuostolių modelio elementai, kurie laikomi svarbiais apskaitiniais vertinimais ir sprendimais, apima:

- Skolininko finansinės būklės nustatymą ir PD priskyrimą atitinkamai skolininko būklei;
- LCKU taikomus kiekybinius ir kokybinius kriterijus (kredito rizikos indikatorius), pagal kuriuos vertinama, ar reikšmingai padidėjo kredito rizika, ir atitinkamai, ar nuostoliai turėtų būti vertinami taikant galiojimo laikotarpio, ar 12 mėnesių tikėtinus kredito nuostolius (žr. 4 pastabą, Kredito rizikos dalį);
- finansinio turto segmentavimą, kai tikėtini kredito nuostoliai vertinami kolektyviai;
- tikėtinų kredito nuostolių modelio kūrimą, įskaitant įvairias formules ir juose naudojamų duomenų pasirinkimą;
- tarpusavio sąsajų makroekonominių scenarijų, makroekonomikos kintamųjų, tokių kaip bendrasis vidaus produktas, nedarbo lygis ir būsto kainų indeksas, ir jų poveikio PD, EAD ir LGD nustatymą;
- į ateitį orientuotų makroekonominių scenarijų ir jų tikimybių nustatymą, siekiant įtraukti makroekonominius duomenis į tikėtinų kredito nuostolių modelį.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Tikėtinų kredito nuostolių modelis yra reguliariai peržiūrimas ir koreguojamas, atsižvelgiant į faktinių nuostolių duomenis.

b) Atidėto pelno mokesčio turtas

Finansinėse ataskaitose vadovybė pripažino apskaičiuotą atidėtąjį pelno mokesčio turtą, nes vadovybės nuomone jis realizuosis dėl pagal Pelno mokesčio įstatymo nuostatas neapriboto nuostolių perkėlimo laikotarpio, tęstinės neapribotos LCKU veiklos bei numatyto LCKU veiklos pelningumo ateinančiais laikotarpiais. Atidėto pelno mokesčio turto panaudojimas yra pagrįstas 8 metų mokestinio pelno prognozėmis, remiantis patvirtinta LCKU veiklos strategija.

c) Lietuvos valstybės turimi LCKU pajai

LCKU finansinėse ataskaitose Valstybės turimi LCKU pajiniai įnašai (pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. gruodžio 20 d. nutarimą Nr. 1084 „Dėl narystės Lietuvos centrinėje kredito unijoje“, kuriuo Valstybė įsigijo vieną pagrindinį ir 29 596 papildomus pajus iš centrinės unijos ir tokiu būdu suteikė 8 879 800 EUR kapitalo pagalbą, bei 2018 m. kovo 15 d. sutartį „Dėl Lietuvos centrinės kredito unijos pajų išpirkimo“ ir tolimesnius jos pakeitimus bei priedus) ar jų likutis po tarpinių gražinimų yra apskaitomi LCKU nuosavame kapitale kaip pajinis kapitalas. Už Valstybės kapitalo pagalbą mokami aptarnavimo kaštai yra apskaitomi kaupimo principu palūkanų ir kitose panašiose sąnaudose. Detalesnė informacija pateikiama 26 pastaboje.

d) Rusijos karinės invazijos į Ukrainos respubliką bei EURIBOR kilimo įtakos vertinimas

Rengiant ataskaitą, nors ir buvo įvertinta įtaka dėl Rusijos karinės invazijos į Ukrainą, tačiau vis dar vyravo neapibrėžtumas dėl tolimesnės geopolitinės įtampos vystymosi ir Europos centrinio banko spendimų dėl palūkanų normos įtakos Lietuvai, kas gali daryti didesnę tiesioginę ar netiesioginę įtaką skolininkams, kurių veikla susijusi su minimaliais ekonomikos neapibrėžtumais. LCKU vadovybė įvertino, kad šis poveikis vertintinas kaip nereikšmingas, atsižvelgiant į LCKU klientų profilį, taip pat ribojamosios priemonės gali turėti netiesioginę įtaką tiek kitiems skolininkams dėl besikeičiančios ekonominės situacijos, tiek ir LCKU turimam vertybinių popierių portfeliui dėl galimo rinkos kainų pasikeitimo.

Nors didėjančios palūkanų normos ir turi įtaką LCKU turimų skolos VP tikrajai vertei – tame tarpe ir laikomiems iki išpirkimo, tačiau, šis poveikis vertintinas kaip nereikšmingas (žr. 3 pastabą). LCKU vadovybė įvertino, jog šios ribojamosios priemonės neturės reikšmingos įtakos LCKU galimybei tęsti veiklą, nes įvestos ribojamosios priemonės šiuo metu neturi tiesioginės neigiamos įtakos LCKU.

e) Lėšų gautų nukentėjusiems nuo COVID-19 ir karo padarinių apskaita

2023 m. ir 2022 m. LCKU kaip finansų tarpininkas dalyvavo UAB INVEGA ir Žemės ūkio paskolų garantijos fondo COVID-19 tikslinio finansavimo priemonių įgyvendinime. Pagal šias priemones 2023 m. gruodžio 31 d. LCKU buvo išdavusi 15 317 tūkst. EUR vertės paskolų, skirtų finansuoti nuo COVID-19 pandemijos padarinių nukentėjusius asmenis (2022 m. – 31 173 tūkst. EUR). Taip pat 2023 m. gruodžio 31 d. LCKU turėjo 2 740 tūkst. EUR neišskolintų lėšų (2022 m. gruodžio 31 d. - 3 566 tūkst. EUR), susijusių su minėtomis COVID-19 tikslinio finansavimo priemonėmis. Nuo 2022 m. LCKU kaip finansų tarpininkas dalyvavo Žemės ūkio paskolų garantijos fondo nukentėjusiems nuo karo padarinių tikslinio finansavimo priemonių įgyvendinime. Pagal šią priemonę 2023 m. gruodžio 31 d. LCKU buvo išdavusi 18 386 tūkst. EUR vertės paskolų (2022 m. – 6 993 tūkst. EUR), skirtų finansuoti nuo karo padarinių nukentėjusius asmenis ir turėjo 440 tūkst. EUR neišskolintų lėšų (2022 m. – 8 tūkst. EUR), susijusių su minėtomis nuo karo nukentėjusių asmenų tikslinio finansavimo priemonėmis. Atsižvelgiant į tai, kad LCKU yra prisiėmusi prievolę be reikšmingo uždelsimo sumokėti visus gautus pinigų srautus trečiajai šaliai pagal susijusias sutartis ir LCKU perleidžia iš esmės visą su perduoto finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą, pagal minėtas priemones suteiktos paskolos, lėšos ir susiję įsipareigojimai nėra pripažįstami LCKU finansinės padėties ataskaitoje.

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

3 PASTABA. TIKROJI FINANSINIO TURTO IR FINANSINIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ VERTĖ

Tikroji vertė yra kaina, kuri būtų gaunama parduodant turtą ar sumokėta už įsipareigojimų perleidimą įprastu sandoriu tarp rinkos dalyvių vertinimo datai. Tikrosios vertės nustatymas remiasi prielaida, kad turto pardavimo ar įsipareigojimų perleidimo sandoris vyksta:

- pagrindinėje turto ar įsipareigojimų rinkoje;
- nesant pagrindinės rinkos, labiausiai šiam turtui ar įsipareigojimams palankioje rinkoje.

Pagrindinė arba palankiausia rinkos turi būti prieinamos LCKU.

Tikroji vertė parodo diskontuotą prognozuojamų būsimųjų pinigų srautų vertę. Tikėtini pinigų srautai diskontuojami naudojant dabartines rinkos palūkanų normas (EURIBOR/ UNIBOR) pridėjus esamą maržą panašioms produktams balanso dieną ir taip nustatant tikrąją vertę.

Vertybinių popierių, vertinamų amortizuota savikaina, tikroji vertė nustatoma remiantis rinkos kainomis arba tarpbankinėmis kainų kotiruotėmis. Šie vertybiniai popieriai priklauso kotiruojamų rinkos kainų grupei. Amortizuota savikaina vertinamų vertybinių popierių tikroji vertė nustatyta remiantis aktyvios rinkos kainomis, naudojami 1 lygio duomenys.

Kito finansinio turto ir įsipareigojimų tikrosios vertės nustatomos naudojant diskontuotų pinigų srautų modelius. Kiti turto ir įsipareigojimų straipsniai finansinėse ataskaitose nėra vertinami tikrąją verte, tačiau ji yra atskleidžiama. Kitų turto ir įsipareigojimų įvertinimui yra naudojamas dabartinės vertės metodas, taikant aktualias diskonto normas - priskiriama 3 lygiui. Finansinių įsipareigojimų ir finansinio turto, apskaitomų amortizuota savikaina, išskyrus vertybinius popierius, laikomus iki išpirkimo, paskolas kredito unijoms bei gautas paskolas, tikrosios vertės reikšmingai nesiskiria nuo balansinių verčių dėl savo artimos termino pabaigos arba palūkanų normos, kuri atitinka arba reikšmingai nesiskiria nuo rinkos sąlygų.

	2023		2022	
	Balansinė vertė	Tikroji vertė	Balansinė vertė	Tikroji vertė
Finansinis turtas:				
Pinigai ir lėšos centriniame banke	14 269	14 269	25 437	25 437
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	89 906	89 803	70 332	70 286
Lėšos bankų korespondentinėse ir depozitinėse sąskaitose	482	482	283	283
Paskolos kredito unijoms	89 424	89 320	70 049	70 003
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	69 856	71 837	60 845	58 260
Vertybiniai popieriai	78 802	76 699	92 339	89 070
Vertinami tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	21 445	21 445	33 000	33 000
Vertinami amortizuota savikaina	52 006	49 903	54 537	51 268
Vertinami tikrąja verte per pelną (nuostolius)	5 351	5 351	4 802	4 802
Gruodžio 31 d.	252 833	252 608	248 953	243 053
Finansiniai įsipareigojimai:				
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir kitoms finansų institucijoms	215 753	216 762	216 312	216 470
Kitų asmenų indėliai	36	36	76	76
Likvidumo palaikymo rezervas	6 830	6 830	6 324	6 324
Subordinuotos paskolos	3 949	3 949	3 936	3 936
Kiti finansiniai įsipareigojimai	803	803	1 097	1 097
Gruodžio 31 d.	227 371	228 380	227 745	227 903

2022 m. ir 2023 m. gruodžio 31 d. LCKU turtą, apskaitomą tikrąja verte, sudarė vertybiniai popieriai, vertinami tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas ir vertybiniai popieriai, vertinami tikrąja verte per pelną (nuostolius). 2022 m. ir 2023 m. gruodžio 31 d. LCKU neturėjo įsipareigojimų, apskaitomų tikrąja verte.

Vertybinių popierių rinkos kainos yra nustatytos pagal kotiruojamas rinkos kainas, jei tokios kainos yra skelbiamos.

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Nustatant tikrąją vertę naudojami 2 metodai – remiamasi aktyviomis rinkos kainomis bei naudojamas dabartinės vertės metodas. Nustatant tikrąją vertę naudojami skirtingų lygių duomenys:

1 lygio duomenys - tai tokio paties turto arba tokių pačių įsipareigojimų kotiruojamos kainos aktyviosiose rinkose, į kurią ūkio subjektas gali patekti vertinimo dieną;

2 lygio duomenys – tiesiogiai arba netiesiogiai stebimi turto arba įsipareigojimų duomenys, išskyrus 1 lygį;

3 lygio duomenys – nestebimi turto arba įsipareigojimų duomenys.

2022 m. ir 2023 m. gruodžio 31 d. vertybinių popierių, vertinamą tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, tikroji vertė nustatyta remiantis aktyvios rinkos kainomis, naudojami 1 lygio duomenys.

2022 m. ir 2023 m. gruodžio 31 d. vertybinių popierių, vertinamų tikrąja verte per pelną (nuostolius) portfeliui priskirtinų kolektyvinio investavimo subjektų tikroji vertė nustatyta pagal emitento skelbiamą informaciją, naudojami 3 lygio duomenys.

Žemiau pateiktoje lentelėje nurodyta kokio lygio duomenys buvo naudoti.

	2023			2022		
	1 lygis	2 lygis	3 lygis	1 lygis	2 lygis	3 lygis
Finansinis turtas:						
Pinigai ir lėšos centriniame banke	14 269	-	-	25 437	-	-
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	482	-	89 320	283	-	70 003
Lėšos bankų korespondentinėse ir depozitinėse sąskaitose	482	-	-	283	-	-
Paskolos kredito unijoms	-	-	89 320	-	-	70 003
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	-	-	71 837	-	-	58 260
Vertybiniai popieriai	71 348	-	5 351	84 268	-	4 802
Vertinami tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	21 445	-	-	33 000	-	-
Vertinami amortizuota savikaina	49 903	-	-	51 268	-	-
Vertinami tikrąja verte per pelną (nuostolius)	-	-	5 351	-	-	4 802
Gruodžio 31 d.	86 099	-	166 508	109 988	-	133 065
	2023			2022		
	1 lygis	2 lygis	3 lygis	1 lygis	2 lygis	3 lygis
Finansiniai įsipareigojimai:						
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir kitoms finansų institucijoms	-	-	216 762	-	-	216 470
Kitų asmenų indėliai	-	-	36	-	-	76
Likvidumo palaikymo rezervas	-	-	6 830	-	-	6 324
Subordinuotos paskolos	-	-	3 949	-	-	3 936
Kiti finansiniai įsipareigojimai	-	-	803	-	-	1 097
Gruodžio 31 d.	-	-	228 380	-	-	227 903

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

4 PASTABA. FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS

Siekiant tinkamai valdyti LCKU veiklos rizikas, LCKU yra įdiegta rizikų valdymo politika, kurią vykdo ir už kurią atsako LCKU valdyba ir administracijos vadovas. Vertinant ir valdant LCKU kredito riziką taip pat dalyvauja LCKU paskolų komitetas. LCKU taip pat yra įsteigtas atskiras rizikų valdymo komitetas, kurio pagrindinė veikla apima įvairių rizikų (įskaitant kredito, rinkos, operacinę, likvidumo) valdymą ir jų valdymo tobulinimą.

LCKU įgyvendintos LCKU valdybos patvirtintos rizikos vertinimo ir valdymo tvarkos bei politikos, kurios padeda identifikuoti ir analizuoti prisiimtas rizikas, nustatyti atitinkamus rizikos limitus ir kontrolės procedūras, taip pat stebėti rizikas ir nustatytų limitų laikymąsi. LCKU peržiūri rizikos valdymo politikas ir sistemas reguliariai, ne rečiau kaip vieną kartą per metus, atsižvelgdama į rinkos pokyčius, naujus produktus, priežiūros institucijos reikalavimus ir besivystančius geriausios praktikos principus. Už rizikos valdymo ir kontrolės nepriklausomą peržiūrą atsakinga stebėtojų taryba.

Svarbiausios rizikų rūšys, kurias prisiima LCKU, yra: kredito, rinkos, operacinė, koncentracijos ir likvidumo rizika. 2023 m. LCKU vertinasi ir aplinkosauginių, socialinių bei valdysenos veiksnių riziką (angl. *Environmental, Social and Governance – ESG*).

Rizikos kontrolės funkcija LCKU yra atskirta nuo veiklos, susijusios su rizikos prisiėmimu, t. y. nuo padalinių, tiesiogiai bendraujančių su klientais, veiklos.

Kredito rizika

Maksimali kredito rizikos pozicija neatsižvelgiant į užtikrinimo priemones ir kitas kredito rizikos mažinimo priemones yra pateikiama žemiau:

Balansinės turto pozicijos, turinčios kredito riziką:	2023	2022
Pinigai ir lėšos centriniame banke	14 269	25 437
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	89 906	70 332
Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose	482	283
Paskolos kredito unijoms	89 424	70 049
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	69 856	60 845
Vertybiniai popieriai	78 802	92 339
Vertinami tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	21 445	33 000
Vertinami amortizuota savikaina	52 006	54 537
Vertinami tikrąja verte per pelną (nuostolius)	5 351	4 802
Gruodžio 31 d.	252 833	248 953
Nebalansinės pozicijos, turinčios kredito riziką:		
Kreditavimo įsipareigojimai	11 738	11 502
Suteiktos garantijos	3 597	1 630

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Maksimali kredito rizika įvertinus užtikrinimo priemones ir kitas kredito rizikos mažinimo priemones pateikiama žemiau:

2023 m. gruodžio 31 d.	Užtikrinimo priemonių vertė*						Bendra užtikri- nimo priemo- nių vertė	Neužtik- rinta pozi- cijos vertė ne- vertinant TKN	Tikėtini kredito nuosto- liai
	Pozici- jos vertė	Vyriausy- bės ga- ranti-jos	Gyvena- mosios paskirties NT	Komer- cinių pas- kirties NT	Žemė	Kitos užtikri- nimo priemo- nės			
Pinigai ir lėšos cent- riniame banke	14 269	-	-	-	-	-	-	14 269	-
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito insti- tucijų	89 908	-	-	-	-	-	-	89 908	(2)
Lėšos bankų ko- respondentinėse sąs- kaitose ir vienos nak- ties indėliai	482	-	-	-	-	-	-	482	-
Paskolos kredito unijoms	89 426	-	-	-	-	-	-	89 426	(2)
Kitos paskolos ir gautinos sumos	71 835	1 875	31 971	18 409	31 049	71 820	155 124	3 456	(1 979)
Vertybiniai popieriai	78 802	-	-	-	-	-	-	78 802	-
Vertinami tikraja verte per kitas bendrą- sias pajamas	21 445	-	-	-	-	-	-	21 445	-
Vertinami amorti- zuota savikaina	52 006	-	-	-	-	-	-	52 006	-
Vertinami tikraja verte per pelną (nuos- tolius)	5 351	-	-	-	-	-	-	5 351	-
Viso	254 814	1 875	31 971	18 409	31 049	71 820	155 124	186 435	(1 981)

2022 m. gruodžio 31 d.	Užtikrinimo priemonių vertė*						Bendra užtikri- nimo priemo- nių vertė	Neužtik- rinta pozi- cijos vertė ne- vertinant TKN	Tikėtini kredito nuosto- liai
	Pozici- jos vertė	Vyriausy- bės ga- ranti-jos	Gyvena- mosios paskirties NT	Komer- cinių pas- kirties NT	Žemė	Kitos užtikri- nimo priemo- nės			
Pinigai ir lėšos cent- riniame banke	25 437	-	-	-	-	-	-	25 437	-
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito insti- tucijų	70 334	-	-	-	-	-	-	70 334	(2)
Lėšos bankų ko- respondentinėse sąs- kaitose ir vienos nak- ties indėliai	283	-	-	-	-	-	-	283	-
Paskolos kredito unijoms	70 051	-	-	-	-	-	-	70 051	(2)
Kitos paskolos ir gautinos sumos	62 474	2 618	21 609	15 178	33 521	63 561	136 487	98	(1 629)
Vertybiniai popieriai	92 339	-	-	-	-	-	-	92 339	-
Vertinami tikraja verte per kitas bendrą- sias pajamas	33 000	-	-	-	-	-	-	33 000	-
Vertinami amorti- zuota savikaina	54 537	-	-	-	-	-	-	54 537	-
Vertinami tikraja verte per pelną (nuos- tolius)	4 802	-	-	-	-	-	-	4 802	-
Viso	250 584	2 618	21 609	15 178	33 521	63 561	136 487	188 208	(1 631)

*Užtikrinimo priemonių vertė yra nustatyta LCKU patvirtintais reikalavimais ir tai nėra tikroji vertė finansinės būklės ataskaitos datai.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Įprastinėmis verslo sąlygomis, LCKU prisiima riziką, kad paskolų sutarčių šalys gali nepajėgti, suėjus terminui, įvykdyti savo įsipareigojimų. Kredito rizikos valdymo tikslas – minimizuoti nuostolių iš paskolų sandorių patyrimo riziką. Suteikiant paskolas LCKU narėms kredito unijoms atsižvelgiama į pagrindinius skolininko būklės vertinimo kriterijus, pagal kuriuos vertinama skolininko būklė prieš suteikiant paskolą ir per visą laikotarpį nuo paskolos suteikimo iki jos grąžinimo. Kredito unijų vertinimo kriterijai yra kredito unijos reitingas, rizikos rodikliai, veiklos efektyvumas, reputacija, paskolų grąžinimo istorija, paskolų portfelio kokybė, kredito unijos balanso, pelno (nuostolių) ataskaitų, lėšų poreikio įvertinimas, planuojamas lėšų panaudojimas ir verslo plano vertinimas. Kredito unijų narių – fizinių ir juridinių asmenų vertinimo kriterijai yra reputacija, finansinis pajėgumas, verslo plano bei aplinkos ir užstato vertinimas, lėšų poreikio įvertinimas. Paskolų gavėjų būklė vertinama kas ketvirtį ir atsiradus objektyvių įrodymų, kad LCKU nesugebės susigrąžinti visos paskolos sumos, pripažįstami paskolos vertės sumažėjimo nuostoliai.

LCKU vadovybė valdydama kredito riziką, nesuteikia kredito unijoms ilgesnio kaip 5 metų termino paskolų, kurių tikslas – apyvartinės lėšos, vystymui ir likvidumui. Išduodamų subordinuotų paskolų terminas – 5-8 metai. Paskolų kredito unijų nariams maksimalus terminas 30 metų.

LCKU paskolų komitetas ir/ ar valdyba nagrinėjant kredito unijos paskolos paraišką ar paskolos grąžinimo laikotarpiu kilus abejonėms dėl paskolų grąžinimo gali pareikalauti paskolos užtikrinimo priemonių. Paskolų užtikrinimo priemonės rinkos vertę ir užtikrinimo priemonių pinigų srautus vertina ir nustato paskolų komitetas. Paskolos kredito unijų nariams – fiziniams ir juridiniams asmenims išduodamos tik pateikus užtikrinimo priemones, kurios atitinka LCKU patvirtintus reikalavimus. Paskolų komitetas, vertindamas užtikrinimo priemones, gali kreiptis į nepriklausomus turto vertintojus.

LCKU paskolų komitetas gavęs kredito unijos paskolos paraišką, atlieka paraiškos ir, jei reikalinga, kitų paskolai gauti reikalingų dokumentų analizę, išanalizuoja paskolos prašytojo būklę ir jos pokyčius bei pateikia išvadas LCKU valdybai dėl paskolos suteikimo galimybių. LCKU įdiegta vidinė rizikos rodiklių valdymo, vertinimo ir reitingų sistema. Remiantis jos duomenimis bei kita informacija atliekamas pradinis paskolos prašytojo būklės įvertinimas, bei tolimesnis skolininko būklės sekimas. Prieš priimant sprendimą dėl paskolos suteikimo paskolų komitetas įvertina skolininko būklę. Periodiškai yra atliekamas skolininkų būklių pervertinimas pagal LCKU tvarkose numatytas procedūras. Pagrindiniai skolininko būklės – kredito unijos vertinimo kriterijai, pagal kuriuos vertinama skolininko būklė prieš suteikiant paskolą ir per visą laikotarpį nuo paskolos suteikimo iki jos grąžinimo yra kredito unijos reitingas ir kredito unijos paskolų grąžinimo istorija. Pagrindiniai skolininko būklės – kredito unijos nario fizinio/ juridinio asmens vertinimo kriterijai yra jo finansinis pajėgumas, reputacija, projekto verslo planas, verslo aplinka ir lėšų įsisavinimo eiga. Pagal nustatytą metodiką kiekvienas skolininko būklę įtakojantis kriterijus įvertinamas nuo „1“ iki „5“, kur „1“ - labai gerai, „2“ – gerai, „3“ – patenkinamai, „4“ – nepatenkinamai, „5“ – labai blogai. Pagal nustatytą metodiką įvertinus atskirų dedamųjų svorius nustatomas skolininko būklės įvertinimas.

Lentelėje žemiau pateikta LCKU paskolų portfelio kokybė pagal LCKU paskolų klases (apyvartinių lėšų, likvidumo, subordinuotas, kredito linijas, per kurias kredito unijos išduoda paskolas iš UAB INVEGA ir ŽŪPGF fondų, sindikuotas paskolas kredito unijų nariams ir kitas, kurias sudaro perimtos reikalavimo teisės):

2023 12 31						
Paskolos tikslas						
Skolininko būklė	Subordinuotos	Apyvartinėms lėšoms	Kredito linijos	Kitos	Sindikuotos	Iš viso
1 - labai gera	-	4 585	2 155	-	8 732	15 472
2 - gera	2 996	24 795	3 422	-	44 559	75 772
3 - patenkinama	2 871	41 882	2 847	-	9 579	57 179
4 - nepatenkinama	70	2 738	1 063	-	6 671	10 542
5 - labai bloga	-	-	-	-	315	315
Iš viso	5 937	74 000	9 487	-	69 856	159 280

2022 12 31						
Paskolos tikslas						
Skolininko būklė	Subordinuotos	Apyvartinėms lėšoms	Kredito linijos	Kitos	Sindikuotos	Iš viso
1 - labai gera	145	2 053	3 245	-	9 030	14 473
2 - gera	4 593	44 563	7 056	776	19 447	76 435
3 - patenkinama	1 499	3 580	568	-	20 959	26 606
4 - nepatenkinama	-	1 693	1 018	-	9 351	12 062
5 - labai bloga	-	-	36	169	1 113	1 318
Iš viso	6 237	51 889	11 923	945	59 900	130 894

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Lentelėje žemiau pateikiamos sindikuotų ir kitų asmenų paskolų užtikrinimo priemonės pagal skolininkų rizikos grupes, papildomai įvertinus žinomas sąsajas ar skolininkų susijusias šalis :

2023 12 31	Paskolų vertė nevertinant TKN			Tikėtini kredito nuostoliai	Užtikrinimo priemonių vertė	Neužtikrinta paskolų dalis nevertinant TKN
	Skolininko grupė	POCI	Sindikuotos			
1 - labai gera	-	8 851	8 851	(119)	15 585	2 477
2 - gera	-	45 808	45 808	(1 249)	94 594	285
3 - patenkinama	-	9 656	9 656	(77)	28 513	-
4 - nepatenkinama	-	6 864	6 864	(193)	15 439	-
5 - labai bloga	129	527	656	(341)	993	694
Iš viso	129	71 706	71 835	(1 979)	155 124	3 456

2022 12 31	Paskolų vertė nevertinant TKN			Tikėtini kredito nuostoliai	Užtikrinimo priemonių vertė	Neužtikrinta paskolų dalis nevertinant TKN
	Skolininko grupė	POCI	Sindikuotos			
1 - labai gera	-	9 120	9 120	(90)	13 846	-
2 - gera	943	19 619	20 562	(339)	54 171	-
3 - patenkinama	-	21 604	21 604	(645)	44 647	-
4 - nepatenkinama	-	9 646	9 646	(295)	21 074	-
5 - labai bloga	203	1 339	1 542	(260)	2 749	98
Iš viso	1 146	61 328	62 474	(1 629)	136 487	98

Kredito unijoms paskolos apyvartinėms lėšoms nėra suteikiamos, jei kredito unija neatitinka LCKU paskolų išdavimo tvarkoje numatytų sąlygų. LCKU valdyba, gavusi paskolų komiteto išvadas (rekomendacijas dėl paskolos suteikimo galimybių, reikalingų užtikrinimo priemonių ir pan.), dar kartą įvertina paskolos suteikimo galimybes ir priima sprendimą dėl paskolos suteikimo. Paskolų komitetas analizuoja ir seka išduotų paskolų grąžinimo būklę, įvertina išduotų paskolų negrąžinimo priežastis, vertina paskolų grupavimo ir tikėtinų kredito nuostolių poreikio apskaičiavimo rezultatus, įvertina kaip kontroliuojamas paskolų grąžinimas bei teikia LCKU valdybai šią ir kitą reikalingą informaciją.

Pagal paskolų sutarčių nuostatas LCKU turi teisę vienašališkai nusirašyti paskolų įmokas nuo kredito unijų sąskaitų.

Siekiant sumažinti kredito riziką, Lietuvos bankas yra nustatęs maksimalios pozicijos vertės vienam skolininkui normatyvą – pozicijos vertė vienam skolininkui neturi viršyti 25 proc. LCKU skaičiuotino kapitalo. LCKU valdyba yra nustačiusi vidinius limitus atskiriems paskolų tipams ir paskolų sumai. LCKU nustatomi ir peržiūrimi vidiniai maksimalios paskolos ir pozicijos normatyvai, kurie yra konservatyvesni nei Lietuvos banko nustatytas rodiklis. Bet koku atveju suteikiant poziciją vertinama, ar pozicija nebus priskirta tarpusavyje susijusių asmenų grupei. 2023 m. gruodžio 31 d. didžiausia viena paskolos suma, apimanti paskolas keliems susijusiems skolininkams, traktuojamiems kaip vienas skolininkas, sudarė 4 965 tūkst. EUR, t. y. 19,84 proc. LCKU skaičiuotino kapitalo (2022 m. gruodžio 31 d. atitinkamai 4 246 tūkst. EUR, t. y. 20,27 proc. LCKU skaičiuotino kapitalo).

2019 m. gegužės 20 d. buvo gautas Lietuvos banko sprendimas Nr. 241-133 *Dėl leidimo Lietuvos centrinei kredito unijai netaikyti tam tikrų 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir tarybos Reglamento (ES) NR. 575/2013 dėl prudenčių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 reikalavimų* (toliau – Sprendimas Nr. 241-133), kuriuo leista LCKU netaikyti Reglamento (ES) Nr. 575/2013 113 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų, t. y. LCKU netaikomas maksimalios pozicijos vertės normatyvas klientų grupei, kuriai priklauso susijusios įstaigos (kredito unijos).

LCKU visos paskolos (išskyrus indėlius, lėšas kitų kredito įstaigų sąskaitose, išankstinius mokėjimus, garantijas bei laidavimus) yra išduodamos kredito unijoms LCKU narėms, darbuotojams ir kredito unijų nariams – fiziniams ar juridiniams asmenims – ūkininkams, uždarojiems akcinėms bendrovėms ir kooperatyvams.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Per 2023 m. LCKU įsigijo POCI finansinių priemonių, kurių įsigijimo vertė buvo 0 tūkst. EUR (per 2022 m. - 940 tūkst. EUR). Šioms priemonėms 2023 m. gruodžio 31 d. buvo sukaupta 129 tūkst. EUR tikėtinų kredito nuostolių (2022 m. - 167 tūkst. EUR).

Žemiau lentelėje pateikiamas LCKU paskolų portfelis pagal vėlavimo terminus ir turimas užtikrinimo priemonės:

	Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	Kitos paskolos ir gautinos sumos	Viso	Tikėtini kredito nuostoliai	Užtikrinimo priemonių vertė	Neužtikrinta paskolų ir gautinų sumų dalis
2023 12 31						
Nepradelstos	89 909	51 410	141 319	(933)	116 118	204
Pradelsta 1-30 dienų	-	18 858	18 858	(717)	33 027	2 569
Pradelsta 31-60 dienų	-	1 048	1 048	(1)	5 484	64
Pradelsta 61-90 dienų	-	-	-	-	-	13
Pradelsta daugiau nei 90 dienų	-	519	519	(330)	495	606
Iš viso:	89 909	71 835	161 744	(1 981)	155 124	3 456

	Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	Kitos paskolos ir gautinos sumos	Viso	Tikėtini kredito nuostoliai	Užtikrinimo priemonių vertė	Neužtikrinta paskolų ir gautinų sumų dalis
2022 12 31						
Nepradelstos	70 334	55 993	126 327	(1 064)	127 297	-
Pradelsta 1-30 dienų	-	4 173	4 173	(150)	6 949	-
Pradelsta 31-60 dienų	-	108	108	(1)	419	-
Pradelsta 61-90 dienų	-	-	-	-	-	-
Pradelsta daugiau nei 90 dienų	-	2 200	2 200	(416)	1 822	98
Iš viso:	70 334	62 474	132 808	(1 631)	136 487	98

Užtikrinimo priemonės realizuojamos kredito gavėjams nevykdant sutartinių sąlygų, remiantis sutartyje numatytais sąlygomis bei kitais teisės aktais.

Lentelėje žemiau pateikta informacija apie LCKU išduotų paskolų ir gautinų sumų likučius bei tikėtinus kredito nuostolius:

	2023	2022
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	89 909	70 334
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų ir institucijų	71 835	62 474
Iš viso suteiktų paskolų	161 744	132 808
Iš viso vertės sumažėjimo nuostoliai:	(1 981)	(1 631)
Kredito institucijoms	(2)	(2)
Kitiems asmenims	(1 979)	(1 629)
Iš viso suteikta paskolų ir gautinų sumų, grynąja verte	159 762	131 177

Žemiau pateikiamas tikėtinų kredito nuostolių pasikeitimas per metus:

2023 m. sausio 1 d.	(1 631)
Paskolų vertės sumažėjimas	(1 222)
Paskolų vertės sumažėjimo atstatymas	872
Per metus nurašytos neatgautinos paskolos	1
2023 m. gruodžio 31 d.	(1 981)
2022 m. sausio 1 d.	(1 082)
Paskolų vertės sumažėjimas	(742)
Paskolų vertės sumažėjimo atstatymas	192
Per metus nurašytos neatgautinos paskolos	1
2022 m. gruodžio 31 d.	(1 631)

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Vertės sumažėjimo suma skolos finansinėms priemonėms, vertinamoms tikraja verte, kurių pasikeitimas pripažįstamas kitomis bendrosiomis pajamomis 2023 m. gruodžio 31 d. buvo lygi 48 tūkst. EUR (2022 m. gruodžio 31 d. - 18 tūkst. EUR).

2023 m. gruodžio 31 d. pagal LCKU taikomą tikėtinų kredito nuostolių modelį buvo apskaityti 207 tūkst. EUR tikėtini kredito nuostoliai LCKU kreditavimo įsipareigojimams ir garantijoms (2022 m. gruodžio 31 d. – 90 tūkst. EUR).

LCKU tikėtinų kredito nuostolių vertinimo modelio principai pateikiami žemiau:

Tikėtinų kredito nuostolių skaičiavimo tikslais visos finansinės priemonės yra skirstomos į homogenines grupes, atsižvelgiant į bendras rizikos charakteristikas. LCKU yra išskiriamos šios finansinių priemonių grupės:

- LCKU kartu su grupės narėmis suteiktos sindikuotos paskolos;
- kitoms kredito įstaigoms suteiktos skolinimo pozicijos;
- skolos vertybiniai popieriai;
- lėšos (indėliai) bankuose;
- kitas finansinis turtas (gautinos prekybos sumos, už nuomą gautinos sumos ir kt.).

Sindikuočių paskolų pozicijos yra skirstomos į 3 skolininkų segmentus:

- Fizinė nekomercinių asmenų skolinimo pozicijos. Šiam skolininkų segmentui taip pat priskiriamos LCKU grupės darbuotojams teikiamos skolinimo pozicijos;
- Juridinių asmenų, išskyrus skolinimo pozicijas skirtas žemės ūkiui vystymui, skolinimo pozicijos. Juridinių asmenų skolinimo pozicijos, skirtos žemės ūkiui vystymui, priskiriamos žemės ūkiui skolinimo pozicijoms;
- Žemės ūkiui skolinimo pozicijos.

Skolos vertybiniai popieriai yra skirstomi į du pogrupius:

- Skolos vertybiniai popieriai išleisti emitentų, turinčių ECAI suteiktą investicinį reitingą;
- Skolos vertybiniai popieriai, išleisti kitų emitentų, turinčių ECAI suteiktą spekuliacinį reitingą.

Skolinimo pozicijos LCKU grupės viduje yra užtikrintos kryžminių garantijų sistema - LCKU grupės narių tarpusavio apsaugos ir pagalbos mechanizmu, teikiančiu pagalbą ne tik LCKU narėms kredito unijos nemokumo, bet ir kitų finansinių sunkumų atveju. Atsižvelgiant į tai, skolinimo pozicijos LCKU grupės viduje yra laikomos visiškai užtikrintomis pozicijomis, trumpą garantijų realizavimo terminą ir joms formuojami nulinės vertės tikėtini kredito nuostoliai.

Skolos vertybiniai popieriai, kurių emitentui yra suteiktas ECAI investicinis reitingas dėl žemos rizikos, yra laikomi visiškai užtikrintomis finansinėmis priemonėmis ir joms formuojami nulinės vertės tikėtini kredito nuostoliai.

Lėšos bankų sąskaitose ir indėliai yra laikomi labai žemos rizikos visiškai užtikrintomis finansinėmis priemonėmis, atsižvelgiant į trumpą terminą ir bankų, kuriuose yra laikomos, patronuojančių bendrovių reitingus. Šioms finansinėms priemonėms formuojami nulinės vertės tikėtini kredito nuostoliai.

LCKU tikėtinų kredito nuostolių nustatymo metodikos sudarymui buvo naudojami visos LCKU grupės (LCKU ir jai priklausančių kredito unijų narių) 2009 - 2018 m. kreditų duomenys (išstojusių kredito unijų duomenys nebuvo traukiami).

Atsižvelgiant į finansinės priemonės kredito rizikos padidėjimą nuo pirminio pripažinimo, finansinės priemonės skirstomos į 3 rizikos lygius: 1 lygis, 2 lygis ir 3 lygis.

Skolos vertybinių popierių, lėšų bankų sąskaitose ir indėlių priskyrimas rizikos lygiams:

- 1 rizikos lygiui priskiriama:
 - Vertybiniai popieriai, kurių emitentui yra suteiktas investicinis reitingas;
 - Vertybiniai popieriai, kurių emitentui yra suteiktas neinvesticinis reitingas, tačiau emitentas yra ES šalies vyriausybė;
 - Lėšos bankų sąskaitose ir indėliai;
- 2 rizikos lygiui priskiriami vertybiniai popieriai, kuriems suteiktas reitingas žemesnis kaip BB+, bet aukštesnis kaip CCC+;
- 3 rizikos lygiui priskiriami vertybiniai popieriai, kuriems suteiktas reitingas žemesnis kaip CCC+.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Laikoma, kad suteiktų skolinimo pozicijų kredito rizika reikšmingai padidėjo nuo pirminio pripažinimo, jeigu skolinimo pozicijai fiksuojamas kredito rizikos indikatorius. Tokiu atveju skolininkas perkeliamas iš 1 į 2 rizikos lygį. Laikoma, kad skolininkas neįvykdė savo kreditinių įsipareigojimų, jeigu fiksuojamas nuostolio įvykis, skolininkas tuomet perkeliamas iš 1/ 2 į 3 rizikos lygį.

Kredito rizikos padidėjimo indikatorius – kriterijus, objektyviai įrodantis, kad finansinės priemonės įsipareigojimų neįvykdymo rizika reikšmingai padidėjo nuo jos pirminio pripažinimo ir ji priskiriama 2 rizikos lygiui. Pagrindiniais kredito rizikos padidėjimo indikatoriais yra laikoma:

- kredito vėlavimai - periodinių kredito įmokų (pagrindinės kredito dalies, palūkanų, įsipareigojimo mokesčio) nemokėjimas, mokėjimo terminų pradelsimas, kuris viršija 30 d.;
- skolininko finansinės būklės, kuri yra skolininko kredito rizikos vertinimo rodiklis, apimantis skolininko patikimumą ir finansinį pajėgumą, nustatomas atsižvelgiant į skolininko kreditingumo kriterijų vertinimą, pablogėjimas;
- kredito pertvarkymas dėl skolininko finansinės būklės pablogėjimo, kuris atliekamas ne daugiau kaip du kartus ir nėra reikšmingų požymių dėl įsipareigojimų neįvykdymo;
- lengvatiniai įmokų atidėjimai ir nuolaidos, pagal kuriuos nėra reikšmingų požymių dėl įsipareigojimų neįvykdymo;
- patiriama tiesioginė ir netiesioginė įtaka dėl ekonominės situacijos, atsižvelgiant į neapibrėžtumą dėl geopolitinės situacijos;
- kiti įvykiai:
 - skolininkui suteiktos lėšos naudojamos ne pagal kredito sutartyje numatytą paskirtį, tačiau suma nėra reikšminga;
 - pažeidžiamos investicinio projekto ir/ arba verslo plano vykdymo sąlygos, tačiau dėl to kylanti rizika skolininko piniginiam srautui nėra reikšminga;
 - kitas įvykis, pagal kurį skolininkas turėtų būti priskirtas aukštesnei rizikai.

Nuostolio įvykis - kriterijus, objektyviai įrodantis, kad finansinei priemonei pripažintas tikėtinas įsipareigojimų neįvykdymas ir ji priskiriama neveiksnioms finansinėms priemonėms – 3 rizikos lygiui. Pagrindiniais nuostolio įvykiais yra laikoma:

- kredito vėlavimai - periodinių kredito įmokų (pagrindinės kredito dalies, palūkanų, įsipareigojimo mokesčio) nemokėjimas, mokėjimo terminų pradelsimas, kurie viršija 90 d.;
- reikšmingas skolininko finansinės būklės pablogėjimas;
- kredito pertvarkymas dėl skolininko finansinės būklės, kuris atliekamas daugiau nei antrą kartą ar yra reikšmingų požymių dėl įsipareigojimų neįvykdymo;
- lengvatiniai įmokų atidėjimai ir nuolaidos, pagal kurias yra reikšmingų požymių dėl įsipareigojimų neįvykdymo;
- kiti įvykiai:
 - skolininkui suteiktos lėšos naudojamos ne pagal kredito sutartyje numatytą paskirtį ir suma yra reikšminga;
 - pažeidžiamos investicinio projekto ir/ arba verslo plano vykdymo sąlygos ir dėl to kylanti rizika skolininko piniginiam srautui yra reikšminga;
 - paaiškėja dokumentų klastojimo arba kitos neteisėtos veiklos faktai ir pan.;
 - pradėtas skolininko bankroto procesas (inicijuotas kredito unijos arba kitų kreditorių);
 - pradėtas skolininko restruktūrizavimo procesas;
 - užtikrinimo priemonės objekto vertė tampa mažesnė už kredito apskaitinę vertę, jei vertinamas kreditas, kurio grąžinimo sąlygos tiesiogiai priklauso nuo užtikrinimo priemonės objekto vertės;
 - teisiniai procesai (pvz. kreditas arba kitas turtas pripažįstamas atitinkamame balansinės ataskaitos turto straipsnyje įvykdžius garantinį ar laidavimo įsipareigojimą trečiajam asmeniui, išskyrus atvejus, jei šis įvykdymas buvo iš anksto numatytas Kredito unijos sandoryje su skolininku);
 - su skolininku susiję asmenys nevykdo finansinių įsipareigojimų;

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

- skolininko mirtis, kai nėra paveldėtojų arba paveldėtojai nėra pajėgūs įvykdyti kreditinių įsipareigojimų;
- kredito sutarties nutraukimo faktas;
- nupirkti/ parduoti sandoriai su padidėjusia kredito rizika;
- kiti nuostolio įvykiai, pagal kuriuos skolininkas turėtų būti pripažintas kaip tikėtinai neįvykdysiantis įsipareigojimų.

Jeigu su skolininku susijęs asmuo perkeliamas į aukštesnės rizikos lygį, skolininkas taip pat perkeliamas į aukštesnės rizikos lygį, jeigu nėra jokios pagrįstos priežasties nustatyti kitaip.

Skolininko perkėlimas į žemesnės rizikos lygį per 1 kokybės žingsnį (t. y. iš 2 į 1 arba iš 3 į 2) yra galimas, jeigu nebėra pagrindo abejoti, kad skolininkas įvykdys visus kreditinius įsipareigojimus, t. y. nustatytu stebėsenos laikotarpiu, kuris atsižvelgiant į nuostolio įvykį ar kredito rizikos padidėjimo indikatorių gali trukti nuo 3 iki 12 mėnesių, tenkinamos tam tikros skolininkui nustatytos sąlygos, kurių pagrindu galima numatyti, kad skolininkas vykdys savo įsipareigojimus. Jeigu su skolininku susijęs asmuo perkeliamas į žemesnės rizikos lygį ir pats skolininkas tenkina visus perkėlimo į žemesnės rizikos lygį reikalavimus, skolininkas taip pat perkeliamas į žemesnės rizikos lygį. Vien dėl to, kad skolinimo pozicija buvo restruktūrizuota, jos kredito rizika automatiškai nelaikoma sumažėjusia. Jeigu kreditas pertvarkomas/ restruktūrizuojamas ir dėl to keičiasi pirminėje kredito sutartyje numatyti pinigų srautai, skolininko kreditingumo pervertinimas atliekamas pagal LCKU galiojančių tvarkų nuostatas.

Paskolų iš kitų asmenų rizikos lygių pasikeitimai per 2023 ir 2022 metus, pateikiami lentelėje žemiau:

	1 rizikos lygis		2 rizikos lygis		3 rizikos lygis (įskaitant POCI)		Iš viso	
	Paskolos vertė	TKN	Paskolos vertė	TKN	Paskolos vertė	TKN	Paskolos vertė	TKN
2022 m. sausio 1d.	11 608	(107)	31 549	(653)	2 743	(320)	45 900	(1 080)
Naujai pripažintas finansinis turas	-	-	-	-	968	(167)	968	(167)
Išduotos paskolos	11 947	(164)	10 177	(252)	-	-	22 124	(416)
Grąžintos paskolos ir finansinio turto pripažinimo nutraukimas	(3 335)	65	(1 910)	290	(1 501)	302	(6 746)	657
Perklasifikavimas tarp 1 ir 2 lygių; iš 2 lygio į 1 lygį	8 954	(33)	(8 954)	33	-	-	-	-
Perklasifikavimas tarp 1 ir 2 lygių; iš 1 lygio į 2 lygį	(458)	7	458	(7)	-	-	-	-
Perklasifikavimas tarp 2 ir 3 lygių; iš 3 lygio į 2 lygį	-	-	956	(29)	(956)	29	-	-
Perklasifikavimas tarp 2 ir 3 lygių; iš 2 lygio į 3 lygį	-	-	(1 121)	215	1 121	(215)	-	-
Perklasifikavimas tarp 1 ir 3 lygių; iš 3 lygio į 1 lygį	-	-	-	-	-	-	-	-
Perklasifikavimas tarp 1 ir 3 lygių; iš 1 lygio į 3 lygį	(53)	7	-	-	53	(7)	-	-
Sukauptos palūkanos	76	-	96	-	57	-	229	-
Tikėtinų kredito rizikos nuostolių sumažėjimas (padidėjimas)	-	(37)	-	(537)	-	(50)	-	(624)
Nurašymai	-	-	-	-	(1)	1	(1)	1
2022 m. gruodžio 31 d.	28 739	(262)	31 251	(940)	2 484	(427)	62 474	(1 629)
Naujai pripažintas finansinis turas	-	-	-	-	-	-	-	-
Išduotos paskolos	14 644	(252)	3 731	(89)	-	-	18 375	(341)
Grąžintos paskolos ir finansinio turto pripažinimo nutraukimas	(1 953)	203	(5 283)	77	(2 152)	409	(9 388)	689
Perklasifikavimas tarp 1 ir 2 lygių; iš 2 lygio į 1 lygį	14 036	(555)	(14 036)	555	-	-	-	-
Perklasifikavimas tarp 1 ir 2 lygių; iš 1 lygio į 2 lygį	(14 624)	402	14 624	(402)	-	-	-	-
Perklasifikavimas tarp 2 ir 3 lygių; iš 3 lygio į 2 lygį	-	-	-	-	-	-	-	-
Perklasifikavimas tarp 2 ir 3 lygių; iš 2 lygio į 3 lygį	-	-	(313)	148	313	(148)	-	-
Perklasifikavimas tarp 1 ir 3 lygių; iš 3 lygio į 1 lygį	36	-	-	-	(36)	-	-	-
Perklasifikavimas tarp 1 ir 3 lygių; iš 1 lygio į 3 lygį	(68)	54	-	-	68	(54)	-	-
Sukauptos palūkanos	194	-	157	-	24	-	375	-
Tikėtinų kredito rizikos nuostolių sumažėjimas (padidėjimas)	-	(511)	-	(59)	-	(129)	-	(699)
Nurašymai	-	-	-	-	(1)	1	(1)	1
2023 m. gruodžio 31 d.	41 004	(921)	30 131	(710)	700	(348)	71 835	(1 979)

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Tikėtini kredito nuostoliai finansiniam turtui buvo vertinami individualiai ir kolektyviai, kaip aprašyta apskaitos principų dalyje šiose finansinėse ataskaitose.

Lentelėje žemiau pateikiamas finansinio turto balansinių verčių ir vertės sumažėjimo sumų pasiskirstymas pagal rizikos lygius, individualų/ kolektyvų vertinimą bei segmentus 2023 m. gruodžio 31 d.:

Segmentai		2023 12 31								Iš viso
		1 lygis		2 lygis		3 lygis		POCI		
		Indi- dualus verti- nimas	Kolekty- vus ver- tinimas	Indi- dualus verti- nimas	Kolek- tyvus verti- nimas	Indi- dualus vertini- mas	Kolek- tyvus vertini- mas	Indi- dualus verti- nimas	Kolek- tyvus verti- nimas	
Fizinių asmenų paskolų segmentas	Balansinė vertė	223	3 171	-	64	-	-	-	129	3 587
	Vertės sumažėjimas	(4)	(2)	-	-	-	-	-	(129)	(135)
Juridinių asmenų paskolų segmentas	Balansinė vertė	34 633	1 702	28 282	469	391	78	-	-	65 555
	Vertės sumažėjimas	(909)	(5)	(671)	(7)	(202)	(8)	-	-	(1 802)
Žemės ūkio subjektų paskolų segmentas	Balansinė vertė	-	1 275	917	399	38	64	-	-	2 693
	Vertės sumažėjimas	-	(1)	(28)	(4)	-	(9)	-	-	(42)
Kredito įstaigų paskolų segmentas	Balansinė vertė	89 426	-	-	-	-	-	-	-	89 426
	Vertės sumažėjimas	(2)	-	-	-	-	-	-	-	(2)
Skolos vertybiniai popieriai	Balansinė vertė	75 946	-	2 856	-	-	-	-	-	78 802
	Vertės sumažėjimas	-	-	(48)	-	-	-	-	-	(48)
Kreditavimo įsipareigojimai	Kreditavimo įsipareigojimų vertė (nebalansinė)	3 770	8 441	3 125	-	-	-	-	-	15 336
	Vertės sumažėjimas	(77)	(7)	(107)	-	-	-	-	-	(191)

Lentelėje žemiau pateikiamas finansinio turto balansinių verčių ir vertės sumažėjimo sumų pasiskirstymas pagal rizikos lygius, individualų/ kolektyvų vertinimą bei segmentus 2022 m. gruodžio 31 d.:

Segmentai		2022 12 31								Iš viso
		1 lygis		2 lygis		3 lygis		POCI		
		Indi- dualus verti- nimas	Kolekty- vus ver- tinimas	Indi- dualus verti- nimas	Kolek- tyvus verti- nimas	Indi- dualus verti- nimas	Kolek- tyvus verti- nimas	Indi- dualus verti- nimas	Kolek- tyvus verti- nimas	
Fizinių asmenų paskolų segmentas	Balansinė vertė	-	3 527	226	11	-	47	-	203	4 014
	Vertės sumažėjimas	-	(4)	(2)	-	-	(7)	-	(34)	(47)
Juridinių asmenų paskolų segmentas	Balansinė vertė	21 965	2 200	28 684	866	1 153	-	-	943	55 811
	Vertės sumažėjimas	(246)	(11)	(831)	(56)	(215)	-	-	(167)	(1 526)
Žemės ūkio subjektų paskolų segmentas	Balansinė vertė	-	1 047	947	517	108	30	-	-	2 649
	Vertės sumažėjimas	-	(2)	(29)	(21)	(1)	(3)	-	-	(56)
Kredito įstaigų paskolų segmentas	Balansinė vertė	70 051	-	-	-	-	-	-	-	70 051
	Vertės sumažėjimas	(2)	-	-	-	-	-	-	-	(2)
Skolos vertybiniai popieriai	Balansinė vertė	86 903	-	5 436	-	-	-	-	-	92 339
	Vertės sumažėjimas	-	-	(18)	-	-	-	-	-	(18)
Kreditavimo įsipareigojimai	Kreditavimo įsipareigojimų vertė (nebalansinė)	284	9 537	3 311	-	-	-	-	-	13 132
	Vertės sumažėjimas	(3)	(7)	(64)	-	-	-	-	-	(74)

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Žemiau lentelėje pateikiama užtikrinimo priemonių ir 3 rizikos lygio paskolų pasiskirstymas pagal segmentus 2023 m. gruodžio 31 d.:

Segmentas	Balansinė vertė	Vertės sumažėjimas	Užtikrinimo priemonių vertė							
			Vyriausybės garantijos	Gyvenamosios paskirties NT	Komeracinės paskirties NT	Žemė	Kitos užtikrinimo priemonės	Bendra užtikrinimo priemonių vertė	Neužtikrinta pozicijos vertė	
Fizinių asmenų segmentas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Juridinių asmenų segmentas	469	(210)	182	215	-	119	318	833	8	
Žemės ūkio subjektų segmentas	102	(9)	-	-	-	323	113	436	12	
POCI	129	(129)	-	26	2	17	9	54	-	
Iš viso	700	(348)	-	26	2	340	122	490	20	

Žemiau lentelėje pateikiama užtikrinimo priemonių ir 3 rizikos lygio paskolų pasiskirstymas pagal segmentus 2022 m. gruodžio 31 d.:

Segmentas	Balansinė vertė	Vertės sumažėjimas	Užtikrinimo priemonių vertė						
			Vyriausybės garantijos	Gyvenamosios paskirties NT	Komeracinės paskirties NT	Žemė	Kitos užtikrinimo priemonės	Bendra užtikrinimo priemonių vertė	Neužtikrinta pozicijos vertė
Fizinių asmenų segmentas	47	(7)	-	-	-	-	-	-	-
Juridinių asmenų segmentas	1 153	(215)	-	-	-	-	-	-	-
Žemės ūkio subjektų segmentas	139	(4)	27	-	-	272	153	453	-
POCI	1 146	(201)	-	26	2	2 213	9	2 250	98
Iš viso	2 485	(427)	27	26	2	2 485	162	2 703	98

Papildoma informacija dėl finansinio turto tikėtinų kredito nuostolių vertinimo atskleista apskaitos principuose svarbių apskaitinių vertinimų ir sprendimų dalyje.

LCKU valdant koncentracijos riziką nustatyti vidiniai normatyvai atskiroms pozicijoms. Maksimali pozicijos vertė vienam skolininkui negali viršyti 25 proc. apskaičiuotos LCKU kapitalo bazės arba valdybos nustatyto vidinio limito/ normatyvo, atsižvelgiant į mažesnį normatyvą. Taip pat yra nustatyti vidiniai limitai atskiroms paskolų ir investicijų rūšims. LCKU investicijų į kitose kredito įstaigose laikomas lėšas koncentracijos rizika vertinama pagal vidinius normatyvus.

Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose ir terminuoti indėliai bankuose pagal bankų, kuriuose indėliai laikomi, reitingus (pagal Fitch reitingus arba panašios tarptautinės reitingo agentūros ekvivalentus):

Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose, terminuoti indėliai:

	2023	2022
Aukštas reitingas (AAA-BBB-)	482	283

2023 m. gruodžio 31 d. (taip pat ir 2022 m. gruodžio 31 d.) LCKU lėšas laikė Lietuvoje registruotų bankų ar užsienio bankų Lietuvos padalinių (šiuo atvejų pateikiami motininių bankų reitingai) sąskaitose.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Likvidumo rizika

Įprastinėmis verslo sąlygomis LCKU susiduria su galima piniginių srautų nesuderinamumo rizika. LCKU likvidumo rizikos valdymo tikslas – garantuoti, kad LCKU bus iki galo pajėgi vykdyti savo įsipareigojimus. Pagrindiniai likvidumo rizikos valdymo elementai apima LCKU valdybos informavimo sistemą, likvidumo valdymo kontrolę, finansavimo šaltinių diversifikavimą, numatomų įsipareigojimų planavimą, likvidumo atsargos formavimą, numatomų piniginių įplaukų/ išmokų, grynosios finansavimo spragos skaičiavimus. LCKU likvidumo valdymas skirstomas į einamojo, trumpalaikio, vidutinio ir strateginio likvidumo valdymą. Likvidumo rizika valdoma vykdant padengimo likvidžiuoju turtu (angl. *liquidity coverage ratio*, toliau – LCR) normatyvą bei vidinius LCKU likvidumo normatyvus, kas mėnesį sudarant LCKU piniginių srautų ataskaitas, atliekant likvidumo rizikos testavimus nepalankiausiomis sąlygomis, vertinant likvidumo atsargą, atsvaros pajėgumą, grynąją finansavimo spragą ir t. t.

Kiekvieną dieną pabaigus operacinį LCKU darbą, atsakingas darbuotojas privalo patikrinti likvidumo rodiklio vykdymą ir įvertinti pinigų srautų suderinamumą, išėjusius ir įėjusius pinigų srautus bei įvertina būsimus tikėtinus pinigų srautus. LCKU nustatyti vidiniai limitai, kuriuos pasiekus turi būti informuota LCKU vadovybė. LCKU vadovybė pagal nustatytą sistemą priklausomai nuo likvidumo normatyvo dydžio ne rečiau kaip kartą per mėnesį analizuoja ir vertina informaciją dėl pinigų srautų suderinamumo ir likvidumo rodiklio vykdymo. Priimant sprendimus dėl paskolų išdavimo, kiekvieno stambaus indėlio priėmimo LCKU vadovybė įvertina kaip tai darys įtaką pinigų srautams ir likvidumo rodiklio vykdymui.

Dalis LCKU investicijų į vertybinius popierius, laikoma, kaip galimo pardavimo (vertinami tikraja verte per kitas bendrąsias pajamas), todėl esant galimiems pinigų srautų ar likvidumo sutrikimams, gali būti nedelsiant realizuota. Jei sutriko LCKU likvidumas ar prognozuojamas likvidumo sutrikimas, LCKU naudoja turimus likvidumo šaltinius, atsižvelgdama į jų panaudojimo kaštus, taip pat laikinai sustabdo paskolų išdavimą ir investicijas.

2023 m. gruodžio 31 d. LCKU turto ir įsipareigojimų struktūra pagal terminus pateikta žemiau:

	Pagal pareikalavimą	3 mėn	3-6 mėn	6-12 mėn	1-3 metai	3-5 metai	5-10 metai	> 10 m.	Be termino	Iš viso
Turtas										
Pinigai ir lėšos centriname banke	14 269	-	-	-	-	-	-	-	-	14 269
Vertybiniai popieriai	-	4 129	12 695	9 140	33 679	13 669	139	-	5 351	78 802
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų	482	3 473	12 280	29 498	27 131	4 749	12 293	-	-	89 906
Kitos paskolos	-	-	1 750	5 347	25 383	4 997	22 350	10 029	-	69 856
Ilgalaikis mat. ir nemat. bei naudojimo teise valdomas turtas	-	-	-	-	424	105	-	-	884	1 413
Kitas turtas ir atidėto pelno mokesčio turtas	54	482	-	840	-	-	-	-	4	1 380
Iš viso turto	14 805	8 084	26 725	44 825	86 617	23 520	34 782	10 029	6 239	255 626
Įsipareigojimai, kapitalas ir rezervai										
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir kitoms finansų institucijoms	71 736	81 295	18 499	24 442	3 983	15 798	-	-	-	215 753
Kitų asmenų indėliai	36	-	-	-	-	-	-	-	-	36
Likvidumo palaikymo rezervas	6 830	-	-	-	-	-	-	-	-	6 830
Subordinuotos paskolos	-	49	-	-	-	1 900	2 000	-	-	3 949
Kiti įsipareigojimai ir atidėjiniai	451	1 342	326	-	-	-	-	-	-	2 119
Kapitalas ir rezervai	-	-	-	-	-	-	-	-	26 939	26 939
Iš viso įsipareigojimų, kapitalo ir rezervų	79 053	82 686	18 825	24 442	3 983	17 698	2 000	-	26 939	255 626
Skirtumas tarp turto ir įsipareigojimų, kapitalo ir rezervų	(64 248)	(74 602)	7 900	20 384	82 635	5 822	32 782	10 029	(20 700)	-
Nebalansiniai įsipareigojimai	-	11 738	-	-	-	-	-	-	3 597	15 335

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

2022 m. gruodžio 31 d. LCKU turto ir įsipareigojimų struktūra pagal terminus pateikta žemiau:

	Pagal pareika- lavimą	3 mėn	3-6 mėn	6-12 mėn	1-3 me- tai	3-5 me- tai	5-10 metai	> 10 m.	Be ter- mino	Iš viso
Turtas										
Pinigai ir lėšos centri- niame banke	25 437	-	-	-	-	-	-	-	-	25 437
Vertybiniai popieriai	-	517	8 891	11 415	43 188	19 135	4 391	-	4 802	92 339
Paskolos ir gautinos su- mos iš kredito įstaigų	283	7 561	10 656	14 688	19 603	3 060	4 714	9 767	-	70 332
Kitos paskolos	-	2 335	3 104	4 390	20 428	10 183	13 078	7 327	-	60 845
Ilgalaikis mat. ir nemat. bei naudojimo teise val- domas turtas	-	-	-	-	438	146	-	-	888	1 472
Kitas turtas ir atidėto pelno mokesčio turtas	37	702	-	204	-	-	-	-	4	947
Iš viso turto	25 757	11 115	22 651	30 697	83 657	32 524	22 183	17 094	5 694	251 372
Įsipareigojimai, kapitalas ir rezervai										
Įsiskolinimai kredito įs- taigoms ir kitoms finansų institucijoms	101 461	45 540	13 610	21 129	18 033	14 533	2 006	-	-	216 312
Kitų asmenų indėliai	76	-	-	-	-	-	-	-	-	76
Likvidumo palaikymo re- zervas	6 324	-	-	-	-	-	-	-	-	6 324
Subordinuotos paskolos	-	36	-	-	-	-	3 900	-	-	3 936
Kiti įsipareigojimai ir ati- dėjiniai	315	1 591	30	-	-	-	-	-	-	1 936
Kapitalas ir rezervai	-	-	1 300	-	2 600	3 979	-	-	14 909	22 788
Iš viso įsipareigojimų, kapitalo ir rezervų	108 176	47 167	14 940	21 129	20 633	18 512	5 906	-	14 909	251 372
Skirtumas tarp turto ir įsipareigojimų, kapi- talo ir rezervų	(82 419)	(36 052)	7 711	9 568	63 023	14 012	16 277	17 094	(9 215)	-
Nebalansiniai įsiparei- gojimai	-	11 502	-	-	-	-	-	-	1 630	13 132

LCR rodiklis yra skirtas nustatyti trumpalaikį LCKU likvidumo rizikos atsparumą. Šis rodiklis reiškia, kad LCKU turėtų nerizikingo turto, kuris galėtų būti lengvai likviduojamas rinkose, siekiant atlikti reikalingus mokėjimų srautus neskaitant įplaukų per trisdešimties dienų krizės laikotarpį be centrinio banko paramos. Pagal Sprendimą NR. 241-133, LCKU leidžiama individualiai netaikyti Reglamento (ES) Nr. 575/2013 VI dalies reikalavimų, t. y. LCKU netaikomas padengimo likvidžiuoju turto reikalavimas, tačiau LCKU savo vidinėse tvarkose yra nusistačiusi ir taiko vidinę LCR rodiklio vykdymo sistemą („šviesoforą“).

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

2023 m. gruodžio 31 d. ir 2022 m. gruodžio 31 d. LCKU finansinių įsipareigojimų analizė finansinių atskaitų dienai, pagal likusį iki sutarties galiojimo pabaigos laiką pateikta žemiau. Atskleistos sumos yra sutartiniai nediskontuoti pinigų srautai:

	Pagal pa- reikala- vimą	3 mėn.	3-6 mėn.	6-12 mėn.	1-3 me- tai	3-5 me- tai	5-10 me- tai	>10 metų	Iš viso
2023 12 31									
Įsiskolinimai kredito įstai- goms ir kitoms finansų insti- tucijoms	71 736	81 529	18 933	25 493	4 401	16 255	1 447	-	219 794
Kitų asmenų indėliai	36	-	-	-	-	-	-	-	36
Likvidumo palaikymo rezervas	6 830	-	-	-	-	-	-	-	6 830
Subordinuotos paskolos	-	40	82	164	654	1 781	2 293	-	5 014
Kiti finansiniai įsipareigojimai	-	749	-	10	-	-	-	-	759
Iš viso finansinių įsipareigojimų	78 602	82 318	19 015	25 667	5 055	18 036	3 740	-	232 433
2022 12 31									
Įsiskolinimai kredito įstai- goms ir kitoms finansų insti- tucijoms	101 461	45 578	13 689	21 365	18 507	14 602	3 805	-	219 007
Kitų asmenų indėliai	76	-	-	-	-	-	-	-	76
Likvidumo palaikymo rezervas	6 324	-	-	-	-	-	-	-	6 324
Subordinuotos paskolos	-	29	68	127	507	507	4 411	-	5 649
Kiti finansiniai įsipareigojimai	-	1 046	-	3	-	-	-	-	1 049
Iš viso finansinių įsipareigojimų	107 861	46 653	13 757	21 495	19 014	15 109	8 216	-	232 105

Rinkos rizika

Rinkos rizikos įvertinimas

LCKU prisiima rinkos riziką, kuri apibrėžiama kaip rizika patirti nuostolių dėl nepalankių rinkos parametrų, tokių kaip palūkanų normos (palūkanų normos rizika), užsienio valiutos kursų (užsienio valiutos rizika) svyravimų. LCKU vertina rinkos riziką, kuri įvertina, kad finansinių priemonių būsimųjų pinigų srautų tikroji vertė gali svyruoti kintant rinkos kainoms.

Galimi rinkos rizikos pokyčiai nustatomi įvertinant kiekvienos jos sudedamosios dalies – t. y. palūkanų normos rizikos ir užsienio valiutos kurso rizikos poveikius.

LCKU rinkos rizikai vertinti naudoja scenarijaus analizę. Ją atliekant naudojami standartinis, labiausiai tikėtinas ir blogiausias scenarijai. Scenarijų analizė apima vienu metu vykstančių keleto rizikos faktorių pokyčių įvertinimą ir atspindi įvykius, kurie, LCKU požiūriu, galimi ateityje. Scenarijaus analizė grindžiama praeities (istoriniais) įvykiais, kurie darė reikšmingą poveikį rinkai, arba tikėtinais (spėjamais) įvykiais, kurie gali įvykti rinkoje ateityje.

LCKU vertina palūkanų normų svyravimo poveikį grynosioms palūkanų pajamoms. Skaiciuojant šį poveikį įvertinami palūkanų normos svyravimams jautrūs balanso turto ir įsipareigojimų straipsniai pagal terminus iki vienerių metų, vertinamas 1 proc. palūkanų normos pokytis.

Valiutų kursų rizika

Valiutos kurso rizika vertinama kaip tam tikros valiutos atviroji turto ir įsipareigojimų pozicija. 2023 ir 2022 m. LCKU daugiausia dirbo tik EUR, todėl reikšmingų valiutos pozicijų nėra.

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Palūkanų normos kitimo rizika

Pinigų srautų palūkanų normos rizika – rizika įvertinanti tai, kad ateityje pinigų srautai iš finansinių priemonių gali svyruoti keičiantis rinkos palūkanų normoms. Tikrosios finansinių priemonių vertės palūkanų normos rizika – rizika įvertinanti tai, kad ateityje finansinių priemonių tikroji vertė gali kisti keičiantis rinkos palūkanų normoms. LCKU vadovybė valdo palūkanų normos riziką kas ketvirtį peržiūrint palūkanų normų spragos ataskaitą ir palūkanų normų rizikai valdyti nustatytus limitus bei jų vykdymo rodiklius (minimalią suteiktų paskolų vidutinę svertinę palūkanų normą, maksimalią terminuotų indėlių vidutinę svertinę palūkanų normą, turto ir įsipareigojimų skirtumų pagal terminus ataskaitinio laikotarpio pabaigoje vykdomus limitus) ir reguliariai peržiūredama LCKU suteikiamų paskolų ir indėlių palūkanų normas, priimdama sprendimus išduoti paskolas su fiksuotomis ar kintamomis palūkanų normomis, priimdama sprendimus dėl LCKU turto ir įsipareigojimų struktūros. Nuo 2016 metų lapkričio 24 dienos palūkanų normų rizika valdoma visiems LCKU paskolų ir indėlių sandoriams taikant kintamą palūkanų normą. Nustatant naujai išduodamų paskolų palūkanų normas atsižvelgiama ir į vidinį kredito unijos reitingą.

Žemiau pateiktos lentelės apibendrina LCKU palūkanų normos riziką 2023 m. ir 2022 m. Lentelėse pateiktas LCKU turtas ir įsipareigojimai, suskirstyti pagal ankstesnę iš sutartyje numatyto palūkanų normų peržiūrėjimo ar išpirkimo (pasibaigimo) datą.

LCKU palūkanų normos rizika 2023 m. gruodžio 31 d.:

	Iki 1 mėn.	1-3 mėn.	3-6 mėn.	6-12 mėn.	1-3 metai	>3 metai	Be palūkanų ir neigiamos	Iš viso
Turtas								
Pinigai ir lėšos centriname banke	-	-	-	-	-	-	14 269	14 269
Vertybiniai popieriai	-	4 129	12 695	9 140	33 679	13 808	5 351	78 802
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų ir kitos paskolos	18 895	33 634	57 973	48 778	-	-	482	159 762
Ilgalaikis mat. ir nemat. turtas	-	-	424	105	-	-	884	1 413
Kitas ir atidėto pelno mokesčio turtas	-	-	-	-	-	-	1 380	1 380
Iš viso turto	18 895	37 763	71 092	58 023	33 679	13 808	22 366	255 626
Įsipareigojimai ir rezervai								
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir kitoms finansų institucijoms	67 758	13 538	18 499	24 442	3 983	15 797	71 736	215 753
Kitų asmenų indėliai	-	-	-	-	-	-	36	36
Likvidumo palaikymo rezervas	6 830	-	-	-	-	-	-	6 830
Subordinuotos paskolos	-	-	3 949	-	-	-	-	3 949
Kiti įsipareigojimai	-	-	-	-	-	-	2 119	2 119
Kapitalas ir rezervai	-	-	-	-	-	-	26 939	26 939
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų	74 588	13 538	22 448	24 442	3 983	15 797	100 830	255 626
Balansinis skirtumas dėl jautrumo palūkanoms	(55 693)	24 225	48 644	33 581	29 696	(1 989)	(78 464)	-

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

LCKU palūkanų normos rizika 2022 m. gruodžio 31 d.:

	Iki 1 mėn.	1-3 mėn.	3-6 mėn.	6-12 mėn.	1-3 metai	>3 metai	Be palūkanų ir neigiamos	Iš viso
Turtas								
Pinigai ir lėšos centriniame banke	-	-	-	-	-	-	25 437	25 437
Vertybiniai popieriai	8 578	11 379	26 535	28 772	11 198	810	5 067	92 339
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų ir kitos paskolos	20 038	29 928	47 204	33 129	595	-	283	131 177
Ilgalaikis mat. ir nemat. turtas	-	-	438	146	-	-	888	1 472
Kitas ir atidėto pelno mokesčio turtas	-	-	-	-	-	-	947	947
Iš viso turto	28 616	41 307	74 177	62 047	11 793	810	32 622	251 372
Įsipareigojimai ir rezervai								
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir kitoms finansų institucijoms	39 620	5 920	15 266	19 573	17 424	17 048	101 461	216 312
Kitų asmenų indėliai	-	-	-	-	-	-	76	76
Likvidumo palaikymo rezervas	6 324	-	-	-	-	-	-	6 324
Subordinuotos paskolos	-	-	3 936	-	-	-	-	3 936
Kiti įsipareigojimai	-	-	-	-	-	-	1 936	1 936
Kapitalas ir rezervai	-	-	1 300	-	2 600	3 979	14 909	22 788
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų	45 944	5 920	20 502	19 573	20 024	21 027	118 382	251 372
Balansinis skirtumas dėl jautrumo palūkanoms	(17 328)	35 387	53 675	42 474	(8 231)	(20 217)	(85 760)	-

Žemiau pateikta lentelė apibendrina 2023 m. gruodžio 31 d. LCKU turto ir įsipareigojimų palūkanų struktūrą:

	Fiksuotos palūkanos	Kintamos palūkanos	Be palūkanų	Iš viso
Turtas				
Pinigai ir lėšos centriniame banke	-	14 269	-	14 269
Vertybiniai popieriai	78 802	-	-	78 802
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų	6 350	83 074	482	89 906
Kitos paskolos ir gautinos sumos	2 477	67 379	-	69 856
Ilgalaikis mat. ir nemat. turtas	-	-	1 413	1 413
Kitas ir atidėto pelno mokesčio turtas	-	-	1 380	1 380
Iš viso turto	87 629	164 722	3 275	255 626
Įsipareigojimai ir rezervai				
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir kitoms finansų institucijoms	128 520	5 441	81 792	215 753
Kitų asmenų indėliai	-	-	36	36
Likvidumo palaikymo rezervas	-	-	6 830	6 830
Subordinuotos paskolos	-	3 949	-	3 949
Kiti įsipareigojimai	-	-	2 119	2 119
Kapitalas ir rezervai	6 579	-	20 360	26 939
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų	135 099	9 390	111 137	255 626
Balansinis skirtumas	(47 470)	155 332	(107 862)	-

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

2022 m. gruodžio 31 d. LCKU turto ir įsipareigojimų palūkanų struktūra:

	Fiksuotos palūkanos	Kintamos palūkanos	Be palūkanų	Iš viso
Turtas				
Pinigai ir lėšos centriniame banke	-	25 436	1	25 437
Vertybiniai popieriai	92 339	-	-	92 339
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų	640	69 409	283	70 332
Kitos paskolos ir gautinos sumos	26 604	34 241	-	60 845
Ilgalaikis mat. ir nemat. turtas	-	-	1 472	1 472
Kitas ir atidėto pelno mokesčio turtas	-	-	947	947
Iš viso turto	119 583	129 086	2 703	251 372
Įsipareigojimai ir rezervai				
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir kitoms finansų institucijoms	65 032	3 743	147 537	216 312
Kitų asmenų indėliai	-	-	76	76
Likvidumo palaikymo rezervas	-	-	6 324	6 324
Subordinuotos paskolos	-	3 936	-	3 936
Kiti įsipareigojimai	-	-	1 936	1 936
Kapitalas ir rezervai	7 880	-	14 908	22 788
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų	72 912	7 679	170 781	251 372
Balansinis skirtumas	46 671	121 407	(168 078)	-

LCKU atliekami testavimai nepalankiausiomis sąlygomis kredito, likvidumo, rinkos, koncentracijos ir operacinei rizikoms. Testavimo nepalankiausiomis sąlygomis tikslas – įvertinti ar LCKU kapitalo pakanka neįprastiems nuostoliams, kurie gali būti patirti jei pasitvirtintų testavimo prielaidos ir parengti LCKU veiklos nenumatytais atvejais planą. Siekiant įvertinti nuostolius, kurie gali būti patirti dėl aukščiau nurodytų rizikų pasireiškimo, naudojami standartinis, galimas ir blogiausias scenarijai. Testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatai LCKU valdybai pateikiami pagal poreikį, bet nerečiau kaip 1 kartą per metus. Terminuotų indėlių ir paskolų apyvartinėms lėšoms palūkanų nustatymui LCKU naudoja UNIBOR – indeksą, kuris nustatomas apskaičiuojant vidutinę LCKU sistemai priklausančių kredito unijų išteklių kainą.

Lentelėje žemiau apibendrinta 2023 m. gruodžio 31 d. ir 2022 m. gruodžio 31 d. LCKU 1 proc. palūkanų normos rizikos pokyčių ataskaitų sudarymo dienai, poveikis grynosioms palūkanų pajamoms:

	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Palūkanų norma padidėja 1 proc.	508	1 142
Palūkanų norma sumažėja 1 proc.	(508)	(1 142)

Operacinė rizika

Operacinė rizika - tai rizika, kad LCKU patirs nuostolių dėl netinkamų ir neįgyvendintų vidaus kontrolės procesų, darbuotojų klaidų ir/ ar neteisėtų veiksmų, informacinių sistemų veiklos sutrikimų arba dėl išorės įvykių įtakos. Operacinė rizika taip pat apima teisinę ir reputacijos, atitikties, pinigų plovimo ir teroristų finansavimo, informacinių ir ryšių technologijų saugumo bei kitas rizikas, jei jos neišskiriamos atskirai, nelaimės ir krizes, kurių atveju iškyla grėsmė LCKU turtui.

Pagrindinis operacinės rizikos vertinimo ir valdymo tikslas – užtikrinti, kad LCKU prisiimamos operacinės rizikos valdymas ir vertinimas būtų tinkamai organizuotas, veiksmingas, nuolat besitęsiantis ir užtikrintų saugią ir stabilią LCKU veiklą. Ne rečiau kaip vieną kartą per kalendorinius metus (LCKU savęs vertinimo, operacinės rizikos vidaus audito metu arba LCKU administracijos vadovo sprendimu) įvertinami LCKU procesai, struktūrinių padalinių veikla, produktai (paslaugos) ir identifikuojama, ar neatsirado naujų reikšmingų operacinę riziką LCKU galinčių sukelti įvykių.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

5 PASTABA. KAPITALO VALDYMAS

Išskiriami šie pagrindiniai LCKU kapitalo valdymo tikslai:

- Užtikrinti riziką ribojančių normatyvų valdymą ir vykdymą;
- Užtikrinti LCKU galimybę tęsti savo veiklą – tai veiklos stabilumo garantas;
- Auganti LCKU kapitalo bazė sudaro galimybę didinti LCKU turta, išduodamų paskolų vienam skolininkui limitą.

Taikomi 3 kapitalo pakankamumo rodikliai – I lygio, I ir I papildomo lygio bei bendras kapitalo pakankamumo normatyvas. Rodikliai skaičiuojami pagal CRDIV direktyvos ir CRR tiesioginio taikymo reglamento reikalavimus. Apskaičiuojant kapitalo pakankamumą įvertinamos kredito, rinkos, operacinės, valiutos kursų rizikos. Kredito rizikai vertinti LCKU naudoja standartizuotą rizikos vertinimo metodą, rinkos rizikai vertinti – standartizuotą, operacinei rizikai vertinti – bazinio indikatorius metodą. Kapitalo pakankamumo rodiklio vykdymas ir kapitalo panaudojimas LCKU vadovybės stebimas kasdien. Priežiūros institucijai informacija apie kapitalo pakankamumo rodiklio vykdymą ir kapitalo panaudojimą teikiama kas ketvirtį. LCKU įdiegtas vidaus kapitalo pakankamumo vertinimo procesas (toliau - VKPVP). Tai papildomi (II pakopos) reikalavimai, papildantys bendruosius (I pakopos) kapitalo pakankamumo apskaičiavimo reikalavimus. Remiantis VKPVP LCKU atlieka išsamią analizę identifikuojant rizikas, įvertina jų valdymą ir skaičiuoja su tuo susijusio vidaus kapitalo poreikį.

LCKU kapitalas skirstomas į 2 dalis. Į I lygio kapitalą įskaitoma pajinis, atsargos ir kiti papildomi kapitalai bei rezervai, finansinio turto perkainavimo rezervo dalis bei praėjusių metų nepaskirstytas pelnas (nuostolis), kitos bendrosios pajamos. Iš I lygio kapitalo atskaitoma nematerialusis turtas, gražintini pajai, praėjusių laikotarpių nuostolis, atidėto pelno mokesčio turtas, tikėtinų kredito nuostolių grynas neigiamas pokytis per metus, atvaizduojamas bendrųjų pajamų ataskaitoje. Į II lygio kapitalą įskaitomos subordinuotos paskolos, atitinkančios reikalavimus. Skaičiuojant kapitalo pakankamumo normatyvus II lygio kapitalas negali viršyti 1/3 I lygio kapitalo. Kapitalas yra atskleidžiamas jau įtraukiant einamųjų metų pelną.

Kapitalo pakankamumo rodiklis 2023 m. gruodžio mėn. 31 d. ir 2022 m. gruodžio 31 d. pateiktas žemiau:

	2023	2022
I lygio kapitalas		
Pajinis kapitalas	22 095	21 656
Finansinio turto perkainavimo rezervo dalis	(879)	(1 727)
Rezervai	2 859	1 220
Nematerialusis turtas	(331)	(367)
Praėjusių laikotarpių nepaskirstytas rezultatas	-	-
Neveiksnių paskolų nepakankamo padengimo efektas	(15)	(19)
Einamųjų metų rezultatas	2 864	1 639
Atidėto pelno mokesčio turtas	(172)	(331)
Specialiųjų atidėjinių paskoloms pokytis apskaitomas per pelną/nuostolį	(1 398)	(1 120)
Viso I lygio kapitalas	25 023	20 951
Viso II lygio kapitalas	3 837	3 900
Iš viso kapitalo bazė	28 860	24 851
Kapitalo reikalingo kredito rizikai, gautinų sumų sumažėjimo rizikai poreikis	90 431	86 238
Kapitalo reikalingo operacinei rizikai padengti poreikis	13 894	10 474
Viso kapitalo poreikis	104 325	96 712
I lygio kapitalo pakankamumo rodiklis, proc.	23,99%	21,66%
I ir I papildomo lygio kapitalo pakankamumo rodiklis, proc.	23,99%	21,66%
Bendras kapitalo pakankamumo rodiklis, proc.	27,66%	25,70%

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

2015 m. birželio 30 d. Lietuvoje įsigaliojęs kapitalo apsaugos rezervas (2,5 proc.) bendro I lygio nuosavo kapitalo reikalavimą padidino nuo 4,5 proc. iki 7 proc., bendro kapitalo reikalavimą – nuo 8 proc. iki 10,5 proc. Nuo 2018 m. gruodžio 31 dienos Lietuvoje galioja anticiklinis kapitalo rezervas, kurio dydis priklauso nuo turimų pozicijų Lietuvoje vertės, įvertintos pagal rizikos koeficientus. Lietuvos bankas kartu su Europos Centrinio banku (ECB) atsižvelgdami į galimus neigiamus COVID-19 pandemijos padarinius finansų rinkai, paskelbė priemonių planą. Pagal šį planą nuo 2020 m. balandžio 1 d. anticiklinio kapitalo rezervo reikalavimas buvo sumažintas iki 0 proc. 2022 m. spalio 5 d. Lietuvos banko valdyba priėmė sprendimą nuo 2023 m. spalio 1 d. anticiklinio kapitalo rezervo normą padidinti iki 1 proc., grąžinant jį į priešpandeminį lygį. 2022 m. gruodžio 31 d. anticiklinis kapitalo rezervo reikalavimas nebuvo taikomas, 2023 m. gruodžio 31 d. galiojo 1 proc. anticiklinis kapitalo rezervas.

Atsižvelgus į 2021 m. Lietuvos banko atlikto LCKU priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo rezultatus 2023 m. sausio mėn. LCKU buvo nustatytas 2,71 proc. papildomas (Pillar II) kapitalo pakankamumo rodiklis. Atsižvelgiant į galiojusius visus jungtinio kapitalo rezervo reikalavimus, LCKU 2023 m. gruodžio 31 d. turėjo tenkinti tokius individualius minimalius nuosavų lėšų reikalavimus: 9,52 proc. bendro I lygio nuosavo kapitalo pakankamumo normatyvą, 11,53 proc. I lygio kapitalo pakankamumo normatyvą ir 14,21 proc. bendro kapitalo pakankamumo normatyvą. Be minimalių reikalavimų, 2023 m. taip pat buvo rekomenduojamas 0,5 proc. papildomas antros pakopos gairių kapitalo reikalavimo normatyvas. LCKU kapitalo pakankamumo rodiklis atitiko reikalavimus 2023 ir 2022 metais.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

KITOS FINANSINIŲ ATASKAITŲ PASTABOS

6 PASTABA. GRYNOSIOS PALŪKANŲ PAJAMOS

	2023	2022
Palūkanų pajamos:		
už paskolas	2 246	1 321
už centriniame banke laikomas lėšas	566	88
už kitų asmenų paskolas	5 975	3 537
už vertybinius popierius vertinamus tikraja verte per kitas bendrąsias pajamas	160	175
už vertybinius popierius vertinamus amortizuota savikaina	788	379
delspinigių pajamos	49	123
Iš viso palūkanų pajamų	9 784	5 623
Palūkanų išlaidos:		
už kredito įstaigų indėlius	1 162	334
už kitų finansų įstaigų indėlius	344	159
Palūkanų išlaidos už centriniame banke laikomas lėšas	586	72
už gautas subordinuotas paskolas	313	145
už valstybės kapitalo pagalbą	279	256
už kitas gautas paskolas ir lėšas	133	10
Iš viso palūkanų išlaidų	2 817	976
Grynosios palūkanų pajamos	6 957	4 647

7 PASTABA. GRYNOSIOS PASLAUGŲ IR KOMISINIŲ PAJAMOS

	2023	2022
Paslaugų ir komisinių pajamos iš kredito unijų:		
už operacijas mokėjimo kortelėmis	485	434
už pervedimo operacijas	178	147
už komunalinių įmokų surinkimą	15	15
už suteiktas garantijas	82	46
Iš viso paslaugų ir komisinių pajamų	760	642
Paslaugų ir komisinių išlaidos:		
už operacijas mokėjimo kortelėmis	757	746
už pervedimo operacijas	62	62
finansų maklerio įmonių komisiniai	61	58
kitos paslaugų ir komisinių išlaidos	109	75
Iš viso paslaugų ir komisinių išlaidų	989	941
Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos (sąnaudos)	(229)	(299)

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

8 PASTABA. KITOS PAJAMOS

	2023	2022
Grynasis pelnas iš finansinio turto vertės pripažinimo nutraukimo	10	-
POCI pervertinimo pajamos	287	522
Nefinansinių paslaugų kredito unijoms pajamos	1 803	1 393
Kitos pajamos	154	376
Iš viso kitų pajamų	2 254	2 291

LCKU kredito unijoms taip pat teikia nefinansinės veiklos paslaugas (įvairias centralizuotas paslaugas), kurios nėra pagrindinė LCKU veikla. Šios paslaugos yra papildomos. Didžiausią sumą sudaro pajamos už i-kubo paslaugas LCKU narėms - 639 tūkst. EUR (2022 m. – 587 tūkst. EUR). Kitų pajamų reikšmingą dalį 2023 ir 2022 m. sudarė UAB „Investicijų garantijų fondas“ (INVEGA) lengvatinių paskolų, teikiamų pagal priemonę „Verslumo skatinimo fondas 2014-2020, finansuojamų iš Europos socialinio fondo“, valdymo mokesčio pajamos.

9 PASTABA. GRYNASIS REZULTATAS IŠ OPERACIJŲ VERTYBINIAIS POPIERIAIS

	2023	2022
Realizuotas pelnas iš operacijų vertybiniais popieriais vertinamais tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	40	1
Realizuoti nuostoliai iš operacijų vertybiniais popieriais, vertinamų tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	-	(79)
Realizuotas pelnas iš operacijų vertybiniais popieriais vertinamais tikrąja verte per pelną (nuostolius)	8	5
Nerealizuotas pelnas iš vertybinių popierių, vertinamų tikrąja verte per pelną (nuostolius)	580	565
Nerealizuotas nuostolis iš vertybinių popierių, vertinamų tikrąja verte per pelną (nuostolius)	(87)	(58)
Grynasis rezultatas iš operacijų vertybiniais popieriais	541	434

10 PASTABA. PASKOLŲ IR KITO TURTO VERTĖS (SUMAŽĖJIMAS) ATSTATYMAS

	2023	2022
Paskolų ir gautinų sumų vertės (sumažėjimas)	(350)	(547)
Per metus nurašytos paskolos	(1)	(1)
Vertybinių popierių vertės (sumažėjimas) atstatymas	(30)	4
Kito turto vertės (sumažėjimas)	-	-
Paskolų ir kito turto vertės sumažėjimo nuostoliai	(381)	(544)

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

11 PASTABA. KITOS VEIKLOS SĄNAUDOS

	2023	2022
Finansinių ataskaitų audito išlaidos*	73	53
Transporto, pašto ir ryšių paslaugos	88	89
IT įrangos priežiūra	174	120
Reklamos ir marketingo išlaidos	211	126
Patalpų išlaikymas ir ūkio išlaidos	70	81
LB, ECB ir susiję mokesčiai už priežiūrą	69	53
Atlygis už dalyvavimą posėdžiuose	152	99
Mokymų išlaidos	136	81
Teisinės ir konsultacijų išlaidos	190	183
Narystės mokesčiai	24	22
Patalpų nuomos išlaidos	2	-
Kitos išlaidos	630	460
Iš viso	1 819	1 367

*iš kurių 2023 m. gruodžio 31d. 3 tūkst. EUR. sudaro sukauptos vertimo paslaugos (2022 m. gruodžio 31 d. buvo 3 tūkst. EUR.).

12 PASTABA. PELNO MOKESČIO SĄNAUDOS

	2023	2022
Einamųjų metų pelno mokestis	378	75
Praėjusio laikotarpio pelno mokesčio koregavimas	(55)	(1)
Atidėtojo pelno mokesčio pokytis	15	173
Iš viso pelno mokesčio sąnaudų	338	247
Pelnas / (nuostoliai) prieš apmokestinimą	3 202	1 887
Pelno mokestis taikant 15 proc. tarifą	480	283
Pelno mokestis taikant papildomą 5 proc. tarifą	69	-
Apmokestinamojo pelno nemažinančių sąnaudų pelno mokestis	76	61
Praėjusio laikotarpio pelno mokesčio koregavimas	(55)	(1)
Neapmokestinamosios pajamos	(82)	(96)
Pelno mokesčio mažinimas dėl paramos filmų kūrėjams	(150)	-
Pelno mokesčio (pajamos)/ sąnaudos	338	247
Atidėtojo pelno mokesčio turto / (įsipareigojimo) judėjimas		
Likutis metų pradžioje	331	184
Atidėtasis mokestis (apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas)	(144)	320
Sąnaudos pelno (nuostolių) straipsnyje	(15)	(173)
Likutis metų pabaigoje	172	331

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Atidėtojo pelno mokesčio turtas / (įsipareigojimai)

	Vertybinių popierių vertė	Sukauptos sąnaudos ir mokestiniai nuostoliai	Iš viso
2022 m. sausio 1 d.	(12)	196	184
Pajamos (sąnaudos) pelno (nuostolių) straipsnyje	-	(173)	(173)
Atidėtasis mokestis (apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas)	320	-	320
2022 m. gruodžio 31 d.	308	23	331
Pajamos (sąnaudos) pelno (nuostolių) straipsnyje	-	(15)	(15)
Atidėtasis pelno mokestis (apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas)	(144)	-	(144)
2023 m. gruodžio 31 d.	164	8	172

13 PASTABA. PINIGAI IR LĖŠOS CENTRINIAME BANKE

Pinigus ir lėšas centriniame banke sudaro kasa, kurioje 2023 m. gruodžio 31 d. LCKU laikė 0 tūkst. EUR (2022 m. gruodžio 31 d. – 0,8 tūkst. EUR) ir korespondentinė sąskaita centriniame banke, kurioje 2023 m. gruodžio 31 d. LCKU laikė 14 269 tūkst. EUR (2022 m. gruodžio 31 d. – 25 436 tūkst. EUR). LCKU privalo turėti ir laikyti Lietuvos banke privalomąsias atsargas, 2023 m. gruodžio 31 d. privalomų atsargų suma buvo 182 tūkst. EUR (2022 m. gruodžio 31 d. – 92 tūkst. EUR). Už korespondentinę sąskaitą EUR mokamos Europos centrinio banko nustatytos palūkanos 4 proc. (2022 m. gruodžio 31 d. buvo mokama 2 proc.). Esamos ir būsimos lėšos, esančios atsiskaitomosiose sąskaitose, ir susijusios su UAB INVEGA arba UAB Žemės ūkio paskolų garantijos fondas priemonėmis, kurių likutis 2023 m. gruodžio 31 d. yra lygūs 1 794 tūkst. EUR ir 194 tūkst. EUR (2022 m. gruodžio 31 d. – 2 287 tūkst. EUR ir 322 tūkst. EUR), yra įkeistos atitinkamai UAB INVEGA ir UAB Žemės ūkio paskolų garantijos fondas gautų lėšų grąžinimui užtikrinti ir šios lėšos turės būti pervestos minėtoms įstaigoms, vykdant sutartinius įsipareigojimus (taip pat žr. 20 pastabą).

14 PASTABA. PASKOLOS IR GAUTINOS SUMOS IŠ KREDITO INSTITUCIJŲ

	2023	2022
Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose	482	283
Paskolos kredito unijoms	89 424	70 049
Iš viso	89 906	70 332

Apskaičiuotosios palūkanų normos už lėšas, kurios neviršija 1 000 tūkst. EUR, bankų korespondentinėse sąskaitose 2023 m. ir 2022 m. – 0 %, apskaičiuotosios palūkanų normos už paskolas kredito unijoms 2023 m. svyravo nuo 2,14 % iki 7,28 % (2022 m. – nuo 1,63 % iki 5,59 %). Informacija dėl gautinų sumų vertės sumažėjimo atskleista Apskaitos principų svarbių apskaitinių vertinimų ir sprendimų dalyje bei Finansinės rizikos valdymo kredito rizikos dalyje.

15 PASTABA. PASKOLOS IR GAUTINOS SUMOS IŠ KITŲ ASMENŲ

	2023	2022
Paskolos fiziniams ir juridiniams asmenims	69 856	60 845
Iš viso	69 856	60 845

Informacija dėl paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimo atskleista Apskaitos principų svarbių apskaitinių vertinimų ir sprendimų dalyje bei Finansinės rizikos valdymo kredito rizikos dalyje.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

16 PASTABA. VERTYBINIAI POPIERIAI

	2023	2022
Vertybiniai popieriai, vertinami tikrąja verte per bendrąsias pajamas	21 445	33 000
Vertybiniai popieriai, vertinami amortizuota savikaina	52 006	54 537
Vertybiniai popieriai vertinami tikrąja verte per pelną (nuostolius)	5 351	4 802
Iš viso	78 802	92 339

Vertybinius popierius, vertinamus tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas sudaro šių valstybių vertybiniai popieriai:

	2023	2022
Lietuvos Respublikos vyriausybės vertybiniai popieriai (skolos)	14 932	17 300
Lietuvos Respublikos įstaigų vertybiniai popieriai (skolos)	1 539	1 164
Lietuvos Respublikos įmonių vertybiniai popieriai (skolos)	930	2 544
ES šalių vyriausybių vertybiniai popieriai (skolos)	2 638	2 830
ES šalių įmonių vertybiniai popieriai (skolos)	510	6 359
ES šalių įstaigų vertybiniai popieriai (skolos)	896	2 803
Iš viso	21 445	33 000

Vertybinius popierius, vertinamus amortizuota savikaina sudaro šių valstybių vertybiniai popieriai:

	2023	2022
Lietuvos Respublikos vyriausybės vertybiniai popieriai (skolos)	38 306	40 395
Lietuvos Respublikos įmonių vertybiniai popieriai (skolos)	3 307	3 295
Lietuvos Respublikos įstaigų vertybiniai popieriai (skolos)	1 957	1 898
ES šalių vertybiniai popieriai (skolos)	4 947	4 955
ES šalių įmonių vertybiniai popieriai (skolos)	401	904
ES šalių įstaigų vertybiniai popieriai (skolos)	3 088	3 090
Iš viso	52 006	54 537

Vertybinius popierius, vertinamus tikrąja verte per pelną (nuostolius) sudarė šių šalių vertybiniai popieriai:

	2023	2022
Lietuvos Respublikos nuosavybės vertybiniai popieriai (kolektyviniai investavimo subjektai)	5 351	4 802
Iš viso	5 351	4 802

Vertybinių popierių apskaičiuotosios palūkanų normos svyruoja nuo -0,39 % iki 15,0 % (2022 m. – nuo -0,39 % iki 15,0 %) ir yra fiksuotos.

2023 m. gruodžio 31 d. LCKU įkeistų vertybinių popierių vertė siekė 4 605 tūkst. EUR (iš jų 1 218 tūkst. EUR vertinami tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas ir 3 387 tūkst. EUR vertinami amortizuota savikaina), kurie buvo įkeisti Lietuvos centriniam bankui kaip pinigų politikos operacijų užtikrinimo priemonė. Dėl šių vykdomų pinigų politikos operacijų, turimos, bet nepanaudotos kredito linijos suma 2023 m. gruodžio 31 d. sudarė 4 mln. EUR. Nepanaudotą kredito liniją sudaro įkeisti vertybiniai popieriai, kurių panaudojimo terminas yra skirtingas, kadangi kiekvienas iš šių turi savo išpirkimo datą. 2022 m. gruodžio 31 d. LCKU įkeistų vertybinių popierių vertė siekė 11 562 tūkst. EUR (iš jų 7 667 tūkst. EUR vertinami tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas ir 3 895 tūkst. EUR vertinami amortizuota savikaina), kurie buvo įkeisti Lietuvos centriniam bankui kaip pinigų politikos operacijų užtikrinimo priemonė. Dėl šių vykdomų pinigų politikos operacijų, turimos, bet nepanaudotos kredito linijos suma 2022 m. gruodžio 31 d. sudarė 10 mln. EUR.

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

17 PASTABA. ILGALAIKIS MATERIALUS IR NAUDOJIMO TEISE VALDOMAS TURTAS

2022 ataskaitiniai metai	Kompiuterinė įranga	Kita įranga	Pastatai	Balgai	Lengvieji automobiliai	Naudojimo teise valdomas turmas	
						Patalpos	Iš viso
Likutinė vertė	56	21	924	113	61	7	1 182
Įsigijimai	29	9	-	13	-	-	51
Nurašymai	(35)	(1)	-	(1)	-	-	(37)
Sutarčių nutraukimai	-	-	-	-	-	-	-
Nurašyto / perduoto/ nutrauktų sutarčių turto nusidėvėjimas	35	1	-	1	-	-	37
Nusidėvėjimas	(39)	(8)	(36)	(24)	(17)	(4)	(128)
Likutinė vertė	46	22	888	102	44	3	1 105

2022 m. gruodžio 31 d.

Įsigijimo vertė	511	40	1 203	144	101	16	2 015
Sukauptas nusidėvėjimas	(465)	(18)	(315)	(42)	(57)	(13)	(910)
Likutinė vertė	46	22	888	102	44	3	1 105

2023 ataskaitiniai metai

Likutinė vertė	46	22	888	102	44	3	1 105
Įsigijimai	56	1	30	-	-	12	99
Nurašymai	(10)	(3)	-	(2)	-	-	(15)
Sutarčių nutraukimai	-	-	-	-	-	-	-
Nurašyto / perduoto/ nutrauktų sutarčių turto nusidėvėjimas	10	3	-	2	-	-	15
Nusidėvėjimas	(32)	(10)	(34)	(24)	(17)	(5)	(122)
Likutinė vertė	70	13	884	78	27	10	1 082

2023 m. gruodžio 31 d.

Įsigijimo vertė	557	38	1 233	142	101	28	2 099
Sukauptas nusidėvėjimas	(487)	(25)	(349)	(64)	(74)	(18)	(1 017)
Likutinė vertė	70	13	884	78	27	10	1 082

LCKU ilgalaikio materialaus turto nusidėvėjimas 2023 m. sudaro 122 tūkst. EUR, 2022 m. – 128 tūkst. EUR. Visa suma įtraukta į veiklos sąnaudas. Dalis LCKU ilgalaikio materialaus turto, kurio įsigijimo vertė 2023 m. gruodžio

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

31 d., buvo lygi 450 tūkst. EUR, buvo visiškai nusidėvėjusi, tačiau vis dar naudojama LCKU veikloje (2022 m. gruodžio 31 d. – 415 tūkst. EUR).

18 PASTABA. NEMATERIALUSIS TURTAS

	Kompiuterinės programos	LCKU kuriamos kompiuterinės programos	Licencijos	Iš viso
2022 m. sausio 1 d				
Įsigijimo vertė	89	1 574	330	1 993
Sukaupta amortizacija	(43)	(1 247)	(326)	(1 616)
Likutinė vertė	46	327	4	377
2022 ataskaitiniai metai				
Likutinė vertė	46	327	4	377
Įsigijimai	14	140	2	156
Amortizacija	(21)	(143)	(2)	(166)
Likutinė vertė	39	324	4	367
2022 m. gruodžio 31 d.				
Įsigijimo vertė	103	1 714	332	2 149
Sukaupta amortizacija	(64)	(1 390)	(328)	(1 782)
Likutinė vertė	39	324	4	367
2023 ataskaitiniai metai				
Likutinė vertė	39	324	4	367
Įsigijimai	-	94	-	94
Amortizacija	(26)	(102)	(2)	(130)
Likutinė vertė	13	316	2	331
2023 m. gruodžio 31 d.				
Įsigijimo vertė	103	1 808	332	2 243
Sukaupta amortizacija	(90)	(1 492)	(330)	(1 912)
Likutinė vertė	13	316	2	331

LCKU kuriama kredito unijų kompiuterinė programa yra i-kubas. Per 2023 m. šios programos kūrimui patirti darbuotojų darbo užmokesčio kaštai, kurių suma 94 tūkst. EUR, priskirti LCKU nematerialiajam turtui (2022 m. – 140 tūkst. EUR). 2023 m. gruodžio 31 d. į eksploataciją įvestų kuriamų programų likutinė vertė – 83 tūkst. EUR, į eksploataciją neįvestų programų likutinė vertė – 11 tūkst. EUR (2022 m. gruodžio 31 d. – 36 tūkst. EUR ir 118 tūkst. EUR). LCKU ilgalaikio nematerialaus turto amortizacija 2023 m. sudaro 130 tūkst. EUR, 2022 m. – 166 tūkst. EUR. Visos šios išlaidos įtraukiamos į veiklos sąnaudas. Dalis LCKU ilgalaikio nematerialaus turto, kurio įsigijimo vertė 2023 m. gruodžio 31 d., buvo lygi 1 699 tūkst. EUR, buvo visiškai nusidėvėjusi, tačiau vis dar naudojama LCKU veikloje (2022 m. gruodžio 31 d. – 1 360 tūkst. EUR).

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

19 PASTABA. KITAS TURTAS

	2023	2022
Trumpalaikis turtas	49	37
Kitos gautinos sumos	310	371
Ateinančių laikotarpių sąnaudos	164	204
Avansinis solidarumo įnašas	676	-
Už skolas perimtas turtas	4	4
Kitas turtas	5	-
Iš viso	1 208	616

20 PASTABA. ĮSISKOLINIMAI KREDITO ĮSTAIGOMS IR KITOMS FINANSŲ INSTITUCIJOMS

	2023	2022
Kredito įstaigų ir kitų finansų institucijų indėliai:		
terminuotieji indėliai	128 521	98 312
indėliai iki pareikalavimo	71 736	101 461
Lėšos gautos iš kredito įstaigų ir kitų finansų institucijų:	15 496	16 539
tikslinio finansavimo lėšos iš Invega ir ŽŪPGF fondų (a)	11 479	14 533
kitos paskolos (b)	4 017	2 006
Iš viso	215 753	216 312

Palūkanų normos už kredito unijų terminuotuosius indėlius svyruoja nuo 0,83 % iki 3,98 % (2022 m. – 0,1 % iki 1,22 %), už indėlius iki pareikalavimo – 0 % (2022 m. - 0 %).

Lėšos gautos iš kredito įstaigų ir kitų finansų institucijų:

a) Tikslinio finansavimo lėšos iš Invega ir ŽŪPGF fondų:

2016 m. spalio mėn. LCKU atstovaudama kredito unijų konsorciumą su UAB „Investicijų garantijų fondas“ (INVEGA) pasirašė Finansinės priemonės „Verslumo skatinimas 2014-2020, finansuojamos iš Europos socialinio fondo“ įgyvendinimo sutartį. Pagal šią sutartį 2023 m. gruodžio 31 d. gautų paskolų balansinė vertė 7 489 EUR (2022 m. gruodžio 31 d. – 12 056 tūkst. EUR).

2023 ir 2022 metais LCKU dalyvavo finansinėse priemonėse, skirtose palengvinti sąlygas šalies žemės ūkio subjektams. 2023 m. gruodžio 31 d. LCKU, pagal Jungtinės veiklos (konsorciumo) sutartis, buvo gavusi paskolas pagal šias finansines priemones:

- UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondo įgyvendinama finansinė priemonė „Paskolų, finansuojamų iš įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos finansines priemones gražintų lėšų, teikimas pirmine gamyba užsiimantiems ūkio subjektams“. Pagal šią priemonę 2023 m. gruodžio 31 d. gautų paskolų balansinė vertė buvo 1 425 tūkst. EUR (2022 m. gruodžio 31 d. – 1 737 tūkst. EUR).
- UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondo įgyvendinama finansinė priemonė „Paskolos nukentėjusiems nuo nepalankių klimato reiškinių“. Pagal šią priemonę gautų paskolų balansinė vertė buvo 464 tūkst. EUR (2022 m. gruodžio 31 d. – 740 tūkst. EUR).

2023 m. LCKU atstovaudama kredito unijų konsorciumą su „Investicijų ir verslo garantijos“ (INVEGA) pasirašė Finansinės priemonės "Atviras kreditų fondas 3 (AKF3)" įgyvendinimo sutartį. Pagal šią sutartį 2023 m. gruodžio 31 d. gautų paskolų balansinė vertė 2 100 tūkst. EUR.

2023 m. gruodžio 31 d. 1 989 tūkst. EUR (2022 m. gruodžio 31 d. - 2 609 tūkst. EUR) vertės lėšos centrinio banko sąskaitoje yra susijusios su Grupės narių finansavimu pagal INVEGA ir ŽŪPGF priemones, ir šios lėšos turės būti pervestos minėtoms įstaigoms, vykdant sutartinius įsipareigojimus. Papildoma informacija pateikiama 25 pastaboje.

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

b) Kitos paskolos:

2023 m. rugsėjo mėn. LCKU gavo 2 000 tūkst. EUR paskolą iš „Council of Europe Development Bank“, kurios gražinimo terminas 2029 m., palūkanų norma lygi 4,36 % (2022 m. LCKU buvo gauta 2 000 tūkst. EUR paskola, kurios gražinimo terminas 2028 m., palūkanų norma lygi 2,05 %).

2023 m. gruodžio 31 d. LCKU paskolos gautos naudojantis eurosistemos pinigų politikos operacijomis panaudotos nebuvo, nepanaudota paskolos dalis sudarė 3,8 mln. EUR), 2022 m. gruodžio 31 d. panaudotos paskolos taip pat nebuvo, nepanaudota paskolos dalis sudarė 10 mln. EUR). Tai Lietuvos banko suteikta kredito linija už įkeistus skolos vertybinius popierius.

Likusių paskolų, gautų iš kredito įstaigų ir kitų finansų institucijų, sumą sudaro gautos, bet dar negražintos lėšos pagal minėtus įsipareigojimus.

21 PASTABA. KITŲ ASMENŲ INDĖLIAI

	2023	2022
Juridinių asmenų indėliai iki pareikalavimo	36	76
Iš viso	36	76

Palūkanų normos už juridinių asmenų indėlius iki pareikalavimo - 0 % 2023 m. ir 2022 m.

22 PASTABA. LIKVIDUMO PALAIKYMO REZERVAS

	2023	2022
Likvidumo palaikymo rezervas metų pradžioje	6 324	5 169
Padidėjimas / (sumažėjimas) per metus	506	1 155
Likvidumo palaikymo rezervas metų pabaigoje	6 830	6 324

Kredito unijos LCKU narės LCKU atidarytoje sąskaitoje turi laikyti tam tikrą dalį lėšų nuo visų terminuotų ir neterminuotų indėlių kredito unijoje. 2023 m. ir 2022 m. laikyta mažiausiai 1% lėšų. Už likvidumo palaikymo rezervo lėšas kredito unijoms metinės palūkanos nebuvo mokamos 2023 m. ir 2022 m.

Kiekvieno ketvirčio pabaigoje peržiūrima lėšų, kurias kredito unija privalo laikyti likvidumo palaikymo rezerve, suma. Paskolos kredito unijų likvidumui palaikyti gali būti teikiamos, kai kredito unijos likvidumas tampa mažesnis už nustatytą likvidumo normatyvą ir kai kredito unijos turto ir įsipareigojimų sudėtis pagal terminus artimiausiems mėnesiams rodo tam tikrą nesubalansuotumą, galintį sutrikdyti įvykdyti įsipareigojimus. Kredito unija savo noru likvidumo palaikymo rezerve gali laikyti ir didesnę nei minimali nustatyta suma.

Išstojančios, pašalintos ar likviduojamos kredito unijos lėšos, laikomos LCKU likvidumo palaikymo rezerve, yra gražinamos kredito unijai, įvykdžius visus įsipareigojimus LCKU.

23 PASTABA. SUBORDINUOTOS PASKOLOS

Nuo 2020 m. rugpjūčio mėn. LCKU gavo tris subordinuotas paskolas iš tarptautinių fondų. Bendra patvirtinta subordinuotų paskolų vertė 3 949 tūkst. EUR. Iki 2022 m. gruodžio 31 d. LCKU buvo išmokėta 3 936 tūkst. EUR vertės subordinuotų paskolų dalis. 900 tūkst. EUR vertės subordinuota paskola buvo išmokėta 2022 m. gruodžio mėn. 2023 m. subordinuotų paskolų palūkanų normos svyruoja nuo 8,13% iki 8,65% (2022 m. – nuo 5,86% iki 7,18%).

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

24 PASTABA. KITI ĮSIPAREIGOJIMAI

	2023	2022
Finansiniai įsipareigojimai:	803	1 097
Surinkti mokėtini mokesčiai	16	20
Finansinės nuomos įsipareigojimai	10	3
Gautos lėšos – momentinė stebėseną	388	684
Kiti įsipareigojimai	389	390
Nefinansiniai įsipareigojimai:	783	719
Sukauptas atostogų rezervas	451	315
Sukauptos sąnaudos	276	360
Mokėtinas PVM	56	44
Iš viso	1 586	1 816

Surinktus mokėtinus mokesčius sudaro surinktos lėšos komunalinių ir kitų paslaugų tiekėjams. Gautos lėšas sudaro momentinės operacijų stebėsenos metu pagal numatytus scenarijus sustabdyti mokėjimai.

25 PASTABA. FINANSINĖS VEIKLOS ĮSIPAREIGOJIMŲ POKYČIAI

	Subordinuotos pas- kolos	Įsipareigoji- mai UAB IN- VEGA	Įsipareigojimai UAB ŽŪPGF	Kitos pas- kolos
2022 m. sausio 1 d.	3 014	13 627	2 949	-
Pinigų srautų straipsniai				
Gauta	900	2 400	-	2 000
Grąžinta	-	(3 971)	(472)	-
Ne pinigų srautų straipsniai	-	-	-	-
Sukauptos palūkanos	22	-	-	6
2022 m. gruodžio 31 d. li- kutis	3 936	12 056	2 477	2 006
Pinigų srautų straipsniai				
Gauta	-	2 100	-	2 000
Grąžinta	-	(4 565)	(589)	-
Ne pinigų srautų straipsniai	-	-	-	-
Sukauptos palūkanos	13	-	-	11
2023 m. gruodžio 31 d.	3 949	9 591	1 888	4 017

26 PASTABA. KAPITALAS IR REZERVAI

Pagrindiniai ir papildomi pajai, atsargos kapitalas

LCKU pajinį kapitalą sudaro 22 095 tūkst. EUR (2022 m. – 21 656 tūkst. EUR). Jis sudarytas iš pagrindinių ir papildomų pajų. Nominali vieno pagrindinio pajaus vertė yra 1 000 EUR, o papildomo – 300 EUR. Visas LCKU pajinis kapitalas apmokėtas. Kiekvienas LCKU pajininkas, turintis pagrindinį pajų, turi vieną balsą, nepriklausomai nuo jo apmokėto papildomo pajaus dydžio. 2023 m. gruodžio 31 d. pagrindinių pajų skaičius yra 46 (2022 m. gruodžio 31 d. – 46).

2023 m. susijungimų nebuvo. 2022 m. Radviliškio kredito unija prisijungė prie Grinkiškio kredito unijos. 2022 m. gruodžio 1 d. sėkmingai įgyvendinus privalomą kredito unijų narystę centrinėse kredito unijose LCKU nare tapo kredito unija „Taupa“. 2023 m. sausio 6 d. kredito unija „Vievio taupa“ pakeitė pavadinimą į Elektrėnų kredito uniją. 2023 m. balandžio 27 d. Pakruojo ūkininkų kredito unija pakeitė pavadinimą į Pakruojo kredito uniją. 2023 m. gegužės 11 d. Širvintų kredito unija pakeitė pavadinimą į Kooperatinę bendrovę "Pilies" kredito unija.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

2017 metais LCKU nare tapo ir pajus (pagrindinį bei papildomą) įsigijo Lietuvos valstybė. Lietuvos valstybės bendras pajinis įnašas sudarė 8 879 800 EUR, iš kurių: a) 1 000 EUR – pagrindinis pajus; b) 8 878 800 EUR – papildomų pajų. Šis pajinis įnašas neatsižvelgiant į jo traktavimą pagal TFAS, reiškia Lietuvos valstybės dalyvavimą LCKU kapitale bei suteikia Lietuvos valstybei 10 proc. balsavimo teisių. 2023 m. gruodžio 31 d. likutis buvo 6 579 400 EUR (2022 m. gruodžio 31 d. – 7 879 600 EUR).

2018 m. kovo 15 d. buvo pasirašyta Sutartis tarp LCKU ir LR Finansų ministerijos atstovų dėl Lietuvos centrinės kredito unijos pajų išpirkimo. Pagal ją LCKU įsipareigojo per 10 m. (paskutinis mokėjimas 2027 m. gruodžio 31 d.) išpirkti šiuos pajus. Valstybės kapitalo pagalbai taip pat yra nustatyti procentais išreikšti aptarnavimo kaštai, kurie apskaitomi Palūkanų ir susijusiose sąnaudose Bendrųjų pajamų ataskaitoje. Dalį šių sąnaudų dengia kredito unijos. Per 2023 m. bendra priskaičiuota valstybės pagalbos aptarnavimo kaštų suma 449 tūkst. EUR (2022 m. – 406 tūkst. EUR). Įvertinus kredito unijų kompensuojamą sumą, per 2023 m. LCKU apskaitė 279 tūkst. EUR valstybės kapitalo pagalbos aptarnavimo kaštų (2022 m. buvo apskaityta – 256 tūkst. EUR).

2023 m. gruodžio 31 d. papildomų pajų skaičius yra 73 496 (2022 m. buvo - 72 031). Papildomus pajus įsigijo kredito unijos LCKU narės, o 2023 m. LCKU grąžino Lietuvos valstybei priklausančius papildomus pajus už 1 300 tūkst. EUR (2022 m. LCKU grąžino Lietuvos valstybei priklausančius papildomus pajus už 500 tūkst. EUR).

LCKU atsargos kapitalas sudaromas iš centrinės kredito unijos narių papildomų įnašų. LCKU atsargos kapitalas centrinės kredito unijos visuotinio narių susirinkimo sprendimu gali būti panaudojamas tik LCKU veiklos nuostoliams padengti. LCKU privalomas rezervas sudaromas iš centrinės kredito unijos veiklos rezultato. Einamųjų metų rezultatas po visuotinio narių susirinkimo yra priskiriamas rezervo formavimui (2023 m. LCKU sudarytas rezervas – 1 639 tūkst. EUR).

Finansinio turto perkainavimo rezervas sudaromas perkainuojant centrinės kredito unijos laikomus vertybinius popierius, apskaitomus tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas. Dėl 2022 m. prasidėjusios Rusijos karinės invazijos išaugusi energetinių išteklių kaina padidino infliaciją, siekiant ją valdyti buvo padidintos tarpbankinės palūkanų normos. Tai lėmė, jog mažesnių palūkanų normų vertybinių popierių tikroji vertė sumažėjo ir buvo suformuotas neigiamas finansinio turto perkainojimo rezervas. 2023 m. tarpbankinės palūkanų normos buvo toliau didinamos, siekiant suvaldyti toliau augančią infliaciją. Tačiau, dėl artėjančio anksčiau įsigytų vertybinių popierių išpirkimo termino ir augančios didesnės atkarpos vertybinių popierių dalies, neigiamas finansinio turto perkainavimo rezervas sumažėjo.

LCKU pajininkas, norintis išstoti iš Centrinės unijos, privalo pateikti prašymą Centrinės unijos valdybai ne mažiau kaip likus dvejiems metams iki planuojamo išstojimo. Su asmeniu, kurio narystė Centrinėje unijoje pasibaigė, Centrinė unija atsiskaito išmokėdama jam priklausantį pajinį įnašą ir kitas išmokas, susijusias su jo dalyvavimu Centrinės unijos pajiniame kapitale tik po to, kai įvertinusi Centrinės unijos finansinę būklę, nustato, kad atsiskaitymas nekels grėsmės Centrinės unijos veiklos stabilumui ir patikimumui. Grąžinami pajiniai įnašai ar jų dalis proporcingai sumažinami LCKU ankstesnių metų sukauptų nuostolių ir einamųjų metų, kuriais narystė LCKU pasibaigė, veiklos rezultato suma. Apie sprendimą atsiskaityti su asmeniu, kurio narystė Centrinėje unijoje pasibaigė, Centrinė unija nedelsdama privalo raštu pranešti priežiūros institucijai ir jai pateikti dokumentus ir duomenis, susijusius su atsiskaitymo įtakos Centrinės unijos veiklos stabilumui ir patikimumui vertinimu. Priežiūros institucija turi teisę Centrinei unijai duoti rašytinį nurodymą sustabdyti atsiskaitymą iki rašytiniame nurodyme nustatyto termino, kuris gali būti apibrėžtas konkrečia data ar susietas su tam tikrų sąlygų atsiradimu (aplinkybių išnykimu), jeigu yra pagrindas daryti išvadą, kad atsiskaitymas keltų grėsmę Centrinės unijos veiklos stabilumui ir patikimumui.

Stabilizacijos fondas

Stabilizacijos fondas – Centrinės unijos valdomas centrinės kredito unijos ir jos narių kredito unijų mokumui užtikrinti skirtas fondas, kurį sudaro centrinės kredito unijos ir jos narių kredito unijų įmokėtos lėšos ir kitas turtas. Stabilizacijos fondas nėra juridinis asmuo, jį administruoja ir jo vardu veikia centrinė kredito unija. Stabilizacijos fondas yra atskirtas nuo centrinės kredito unijos turto ir jo apskaita yra tvarkoma atskirai.

Jeigu centrinėje kredito unijoje yra 10 arba daugiau narių kredito unijų, stabilizacijos fonde ne vėliau kaip per 10 metų nuo licencijos centrinei kredito unijai išdavimo dienos turi būti sukaupta ir toliau išlaikoma suma, ne mažesnė kaip vienas procentas centrinės kredito unijos ir jos narių kredito unijų turto sumos.

Lėšos iš fondo yra naudojamos šiomis formomis: teikiant subordinuotas paskolas ir kredito unijai skiriant lėšas negražintinai, jei jos įskaitomos į kredito unijos atsargos kapitalą.

Centrinė kredito unija ir jos narės kredito unijos privalo mokėti į stabilizacijos fondą periodines įmokas ir papildomas įmokas. Papildomos įmokos mokamos, jeigu stabilizacijos fondo lėšų nepakanka nustatytiems mokėjimams iš stabilizacijos fondo vykdyti. Centrinės kredito unijos ir jos narės kredito unijos periodinės ir papildomos įmokos dydis apskaičiuojamas atsižvelgiant į centrinės kredito unijos ir jos narės kredito unijos turimą ir veiklos rizikingumą. Centrinės kredito unijos ir jos narių kredito unijų veiklos rizikingumo nustatymo kriterijus nustato centrinė kredito

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

uniija. Centrinės kredito unijos ir jos narės kredito unijos periodinės ir papildomos įmokos į stabilizacijos fondą yra centrinės kredito unijos ir kredito unijos išlaidos. Periodinės įmokos nėra gražinamos. Jeigu iš papildomų įmokų surinktos lėšos iš stabilizacijos fondo yra paskolinamos ir vėliau į stabilizacijos fondą yra gražinamos, centrinei kredito unijai ir kredito unijoms papildomos įmokos proporcingai mokėtoms papildomoms įmokoms taip pat yra gražinamos.

Stabilizacijos fondo komisija nustato papildomos ir periodinės įmokos į Stabilizacijos fondą dydį. Įmokos į Stabilizacijos fondą yra skaičiuojamos nuo kredito unijos aktyvų ir kredito unijos rizikingumo (kredito unijos reitingo), kurios siekė nuo 0,16 iki 0,32 proc. nuo kredito unijos aktyvų. Kredito unijoms, gavusioms negražintinas išmokas iš fondo, įmokos padidinamos 100%.

Mokumo užtikrinimo priemonės kredito unijų stabilumui bei tęstinumui užtikrinti gali būti teikiamos vadovaujantis Stabilizacijos fondo finansuojamų mokumo užtikrinimo priemonių taikymo taisyklių nuostatomis. Sprendimą dėl Stabilizacijos fondo lėšų panaudojimo ir jo formos priima Stabilizacijos fondo komisija.

2023 m. gruodžio 31 d. Stabilizacijos fondo gryniesi aktyvai sudarė 9 029 tūkst. EUR (2022 m. gruodžio 31 d. - 6 985 tūkst. EUR).

27 PASTABA. SUSIJUSIOS ŠALYS

LCKU susijusiais asmenimis yra laikomos kredito unijos - LCKU narės, LCKU valdyba, stebėtojų taryba, stabilizacijos fondo komisija bei LCKU vadovybė. Vadovybei 2023 ir 2022 metais priskirti 2 LCKU vadovai.

	2023	2022
Priskaičiuota atlyginimų ir jiems tenkančių socialinio draudimo įmokų	204	166
Priskaičiuotas atostogų rezervas ir jam tenkančios socialinio draudimo įmokos	84	69
Iš viso:	288	235
Vadovybei sumokėti atlyginimai ir socialinio draudimo įmokos	204	166
Likę įsipareigojimų vadovybei	84	69
Vadovybei suteiktų paskolų likučiai, įskaitant sukauptas palūkanas	448	481

Informacija apie operacijas su susijusiomis šalimis pateikta šiose finansinių ataskaitų pastabose:

6 pastaboje – apie palūkanas už suteiktas paskolas, kitas palūkanas už priimtus indėlius bei priimtas likvidumo palaikymo rezervo lėšas;

7 pastaboje – apie komisinių pajamas;

8 pastaboje – apie kitas pajamas;

14 pastaboje – apie suteiktas paskolas;

20 pastabose – apie priimtus indėlius;

22 pastaboje – apie įmokas į likvidumo palaikymo rezervą;

26 pastaboje – apie pajinį kapitalą, rezervus ir įmokas į stabilizacijos fondą.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Susijusioms šalims išduotos/ grąžintos paskolos ir priimti/ grąžinti indėliai (likučiai gruodžio 31 d. ar pajamos/išlaidos per atitinkamus metus):

	2023	2022
Susijusioms šalims – kredito unijoms išduotos paskolos	88 794	69 216
Iš susijusių šalių – kredito unijų priimti terminuoti indėliai	92 740	75 500
Iš susijusių šalių – kredito unijų priimti indėliai iki pareikalavimo	71 396	97 797
Iš susijusių šalių – kredito unijų priimti indėliai į likvidumo rezervą	6 830	6 324
Iš susijusių šalių – kredito unijų gautos palūkanų pajamos	2 246	1 322
Susijusioms šalims - kredito unijoms sumokėtos palūkanų sąnaudos	-	-
Iš susijusių šalių - kredito unijų gautos kitos pajamos	2 375	1 873

28 PASTABA. ĮSTATYMŲ ATITIKIMAS

LCKU Lietuvos banko reikalavimu privalo vykdyti kapitalo pakankamumo, maksimalios paskolos sumos vienam skolininkui, didelių paskolų ir atviros užsienio valiutų pozicijos normatyvus. 2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d. LCKU atitiko visus privalomus reikalavimus.

29 PASTABA. NEBALANSINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Mokesčių inspekcija gali bet kuriuo metu per 3 po ataskaitinių mokesčių metų iš eilės einančius metus patikrinti apskaitos įrašus bei galimai apskaičiuoti papildomus mokesčius ir baudas. LCKU vadovybei nežinomos jokios aplinkybės, dėl kurių galėtų iškilti potencialus reikšmingas įsipareigojimas šiuo atžvilgiu.

2023 m. gruodžio 31 d. LCKU valdybos sprendimu paskirtų, bet dar neišmokėtų paskolų suma sudarė 11 738 tūkst. EUR (2022 m. gruodžio 31 d. – 11 502 tūkst. EUR). 2023 m. gruodžio 31 d. LCKU buvo suteikusi garantijų, kurias LCKU teikia kredito unijoms už kredito unijų suteikiamus kreditus savo nariams, kurių vertė 3 597 tūkst. EUR (2022 m. vertė 1 630 tūkst. EUR). 2023 m. gruodžio 31 d. LCKU kaip finansų tarpininkas buvo išdavęs 15 mln. EUR vertės paskolų pagal UAB INVEGA ir ŽŪPGF platinamas priemones asmenims, nukentėjusiems nuo COVID-19 pandemijos padarinių (2022 m. gruodžio 31 d. – 31 mln. EUR paskolų), taip pat buvo susijusių grįžusių iš klientų 2 740 tūkst. EUR lėšų (2022 m. gruodžio 31 d. – 3 566 tūkst. EUR lėšų). 2023 m. gruodžio 31 d. LCKU kaip finansų tarpininkas buvo išdavęs naujų 18 mln. EUR vertės paskolų pagal ŽŪPGF platinamas priemones asmenims, nukentėjusiems nuo karo padarinių (2022 m. gruodžio 31 d. – 7 mln. EUR paskolų), atitinkamai susijusių grįžusių iš klientų 440 tūkst. EUR lėšų (2022 m. gruodžio 31 d. – 8 tūkst. EUR lėšų). Kadangi šios paskolos laikomos neturinčiomis kredito rizikos LCKU, jos ir susijusios lėšos nėra apskaitomos LCKU balanse.

30 PASTABA. ĮVYKIAI PO FINANSINĖS PADĖTIES ATASKAITOS DATOS

2024 m. kovo 27 d. Bendrovė pasirašė subordinuotą paskolos sutartį 3 500 tūkst. EUR sumai, kuri tikėtina bus išmokėta 2024 gegužės mėnesio pradžioje. Kitų įvykių, kurie galėtų turėti reikšmingos įtakos šioms finansinėms ataskaitoms, nebuvo.